

Dziennik Urzędowy L 304

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 54

22 listopada 2011

Spis treści

I Akty ustawodawcze

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1168/2011 z dnia 25 października 2011 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej 1
- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 ⁽¹⁾ 18

DYREKTYWY

- ★ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ 64

Cena: 4 EUR

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG
PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1168/2011

z dnia 25 października 2011 r.

zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 74 i art. 77 ust. 2 lit. b) i d),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Opracowanie przyszłościowej i kompleksowej europejskiej polityki migracyjnej, opartej na prawach człowieka, solidarności i odpowiedzialności, w szczególności w odniesieniu do tych państw członkowskich, które stoją w obliczu szczególnej i nieproporcjonalnej presji, pozostaje jednym z kluczowych celów politycznych Unii.
- (2) Celem polityki Unii w dziedzinie granic zewnętrznych jest zintegrowane zarządzanie granicami zapewniające jednolity i wysoki poziom kontroli i ochrony, będący niezbędnym elementem swobody przepływu osób w

obrębie Unii oraz podstawowym składnikiem przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. W tym celu rozważane jest ustanowienie wspólnych zasad dotyczących standardów oraz procedur kontroli i ochrony granic zewnętrznych.

- (3) Skuteczne wprowadzenie w życie wspólnych zasad dotyczących standardów i procedur kontroli i ochrony granic zewnętrznych wymaga wzmożonej koordynacji współpracy operacyjnej między państwami członkowskimi.
- (4) Skuteczne zarządzanie granicami zewnętrznymi poprzez dokonywanie odpraw i ochronę przyczynia się do zwalczania nielegalnej imigracji i handlu ludźmi oraz do zmniejszania zagrożeń dla bezpieczeństwa wewnętrznego, porządku publicznego, zdrowia publicznego oraz stosunków międzynarodowych państw członkowskich.
- (5) Kontrola granic na granicach zewnętrznych nie leży jedynie w interesie tego państwa członkowskiego, na którego granicach zewnętrznych jest prowadzona, lecz także w interesie wszystkich państw członkowskich, które zniosły kontrole graniczne na granicach wewnętrznych.
- (6) W 2004 r. Rada przyjęła rozporządzenie (WE) nr 2007/2004 z dnia 26 października 2004 r. ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej ⁽³⁾ (Frontex) (zwaną dalej „Agencją”), która rozpoczęła działalność w maju 2005 r. Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004 zostało zmienione w 2007 r. rozporządzeniem (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającym mechanizm tworzenia zespołów szybkiej interwencji na granicy ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 44 z 11.2.2011, s. 162.⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 10 października 2011 r.⁽³⁾ Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 30.

- (7) Dalsze zwiększenie roli Agencji jest zgodne z unijnym celem opracowania polityki mającej na celu stopniowe wprowadzanie pojęcia zintegrowanego zarządzania granicami. Agencja powinna, w ramach swoich uprawnień, udzielać wsparcia państwom członkowskim we wprowadzaniu w życie tego pojęcia określonego w konkluzjach Rady z dnia 4–5 grudnia 2006 r. w sprawie zintegrowanego zarządzania granicami.
- (8) Wieloletni program dotyczący przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w służbie obywateli (program sztokholmski), przyjęty przez Radę Europejską w dniach 10–11 grudnia 2009 r., zawiera wezwanie do sprecyzowania i zwiększenia roli Agencji w odniesieniu do zarządzania granicami zewnętrznymi.
- (9) Należy zatem zmienić zakres uprawnień Agencji w celu wzmocnienia w szczególności zdolności operacyjnych Agencji, zapewniając jednocześnie, aby wszystkie podjęte środki były proporcjonalne do wyznaczonych celów, skuteczne, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych oraz praw uchodźców i osób ubiegających się o azyl, w tym w szczególności zakazu *refoulement*.
- (10) W odniesieniu do dostępnych zasobów technicznych należy zwiększyć obecne możliwości zapewniania państwom członkowskim skutecznej pomocy w związku z aspektami operacyjnymi zarządzania granicami zewnętrznymi. Agencja powinna mieć możliwość dostatecznie dokładnego planowania koordynacji wspólnych operacji lub projektów pilotażowych.
- (11) Określenie minimalnych poziomów niezbędnego wyposażenia technicznego dostarczanego przez Agencję lub obowiązkowo dostarczanego przez państwa członkowskie na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień znacznie przyczyni się do lepszego planowania i wdrażania przewidywanych operacji koordynowanych przez Agencję.
- (12) Agencja powinna zarządzać wykazami wyposażenia technicznego będącego własnością państw członkowskich albo Agencji oraz wyposażenia będącego współwłasnością państw członkowskich i Agencji, poprzez tworzenie i prowadzenie scentralizowanych rejestrów rezerwy wyposażenia technicznego. Rezerwa ta powinna zawierać minimalną ilość sprzętu w poszczególnych kategoriach wyposażenia technicznego, niezbędną do tego, aby Agencja mogła prowadzić swoje działania.
- (13) W celu zapewnienia skutecznych operacji Agencja powinna ustanowić zespoły funkcjonariuszy straży granicznych. Państwa członkowskie powinny wspierać te zespoły odpowiednią liczbą wykwalifikowanych funkcjonariuszy straży granicznych oraz udostępnić ich na potrzeby operacji wsparcia, chyba że znajdują się one w obliczu wyjątkowej sytuacji w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych.
- (14) Agencja powinna mieć możliwość wspierania tych zespołów funkcjonariuszami straży granicznych oddelegowanymi przez państwa członkowskie do Agencji w charakterze pólstałym, którzy w ramach wykonywania swoich zadań i korzystania ze swoich uprawnień powinni podlegać takim samym ramom prawnym, jak zaproszeni funkcjonariusze oddelegowani bezpośrednio do tych zespołów przez państwa członkowskie. Agencja powinna dostosować swoje przepisy wewnętrzne dotyczące oddelegowanych ekspertów krajowych, aby umożliwić przyjmującemu państwu członkowskiemu wydawanie funkcjonariuszom straży granicznych bezpośrednich poleceń w trakcie wspólnych operacji i projektów pilotażowych.
- (15) Odpowiednio sprecyzowany plan operacyjny, obejmujący ocenę i obowiązek zgłaszania zdarzeń, uzgodniony przed rozpoczęciem wspólnych operacji lub projektów pilotażowych przez Agencję i przyjmujące państwo członkowskie, w porozumieniu z uczestniczącymi państwami członkowskimi, w znacznej mierze przyczyni się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia, zapewniając bardziej zharmonizowany sposób działania w odniesieniu do koordynacji wspólnych operacji i projektów pilotażowych.
- (16) Agencja powinna stosować system zgłaszania zdarzeń w celu przekazywania właściwym krajowym organom publicznym oraz swojemu Zarządowi („Zarząd”) wszelkich informacji na temat wiarygodnych zarzutów naruszenia, w szczególności, rozporządzenia (WE) nr 2007/2004 lub kodeksu granicznego Schengen ustanowionego na mocy rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾, w tym również praw podstawowych, w trakcie wspólnych operacji, projektów pilotażowych lub szybkich interwencji.
- (17) Analiza ryzyka okazała się kluczowym elementem dla prowadzenia operacji na granicach zewnętrznych. Należy poprawić jej jakość poprzez wprowadzenie metody oceny zdolności państw członkowskich do sprostania nadchodzącym wyzwaniom, w tym również obecnym i przyszłym zagrożeniom oraz presji na granicach zewnętrznych. Jednakże oceny te powinny pozostawać bez uszczerbku dla mechanizmu oceny Schengen.
- (18) Agencja powinna zapewnić szkolenie, na poziomie europejskim, przeznaczone dla instruktorów funkcjonariuszy krajowych straży granicznych państw członkowskich, w tym również szkolenie dotyczące praw podstawowych, dostępu do ochrony międzynarodowej i procedur azylowych, a także dodatkowe szkolenia i seminaria związane z kontrolą i ochroną granic zewnętrznych oraz wydalaniem obywateli państw trzecich przebywających nielegalnie w państwach członkowskich, przeznaczone dla funkcjonariuszy właściwych służb krajowych. Agencja może, we współpracy z państwami członkowskimi, organizować działania szkoleniowe, w tym również program wymiany, na ich terytoriach. Państwa członkowskie powinny uwzględniać wyniki pracy Agencji w tym zakresie w krajowych programach szkoleń dla swoich funkcjonariuszy straży granicznych.
- (19) Agencja powinna monitorować badania naukowe w dziedzinie będącej przedmiotem jej działalności i uczestniczyć w ich rozwoju oraz przekazywać te informacje Komisji i państwom członkowskim.

(¹) Dz.U. L 105 z 13.4.2006, s. 1.

- (20) W większości państw członkowskich aspekty operacyjne powrotów obywateli państw trzecich przebywających nielegalnie w państwach członkowskich należą do kompetencji organów odpowiedzialnych za kontrolowanie granic zewnętrznych. Z uwagi na oczywiste korzyści wynikające z wykonywania tych zadań na poziomie Unii, Agencja powinna, w pełnej zgodności z polityką Unii w zakresie powrotów, zapewniać koordynację lub organizację wspólnych operacji powrotowych państw członkowskich i ustalać najlepsze praktyki w zakresie uzyskiwania dokumentów podróży oraz stworzyć kodeks postępowania, który będzie stosowany w trakcie wydalania obywateli państw trzecich przebywających nielegalnie na terytoriach państw członkowskich. Żadne unijne środki finansowe nie powinny być udostępniane na działania, które nie są przeprowadzane zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej („karta praw podstawowych”).
- (21) W celu wypełniania swojej misji oraz w zakresie wymaganym do wypełniania swoich zadań Agencja może współpracować z Europolem, Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz innymi agencjami i organami Unii, właściwymi organami państw trzecich oraz organizacjami międzynarodowymi właściwymi w kwestiach objętych zakresem rozporządzenia (WE) nr 2007/2004, w ramach ustaleń roboczych dokonanych zgodnie ze stosownymi postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). Agencja powinna ułatwiać współpracę operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi w ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii.
- (22) Współpraca z państwami trzecimi w kwestiach objętych zakresem rozporządzenia (WE) nr 2007/2004 ma coraz większe znaczenie. Aby stworzyć model stałej współpracy z zainteresowanymi państwami trzecimi, Agencja powinna mieć możliwość wprowadzania w życie i finansowania projektów pomocy technicznej oraz delegowania urzędników łącznikowych do państw trzecich we współpracy z właściwymi organami tych państw. Agencja powinna mieć możliwość zapraszania obserwatorów z państw trzecich do uczestnictwa w jej działaniach, po uprzednim zapewnieniu im niezbędnych szkoleń. Ustanowienie współpracy z państwami trzecimi ma znaczenie również w odniesieniu do promowania standardów unijnych w zakresie zarządzania granicami, w tym również przestrzegania praw podstawowych i godności ludzkiej.
- (23) Aby zapewnić otwarte i przejrzyste warunki zatrudnienia oraz równe traktowanie pracowników, do pracowników i Dyrektora Wykonawczego Agencji powinien mieć zastosowanie regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, określone w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽¹⁾, w tym również przepisy dotyczące tajemnicy służbowej lub inne równoważne wymogi dotyczące poufności.
- (24) Ponadto Zarząd powinien przyjąć szczegółowe przepisy w celu umożliwienia oddelegowywania ekspertów krajowych z państw członkowskich do Agencji. Takie przepisy powinny stanowić, między innymi, że krajowych funkcjonariuszy straży granicznych, którzy mają być oddelegowani podczas wspólnych operacji, projektów pilotażowych lub szybkich interwencji należy traktować jak zaproszonych funkcjonariuszy posiadających odpowiedni zakres zadań i uprawnień.
- (25) Do przetwarzania danych osobowych przez Agencję stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych ⁽²⁾. Europejski Inspektor Ochrony Danych powinien zatem monitorować przetwarzanie danych osobowych przez Agencję oraz posiadać uprawnienia do uzyskania od Agencji dostępu do wszystkich informacji niezbędnych dla prowadzonych przez niego dochodzeń.
- (26) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽³⁾ stosuje się w pełni w zakresie, w jakim państwa członkowskie przetwarzają dane osobowe.
- (27) Zapewniając zarządzanie operacyjne systemami informatycznymi, Agencja powinna przestrzegać norm europejskich i międzynarodowych, w tym również norm dotyczących ochrony danych, przy uwzględnieniu najwyższych wymogów specjalistycznych.
- (28) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 2007/2004.
- (29) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami zawartymi w szczególności w TFUE i w karcie praw podstawowych, przede wszystkim: z prawem do godności ludzkiej, zakazem tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania i karaniami, prawem do wolności i bezpieczeństwa, prawem do ochrony danych osobowych, prawem do azylu, zasadą *non-refoulement*, zasadą niedyskryminacji, prawami dziecka oraz prawem do skutecznego środka prawnego. Niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane przez państwa członkowskie zgodnie z tymi prawami i zasadami. Każde użycie siły powinno odbywać się zgodnie z prawem krajowym przyjmującego państwa członkowskiego, w tym również zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności.

⁽¹⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

- (30) Wykonanie niniejszego rozporządzenia nie powinno mieć wpływu na prawa lub zobowiązania państw członkowskich wynikające z Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu, Międzynarodowej konwencji o poszukiwaniu i ratownictwie morskim oraz Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców.
- (31) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie przyczynienie się do stworzenia systemu zintegrowanego zarządzania współpracą operacyjną na granicach zewnętrznych państw członkowskich, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (32) W odniesieniu do Islandii i Norwegii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej oraz Republikę Islandii i Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen⁽¹⁾, które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A decyzji Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych warunków stosowania tej umowy⁽²⁾. W związku z tym delegacje Republiki Islandii i Królestwa Norwegii powinny wchodzić w skład Zarządu jako członkowie, choć z ograniczonym prawem głosu.
- (33) W odniesieniu do Szwajcarii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen⁽³⁾, które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A, B i G decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2008/146/WE⁽⁴⁾. W związku z tym delegacja Konfederacji Szwajcarskiej powinna wchodzić w skład Zarządu jako członek, choć z ograniczonym prawem głosu.
- (34) W odniesieniu do Liechtensteinu niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu o przystąpieniu Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen⁽⁵⁾, które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A, B i G decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2011/350/UE⁽⁶⁾. W związku z tym delegacja Księstwa Liechtensteinu powinna wchodzić w skład Zarządu jako członek, choć z ograniczonym prawem głosu.
- (35) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjmowaniu niniejszego rozporządzenia, nie jest nim związana ani go nie stosuje. Ponieważ niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, zgodnie z art. 4 tego protokołu Dania podejmuje w terminie sześciu miesięcy po przyjęciu przez Radę niniejszego rozporządzenia decyzję, czy wdroży niniejsze rozporządzenie w swoim prawie krajowym.
- (36) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania do Zjednoczonego Królestwa zgodnie z decyzją Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotyczącą wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowanie wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen⁽⁷⁾; Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w związku z tym w jego przyjęciu i nie jest nim związane ani go nie stosuje.
- (37) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie postanowień dorobku Schengen, które nie mają zastosowania do Irlandii zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotyczącą wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen⁽⁸⁾; Irlandia nie uczestniczy w związku z tym w jego przyjęciu i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (38) Agencja powinna ułatwić organizację działań operacyjnych, umożliwiających państwom członkowskim skorzystanie z wiedzy fachowej oraz infrastruktury, które Irlandia i Zjednoczone Królestwo byłyby skłonne zaofiarować, zgodnie z warunkami, o których zarząd zadecyduje w odniesieniu do każdego przypadku. W tym celu przedstawiciele Irlandii i Zjednoczonego Królestwa powinni zostać zaproszeni do uczestnictwa we wszystkich posiedzeniach zarządu w celu umożliwienia im pełnego udziału w obradach dotyczących przygotowania takich działań operacyjnych.

(1) Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 36.

(2) Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 31.

(3) Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 52.

(4) Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 1.

(5) Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 21.

(6) Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 19.

(7) Dz.U. L 131 z 1.6.2000, s. 43.

(8) Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20.

- (39) Między Królestwem Hiszpanii a Zjednoczonym Królestwem istnieje spór o wytyczenie granic Gibraltaru.
- (40) Zawieszenie stosowania niniejszego rozporządzenia do granic Gibraltaru nie oznacza jakiegokolwiek zmiany stanowisk zainteresowanych państw w tej sprawie,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany

W rozporządzeniu (WE) nr 2007/2004 wprowadza się niniejszym następujące zmiany:

- 1) art. 1 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Zważywszy, że odpowiedzialność za kontrolę i ochronę granic zewnętrznych spoczywa na państwach członkowskich, Agencja – jako organ Unii określony w art. 15 oraz zgodnie z art. 19 niniejszego rozporządzenia – powinna ułatwiać stosowanie istniejących i przyszłych unijnych środków dotyczących zarządzania granicami zewnętrznymi, w szczególności kodeksu granicznego Schengen ustanowionego na mocy rozporządzenia (WE) nr 562/2006 (*) i czynić je bardziej skutecznymi. Agencja powinna realizować ten cel poprzez zapewnienie koordynacji działań państw członkowskich we wprowadzaniu w życie tych środków, przyczyniając się tym samym do zapewnienia skutecznego, wysokiego i jednolitego poziomu kontroli osób oraz ochrony granic zewnętrznych państw członkowskich.

Agencja powinna wykonywać swoje zadania w pełnej zgodności ze stosownymi przepisami prawa Unii, w tym z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej („karta praw podstawowych”); stosownymi postanowieniami prawa międzynarodowego, w tym z Konwencją dotyczącą statusu uchodźców sporządzoną w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. („konwencja genewska”); zobowiązaniami dotyczącymi dostępu do ochrony międzynarodowej, w szczególności zasadą *non-refoulement*; oraz prawami podstawowymi, a także uwzględniając sprawozdania Forum Konsultacyjnego, o którym mowa w art. 26a niniejszego rozporządzenia.

3. Agencja powinna również zapewniać Komisji i państwom członkowskim niezbędną pomoc techniczną oraz wiedzę fachową w zakresie zarządzania granicami zewnętrznymi oraz propagować solidarność między państwami członkowskimi, w szczególności w odniesieniu do tych państw członkowskich, które stoją w obliczu szczególnej i nieproporcjonalnej presji.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 562/2006 z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiające wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 105 z 13.4.2006, s. 1).”;

- 2) w art. 1a wprowadza się następujące zmiany:

- a) dodaje się punkt w brzmieniu:

„1a) »europejskie zespoły straży granicznych« oznaczają: do celów art. 3, art. 3b, art. 3c, art. 8 i art. 17 – zespoły, które mają zostać oddelegowane podczas wspólnych operacji i projektów pilotażowych; do celów art. 8a–8g – zespoły, które mają być oddelegowane do udziału w szybkich interwencjach na granicy (»szybkie interwencje«) w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 863/2007 (*), a do celów art. 2 ust. 1 lit. ea) i g) oraz art. 5 – zespoły, które mają być oddelegowane podczas wspólnych operacji, projektów pilotażowych oraz szybkich interwencji;

(*) Rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające mechanizm tworzenia zespołów szybkiej interwencji na granicy (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 30).”;

- b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) »przyjmujące państwo członkowskie« oznacza państwo członkowskie, w którym mają miejsce lub z którego uruchamiane są: wspólna operacja, projekt pilotażowy lub szybka interwencja;”;

- c) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie

„4) »członkowie zespołów« oznaczają funkcjonariuszy straży granicznych państw członkowskich, pełniących służbę w europejskich zespołach straży granicznej innych niż funkcjonariusze straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego;

5) »wnioskujące państwo członkowskie« oznacza państwo członkowskie, którego właściwe organy zwracają się do Agencji z wnioskiem o oddelegowanie na jego terytorium zespołów szybkiej interwencji;”;

- 3) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

- (i) lit. c) i d) otrzymują brzmienie:

„c) przeprowadza analizy ryzyka, w tym ocenę zdolności państw członkowskich do sprostania zagrożeniom i presji na ich granicach zewnętrznych;

- d) uczestniczy w rozwoju badań mających znaczenie dla kontroli i ochrony granic zewnętrznych;”;
- (ii) dodaje się literę w brzmieniu:
- „da) wspomaga państwa członkowskie w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na ich granicach zewnętrznych, uwzględniając fakt, że niektóre sytuacje mogą wiązać się z pomocą humanitarną i ratownictwem na morzu;”;
- (iii) lit. e) otrzymuje brzmienie:
- „e) wspomaga państwa członkowskie w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na ich granicach zewnętrznych, w szczególności te państwa członkowskie, które stoją w obliczu szczególnej i nieproporcjonalnej presji;”;
- (iv) dodaje się literę w brzmieniu:
- „ea) powołuje europejskie zespoły straży granicznej, które mają być oddelegowywane podczas wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji;”;
- (v) lit. f) i g) otrzymują brzmienie:
- „f) udziela państwom członkowskim niezbędnego wsparcia, w tym, na wniosek, zapewnia koordynację lub organizację wspólnych operacji powrotnych;
- g) oddelegowuje do państw członkowskich funkcjonariuszy straży granicznych, należących do europejskich zespołów straży granicznej, do wspólnych operacji, projektów pilotażowych lub szybkich interwencji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 863/2007;”;
- (vi) dodaje się litery w brzmieniu:
- „h) zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 opracowuje i wdraża systemy informacyjne, które umożliwiają płynną i niezawodną wymianę informacji na temat pojawiających się zagrożeń na granicach zewnętrznych państw członkowskich, w tym sieć informowania i koordynacji ustanowioną na mocy decyzji 2005/267/WE (*);
- i) zapewnia niezbędną pomoc w opracowywaniu i wdrażaniu europejskiego systemu nadzoru granic, a w stosownych przypadkach, w opracowywaniu wspólnego środowiska wymiany informacji, w tym współdziałania systemów.
- (*) Decyzja Rady 2005/267/WE z dnia 16 marca 2005 r. ustanawiająca bezpieczną internetową sieć informowania i koordynacji dla służb imigracyjnych państw członkowskich (Dz.U. L 83 z 1.4.2005, s. 48).”;
- b) dodaje się ustęp w brzmieniu:
- „1a. Zgodnie z prawem Unii i z prawem międzynarodowym nikt nie może być wysadzony na ląd ani w żaden inny sposób przekazany władzom krajowym z naruszeniem zasady *non-refoulement*; nikt nie może być wysadzony na ląd ani przekazany władzom kraju, z którego osoba taka może zostać wydalona lub zawrócona do innego kraju z naruszeniem zasady *non-refoulement*. Szczególne potrzeby dzieci, ofiar handlu ludźmi, osób wymagających pomocy medycznej, osób wymagających ochrony międzynarodowej oraz innych osób w szczególnie trudnej sytuacji rozpatrywane są zgodnie z prawem Unii i z prawem międzynarodowym.”;
- c) w ust. 2 ostatni akapit otrzymuje brzmienie:
- „Państwa członkowskie informują Agencję o tych kwestiach operacyjnych na swoich granicach zewnętrznych, które wykraczają poza kompetencje Agencji. Dyrektor Wykonawczy Agencji (»Dyrektor Wykonawczy«) regularnie i co najmniej raz w roku informuje Zarząd Agencji (»Zarząd«) o takich kwestiach.”;
- 4) dodaje się artykuł w brzmieniu:
- „Artykuł 2a
- Kodeks postępowania**
- Agencja opracowuje i na bieżąco dostosowuje kodeks postępowania mający zastosowanie do wszystkich operacji koordynowanych przez Agencję. Kodeks postępowania określa procedury zmierzające do zagwarantowania zasad państwa prawa oraz poszanowania praw podstawowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób małoletnich pozostających bez opieki i osób w szczególnie trudnej sytuacji, a także osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, mające zastosowanie do wszystkich osób uczestniczących w działaniach Agencji.
- Agencja opracowuje Kodeks postępowania we współpracy z Forum Konsultacyjnym, o którym mowa w art. 26a.”;

5) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Wspólne operacje i projekty pilotażowe na granicach zewnętrznych

1. Agencja dokonuje oceny, zatwierdza i koordynuje propozycje wspólnych operacji i projektów pilotażowych przygotowanych przez państwa członkowskie, w tym również wnioski państw członkowskich w związku z sytuacjami wymagającymi zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej, w szczególności w przypadkach szczególnej i nieproporcjonalnej presji.

Agencja może sama inicjować i prowadzić wspólne operacje i projekty pilotażowe we współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi i w porozumieniu z przyjmującymi państwami członkowskimi.

Agencja może również zdecydować o przekazaniu swojego wyposażenia technicznego do dyspozycji państw członkowskich uczestniczących we wspólnych operacjach lub projektach pilotażowych.

Wspólne operacje i projekty pilotażowe powinna przeprowadzić dogłębna analiza ryzyka.

1a. Po poinformowaniu zainteresowanego państwa członkowskiego Agencja może zakończyć wspólne operacje i projekty pilotażowe, jeżeli warunki realizacji tych wspólnych operacji lub projektów pilotażowych nie są już spełniane.

Państwa członkowskie uczestniczące we wspólnej operacji lub projekcie pilotażowym mogą zwrócić się do Agencji o zakończenie tej wspólnej operacji lub tego projektu pilotażowego.

W przypadku naruszenia praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej w trakcie wspólnej operacji lub projektu pilotażowego, przyjmujące państwo członkowskie przewiduje odpowiednie środki dyscyplinarne lub inne środki zgodnie ze swoim prawem krajowym.

Dyrektor Wykonawczy zawiesza lub kończy – całkowicie lub częściowo – wspólne operacje i projekty pilotażowe, jeśli uzna, że takie naruszenia mają poważny charakter lub mogą się powtarzać.

1b. Agencja powołuje rezerwę funkcjonariuszy straży granicznych, zwaną europejskimi zespołami straży granicznej, zgodnie z art. 3b, do celów możliwego oddelegowania podczas wspólnych operacji i projektów pilotażowych, o których mowa w ust. 1. Agencja podejmuje

decyzje w sprawie oddelegowania zasobów ludzkich i udostępniania wyposażenia technicznego zgodnie z art. 3a i 7.

2. Agencja może działać poprzez swoje wyspecjalizowane oddziały przewidziane w art. 16 w celu praktycznej organizacji wspólnych operacji i projektów pilotażowych.

3. Agencja dokonuje oceny wyników wspólnych operacji i projektów pilotażowych oraz przekazuje Zarządowi szczegółowe sprawozdania z oceny w terminie 60 dni od zakończenia tych operacji i projektów, wraz z uwagami urzędnika ds. praw podstawowych, o którym mowa w art. 26a. Agencja sporządza całościowe analizy porównawcze tych wyników, mając na względzie podwyższenie jakości, zwiększenie spójności i skuteczności przyszłych wspólnych operacji i projektów pilotażowych; Agencja włącza te analizy do swojego sprawozdania ogólnego, o którym mowa w art. 20 ust. 2 lit. b).

4. Agencja finansuje lub współfinansuje wspólne operacje i projekty pilotażowe, o których mowa w ust. 1, poprzez dotacje ze swojego budżetu zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.

5. Ust. 1a i 4 stosuje się także do szybkich interwencji.”;

6) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 3a

Aspekty organizacyjne wspólnych operacji i projektów pilotażowych

1. Dyrektor Wykonawczy sporządza plan operacyjny wspólnych operacji i projektów pilotażowych, o których mowa w art. 3 ust. 1. W odpowiednim czasie przed rozpoczęciem wspólnej operacji lub projektu pilotażowego Dyrektor Wykonawczy i przyjmujące państwo członkowskie – w porozumieniu z państwami członkowskimi uczestniczącymi we wspólnej operacji lub projekcie pilotażowym – uzgadniają plan operacyjny, szczegółowo określający aspekty organizacyjne.

Plan operacyjny obejmuje wszystkie elementy uznawane za niezbędne do realizacji wspólnej operacji lub projektu pilotażowego, w tym również następujące informacje:

- a) opis sytuacji wraz ze sposobem działania i celami operacji wsparcia, w tym również cel operacyjny;
- b) przewidywany czas trwania wspólnej operacji lub projektu pilotażowego;
- c) obszar geograficzny, na którym będą miały miejsce wspólna operacja lub projekt pilotażowy;

- d) opis zadań i specjalnych poleceń dla zaproszonych funkcjonariuszy, w tym również dopuszczalnego korzystania z baz danych i dopuszczalnego stosowania broni służbowej, amunicji służbowej i sprzętu służbowego w przyjmującym państwie członkowskim;
- e) skład zespołów zaproszonych funkcjonariuszy, a także oddelegowanie innego stosownego personelu;
- f) postanowienia dotyczące dowodzenia i kontroli, w tym również nazwiska i stopnie funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego odpowiedzialnych za prowadzenie współpracy z zaproszonymi funkcjonariuszami i Agencją, w szczególności tych funkcjonariuszy straży granicznej, którzy dowodzą zespołami w okresie trwania operacji wsparcia, oraz pozycję zaproszonych funkcjonariuszy w strukturze dowodzenia;
- g) wyposażenie techniczne, które należy udostępnić podczas wspólnej operacji lub projektu pilotażowego, w tym również szczególne wymogi, takie jak warunki użytkowania, personel wymagany do obsługi, transport i inna logistyka oraz postanowienia finansowe;
- h) szczegółowe przepisy dotyczące natychmiastowego zgłaszania zdarzeń przez Agencję Zarządowi i właściwym krajowym władzom publicznym;
- i) system sprawozdawczości i oceny zawierający poziomy odniesienia dla sprawozdania z oceny oraz ostateczny termin składania sprawozdania z oceny końcowej zgodnie z art. 3 ust. 3;
- j) w odniesieniu do operacji morskich – szczegółowe informacje dotyczące stosowania właściwej jurysdykcji i ustawodawstwa na obszarze geograficznym, na którym odbywa się wspólna operacja lub projekt pilotażowy, w tym również odniesienia do prawa międzynarodowego i prawa Unii dotyczącego przechwytywania, ratownictwa na morzu i sprowadzania na ląd;
- k) formy współpracy z państwami trzecimi, innymi agencjami i organami Unii lub organizacjami międzynarodowymi.

2. Wszelkie zmiany lub dostosowania planu operacyjnego wymagają zgody Dyrektora Wykonawczego i przyjmującego państwa członkowskiego. Agencja niezwłocznie wysyła egzemplarz zmienionego lub dostosowanego planu operacyjnego uczestniczącym państwom członkowskim.

3. W ramach swoich zadań koordynacyjnych Agencja zapewnia operacyjne wdrażanie wszystkich aspektów organizacyjnych, w tym również obecność członków personelu Agencji podczas wspólnych operacji i projektów pilotażowych, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 3b

Skład i oddelegowywanie europejskich zespołów straży granicznej

1. Na wniosek Dyrektora Wykonawczego Zarząd bezwzględna większością głosów swoich członków posiadających prawo głosu podejmuje decyzję w sprawie profili i łącznej liczby funkcjonariuszy straży granicznych, którzy mają być udostępniani do europejskich zespołów straży granicznej. Ta sama procedura ma zastosowanie w odniesieniu do wszelkich późniejszych zmian w profilach i łącznej liczbie funkcjonariuszy straży granicznych. Państwa członkowskie uczestniczą w europejskich zespołach straży granicznej za pośrednictwem rezerwy krajowej w oparciu o różne określone profile, poprzez mianowanie funkcjonariuszy straży granicznych odpowiadających wymaganym profilom.

2. W odniesieniu do swoich funkcjonariuszy straży granicznej wkład państw członkowskich w konkretne wspólne operacje i projekty pilotażowe na nadchodzący rok planowany jest na postawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają funkcjonariuszy straży granicznych, którzy mogą zostać oddelegowani, na wniosek Agencji, chyba że znajdują się one w obliczu wyjątkowej sytuacji w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Wniosek taki należy przedstawić co najmniej 45 dni przed planowanym oddelegowaniem. Nie wpływa to na autonomię rodzimego państwa członkowskiego w odniesieniu do wyboru personelu i okresu jego oddelegowania.

3. Udział Agencji w europejskich zespołach straży granicznej odbywa się poprzez oddelegowanie właściwych funkcjonariuszy straży granicznych oddelegowanych przez państwa członkowskie w charakterze ekspertów krajowych zgodnie z art. 17 ust. 5. W odniesieniu do oddelegowywania swoich funkcjonariuszy straży granicznych do Agencji na kolejny rok, wkład państw członkowskich planowany jest na postawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi.

Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają funkcjonariuszy straży granicznych, którzy mogą zostać oddelegowani, chyba że mogłoby to poważnie wpłynąć na możliwość realizacji zadań krajowych. W takich sytuacjach państwa członkowskie mogą odwołać swoich oddelegowanych funkcjonariuszy straży granicznych.

Maksymalny czas trwania takiego oddelegowania nie może przekraczać sześciu miesięcy w okresie 12 miesięcy. Do celów niniejszego rozporządzenia oddelegowanych funkcjonariuszy straży granicznych traktuje się jak zaproszonych funkcjonariuszy posiadających zakres zadań i uprawnień przewidzianych w art. 10. Do celów stosowania art. 3c, 10 i 10b państwo członkowskie, które oddelegowało funkcjonariuszy straży granicznej traktuje się jak »rodzime państwo członkowskie« zdefiniowane w art. 1a ust. 3. Pozostali pracownicy zatrudnieni przez Agencję na czas określony, którzy nie posiadają kwalifikacji do pełnienia funkcji w zakresie kontroli granicznej, mogą być oddelegowywani jedynie do zadań koordynacyjnych podczas wspólnych operacji i projektów pilotażowych.

4. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, członkowie europejskich zespołów straży granicznej w pełni przestrzegają praw podstawowych, w tym również prawa dostępu do procedur azylowych, oraz godności ludzkiej. Wszelkie środki podjęte w ramach wykonywania ich zadań i korzystania z ich uprawnień muszą być proporcjonalne do celu takich działań. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, nie mogą oni dyskryminować osób ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

5. Zgodnie z art. 8g Agencja powołuje urzędnika koordynującego w odniesieniu do każdej ze wspólnych operacji lub każdego z projektów pilotażowych, do których zostaną oddelegowani członkowie europejskich zespołów straży granicznej.

Rola urzędnika koordynującego polega na wspieraniu współpracy i koordynacji między przyjmującymi i uczestniczącymi państwami członkowskimi.

6. Agencja pokrywa koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z udostępnianiem przez nich, zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, swoich funkcjonariuszy straży granicznych do europejskich zespołów straży granicznej zgodnie z art. 8h.

7. Agencja corocznie informuje Parlament Europejski o liczbie funkcjonariuszy straży granicznych udostępnianych przez każde z państw członkowskich do europejskich zespołów straży granicznej zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 3c

Wydawanie poleceń europejskim zespołom straży granicznej

1. Podczas operacji wsparcia europejskich zespołów straży granicznej przyjmujące państwo członkowskie wydaje polecenia dla zespołów zgodnie z planem operacyjnym, o którym mowa w art. 3a ust. 1.

2. Agencja może przekazywać swoje spostrzeżenia na temat poleceń, o których mowa w ust. 1, przyjmującemu państwu członkowskiemu za pośrednictwem swojego urzędnika koordynującego, o którym mowa w art. 3b ust. 5. W takim przypadku przyjmujące państwo członkowskie bierze pod uwagę spostrzeżenia.

3. Zgodnie z art. 8g przyjmujące państwo członkowskie udziela urzędnikowi koordynującemu wszelkiej niezbędnej pomocy, w tym również pełnego dostępu do europejskich zespołów straży granicznej na każdym etapie trwania operacji wsparcia.

4. Podczas wykonywania swoich zadań i korzystania ze swoich uprawnień członkowie europejskich zespołów straży granicznej podlegają środkom dyscyplinarnym swojego rodzimego państwa członkowskiego.”;

7) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 4

Analiza ryzyka

Agencja opracowuje i stosuje wspólny zintegrowany model analizy ryzyka.

Przygotowuje ona zarówno analizy o charakterze ogólnym, jak i analizy ryzyka dostosowane do określonych potrzeb, które mają być przedkładane Radzie i Komisji.

Do celów analizy ryzyka Agencja może poddać ocenie, po wcześniejszej konsultacji z zainteresowanymi państwami członkowskimi, ich zdolność do sprostania nadchodzącym wyzwaniom, w tym obecnym i przyszłym zagrożeniom i presji na granicach zewnętrznych państw członkowskich; dotyczy to w szczególności tych państw członkowskich, które stoją w obliczu szczególnej i nieproporcjonalnej presji. W tym celu Agencja może poddać ocenie wyposażenie i zasoby państw członkowskich służące do kontroli granic. Ocena opiera się na informacjach dostarczonych przez zainteresowane państwa członkowskie oraz na sprawozdaniach i wynikach wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji i innych działań Agencji. Oceny te pozostają bez uszczerbku dla mechanizmu oceny Schengen.

Wyniki tych ocen są przedstawiane Zarządowi.

Do celów niniejszego artykułu państwa członkowskie dostarczają Agencji wszystkie niezbędne informacje na temat sytuacji i potencjalnych zagrożeń na granicach zewnętrznych.

Opracowując wspólne minimalne programy szkolenia funkcjonariuszy straży granicznych, o których mowa w art. 5, Agencja uwzględni wyniki wspólnego zintegrowanego modelu analizy ryzyka.”;

8) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Funkcjonariuszom straży granicznych, którzy są członkami europejskich zespołów straży granicznej Agencja zapewnia zaawansowane szkolenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych przez nich zadań i przyznanych im uprawnień oraz prowadzi z tymi funkcjonariuszami straży granicznych regularne ćwiczenia zgodnie z harmonogramem zaawansowanego szkolenia i ćwiczeń, o którym mowa w rocznym programie prac Agencji.

Agencja podejmuje także niezbędne inicjatywy mające na celu zapewnienie, aby przed rozpoczęciem udziału w działaniach operacyjnych organizowanych przez Agencję wszyscy funkcjonariusze straży granicznych i inni pracownicy z państw członkowskich, uczestniczący w europejskich zespołach straży granicznej, a także personel Agencji odbyli szkolenie w zakresie właściwego prawa Unii i prawa międzynarodowego, w tym również praw podstawowych i dostępu do ochrony międzynarodowej oraz wytycznych umożliwiających rozpoznanie osób potrzebujących ochrony i skierowanie ich do odpowiednich struktur.

Agencja ustanawia i dalej rozwija wspólne minimalne programy szkolenia funkcjonariuszy straży granicznych oraz zapewnia szkolenie na poziomie europejskim dla instruktorów funkcjonariuszy krajowych straży granicznych państw członkowskich, w tym również w zakresie praw podstawowych, dostępu do ochrony międzynarodowej i właściwego prawa morskiego.

Agencja sporządza minimalne programy szkolenia po konsultacji z Forum Konsultacyjnym, o którym mowa w art. 26a.

Państwa członkowskie uwzględniają wspólne minimalne programy szkolenia w szkoleniach swoich funkcjonariuszy straży granicznej.”;

b) po ostatnim akapicie dodaje się akapit w brzmieniu:

„Agencja ustanawia program wymiany umożliwiający funkcjonariuszom straży granicznych uczestniczącym w europejskich zespołach straży granicznej zdobyć wiedzę i szczególne *know-how*, poprzez wykorzystanie doświadczeń zdobytych za granicą oraz dobrych praktyk stosowanych podczas współpracy z funkcjonariuszami straży granicznych w państwach członkowskich innych niż ich własne.”;

9) art. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„Artykuł 6

Monitorowanie badań i uczestnictwo w badaniach

Agencja czynnie monitoruje badania mające znaczenie dla kontroli i ochrony granic zewnętrznych i uczestniczy w ich rozwoju oraz przekazuje te informacje Komisji i państwom członkowskim.

Artykuł 7

Wypożyczenie techniczne

1. Agencja może nabywać, samodzielnie lub na zasadzie współwłasności z państwem członkowskim, lub brać w leasing wyposażenie techniczne dla potrzeb kontroli granic zewnętrznych, które ma być udostępniane podczas wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji, wspólnych operacji powrotowych lub projektów pomocy technicznej zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji. Każdą decyzję

o nabyciu lub wzięciu w leasing wyposażenia, która pociąga za sobą znaczące koszty dla Agencji, poprzedza dogłębna analiza potrzeb oraz kosztów i korzyści. Wszelkie takie wydatki przewiduje się w budżecie Agencji, przyjętym przez Zarząd zgodnie z art. 29 ust. 9. W przypadku gdy Agencja nabywa lub bierze w leasing istotne wyposażenie techniczne, takie jak statki służące do patroli morskich i przybrzeżnych lub pojazdy, zastosowanie mają następujące warunki:

- a) w przypadku nabycia i współwłasności Agencja formalnie uzgadnia z jednym państwem członkowskim, że zapewni ono rejestrację wyposażenia zgodnie z ustawodawstwem mającym zastosowanie w tym państwie członkowskim;
- b) w przypadku leasingu wyposażenie zostaje zarejestrowane w państwie członkowskim.

Na podstawie wzoru umowy sporządzonego przez Agencję państwo członkowskie rejestracji oraz Agencja uzgadniają warunki zapewniające okresy pełnego udostępnienia Agencji aktywów objętych współwłasnością, a także warunki korzystania z wyposażenia.

Państwo członkowskie rejestracji lub dostawca wyposażenia technicznego zapewnia niezbędnych ekspertów oraz pracowników technicznych do obsługi wyposażenia technicznego w sposób zgodny z prawem i bezpieczny.

2. Agencja tworzy i przechowuje scentralizowane rejestry wyposażenia należącego do rezerwy wyposażenia technicznego obejmującej wyposażenie będące własnością państw członkowskich albo Agencji oraz wyposażenie, którego współwłaścicielami są państwa członkowskie i Agencja, dla potrzeb kontroli granic zewnętrznych. Rezerwa wyposażenia technicznego zawiera minimalną ilość wyposażenia technicznego danego typu, o czym mowa w ust. 5 niniejszego artykułu. Wyposażenie wpisane do rezerwy wyposażenia technicznego udostępnia się podczas działań, o których mowa w art. 3, 8a i 9.

3. Państwa członkowskie wnoszą wkład do rezerwy wyposażenia technicznego, o której mowa w ust. 2. Wkład państw członkowskich w rezerwę wyposażenia technicznego i jego udostępnienie na potrzeby konkretnych operacji planowane są na postawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Na wniosek Agencji państwa członkowskie udostępniają swoje wyposażenie techniczne zgodnie z tymi porozumieniami i w zakresie, w jakim to wyposażenie stanowi część minimalnej ilości wyposażenia technicznego przewidzianą na dany rok, chyba że stoją w obliczu wyjątkowej sytuacji w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Wniosek taki składa się co najmniej 45 dni przed planowaną operacją wsparcia. Wkład w rezerwę wyposażenia technicznego jest poddawany corocznemu przeglądowi.

4. Agencja zarządza rejestrami rezerwy wyposażenia technicznego w następujący sposób:

- a) podział ze względu na typ wyposażenia i rodzaj operacji;
- b) podział ze względu na właściciela (państwo członkowskie, Agencja, inni);
- c) ilość wymaganego wyposażenia ogółem;
- d) wymogi w zakresie personelu do obsługi, jeśli ma to zastosowanie;
- e) inne informacje, takie jak szczegóły rejestracji, wymogi w zakresie transportu i konserwacji, mające zastosowanie krajowe systemy eksportu, instrukcje techniczne lub inne informacje istotne z punktu widzenia właściwego użytkownika wyposażenia.

5. Agencja finansuje udostępnianie wyposażenia technicznego, które stanowi część minimalnej ilości wyposażenia technicznego dostarczanego przez dane państwo członkowskie w danym roku. Udostępnienie wyposażenia technicznego, które nie jest częścią minimalnej ilości wyposażenia technicznego, jest współfinansowane przez Agencję maksymalnie do wysokości 100 % wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu szczególnej sytuacji w państwie członkowskim udostępniającym taki sprzęt techniczny.

Na wniosek Dyrektora Wykonawczego Zarząd podejmuje co roku decyzję, zgodnie z art. 24, w sprawie zasad dotyczących wyposażenia technicznego, w tym również wymaganych minimalnych ilości wyposażenia technicznego danego typu ogółem, warunki udostępniania oraz zwrotu kosztów. Do celów budżetowych Zarząd powinien podjąć taką decyzję do dnia 31 marca każdego roku.

Agencja proponuje minimalną ilość wyposażenia technicznego w zależności od swoich potrzeb, uwzględniając w szczególności zdolność do realizacji wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji i wspólnych operacji powrotowych, zgodnie ze swoim programem prac na dany rok.

Agencja zmienia minimalną ilość wyposażenia technicznego, jeżeli jest ona niewystarczająca do wykonania planu operacyjnego uzgodnionego na potrzeby wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji lub wspólnych operacji powrotowych; zmiany tej dokonuje Agencja na podstawie uzasadnionych potrzeb oraz porozumienia z państwami członkowskimi.

6. Agencja informuje Zarząd co miesiąc o składzie i udostępnieniu wyposażenia należącego do rezerwy wyposażenia technicznego. W przypadku gdy minimalna ilość wyposażenia technicznego, o której mowa w ust. 5, nie zostanie osiągnięta, Dyrektor Wykonawczy niezwłocznie

informuje o tym Zarząd. Zarząd w trybie pilnym podejmuje decyzję o ustaleniu priorytetów w zakresie udostępnienia wyposażenia technicznego i podejmuje niezbędne działania w celu uzupełnienia stwierdzonych niedoborów. Zarząd informuje Komisję o stwierdzonych niedoborach i podjętych działaniach. Komisja informuje o tym następnie Parlament Europejski i Radę, przekazując również własną ocenę sytuacji.

7. Agencja corocznie informuje Parlament Europejski o ilości wyposażenia technicznego, które każde państwo członkowskie przekazało do rezerwy wyposażenia technicznego zgodnie z niniejszym artykułem.”;

10) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Bez uszczerbku dla art. 78 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (»TFUE«) jedno lub kilka państw członkowskich, które stoją w obliczu szczególnej i nieproporcjonalnej presji, lub sytuacji wymagającej zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej w ramach wykonywania swoich zobowiązań w odniesieniu do kontroli i ochrony granic zewnętrznych, może zwrócić się o pomoc do Agencji. Zgodnie z art. 3 Agencja organizuje odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną dla wnioskującego państwa członkowskiego (wnioskujących państw członkowskich)”;

b) w ust. 2 dodaje się literę w brzmieniu:

„c) oddelegować funkcjonariuszy straży granicznych z europejskich zespołów straży granicznej.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Agencja może nabywać wyposażenie techniczne służące do dokonywania odpraw i ochrony granic wewnętrznych, które ma być wykorzystywane przez ekspertów Agencji oraz w ramach szybkich interwencji przez czas ich trwania.”;

11) art. 8a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 8a

Szybkie interwencje

Na wniosek państwa członkowskiego stojącego w obliczu naglej i wyjątkowej presji, w szczególności w przypadku napływu znacznej liczby obywateli państw trzecich usiłujących nielegalnie przedostać się na terytorium tego państwa członkowskiego na odcinkach granic zewnętrznych, Agencja może oddelegować na ograniczony okres czasu na terytorium wnioskującego państwa członkowskiego jeden lub kilka europejskich zespołów straży granicznej (»zespół« (»zespoły«)) na odpowiedni okres czasu zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 863/2007.”;

12) art. 8d ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeśli Dyrektor Wykonawczy zdecyduje się oddelegować jeden lub kilka zespołów, Agencja wraz z wnioskującym państwem członkowskim sporządza niezwłocznie, a w każdym przypadku nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od daty decyzji, plan operacyjny zgodnie z art. 8e.”;

13) w art. 8e ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. e), f) i g) otrzymują brzmienie:

„e) skład zespołów, a także oddelegowanie innych właściwych pracowników;

f) przepisy dotyczące dowodzenia i kontroli, w tym również nazwiska i stopnie funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego odpowiedzialnych za prowadzenie współpracy z zespołami, w szczególności tych funkcjonariuszy straży granicznej, którzy dowodzą zespołami w okresie trwania operacji wsparcia, oraz pozycję zespołów w strukturze dowodzenia;

g) wyposażenie techniczne, które ma być udostępnione razem z zespołami, w tym również szczególne wymogi, takie jak warunki użytkowania, wymagany personel do obsługi, transport i inna logistyka oraz postanowienia finansowe;”;

b) dodaje się litery w brzmieniu:

„h) szczegółowe przepisy dotyczące natychmiastowego zgłaszania zdarzeń przez Agencję Zarządowi i właściwym krajowym władzom publicznym;

i) system sprawozdawczości i oceny zawierający poziomy odniesienia dla sprawozdania z oceny oraz ostateczny termin składania sprawozdania z oceny końcowej zgodnie z art. 3 ust. 3;

j) w odniesieniu do operacji morskich – szczegółowe informacje dotyczące stosowania właściwej jurysdykcji i prawodawstwa na obszarze geograficznym, na którym odbywa się szybka interwencja, w tym również odniesienia do prawa międzynarodowego i prawa Unii dotyczącego przechwytywania, ratownictwa na morzu i sprowadzania na ląd;

k) formy współpracy z państwami trzecimi, innymi agencjami i organami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi.”;

14) w art. 8h ust. 1 część wprowadzająca otrzymuje brzmienie:

„1. Agencja w pełni pokrywa następujące koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z udostępnianiem przez nie funkcjonariuszy straży granicznych do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1b, art. 8a i 8c.”;

15) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 9

Współpraca w zakresie powrotów

1. Agencja, z zastrzeżeniem polityki Unii w zakresie powrotów, a w szczególności dyrektywy 2008/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (*), oraz bez kontroli merytorycznej decyzji dotyczących powrotów, zapewnia niezbędną pomoc oraz na wniosek uczestniczących państw członkowskich zapewnia koordynację lub organizację wspólnych operacji powrotowych państw członkowskich, w tym również w zakresie lotów czarterowych na potrzeby takich operacji. Agencja finansuje lub współfinansuje operacje i projekty, o których mowa w niniejszym ustępie, poprzez dotacje ze swojego budżetu zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji. Agencja może również skorzystać ze środków finansowych Unii dostępnych w obszarze powrotów. Agencja zapewnia, aby w umowach z państwami członkowskimi o przyznaniu dotacji wszelkie wsparcie finansowe było uzależnione od pełnego poszanowania karty praw podstawowych.

1a. Agencja opracowuje kodeks postępowania w przypadku powrotów przebywających nielegalnie obywateli państw trzecich, który ma zastosowanie podczas wszystkich wspólnych operacji powrotowych koordynowanych przez Agencję, zawierający wspólne, standardowe procedury, które powinny ułatwić organizację wspólnych operacji powrotowych i zapewnić powrót w sposób ludzki i z pełnym poszanowaniem praw podstawowych, a w szczególności zasady godności ludzkiej, zakazu stosowania tortur oraz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karności, prawa do wolności i bezpieczeństwa oraz prawa do ochrony danych osobowych i niedyskryminacji.

1b. W kodeksie postępowania szczególną uwagę poświęca się obowiązkowi zapewnienia skutecznego systemu monitorowania powrotów przymusowych, określonego w art. 8 ust. 6 dyrektywy 2008/115/WE oraz strategii w zakresie praw podstawowych, o której mowa w art. 26a ust. 1 niniejszego rozporządzenia. Monitorowanie wspólnych operacji powrotowych powinno być prowadzone na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów i obejmować całą wspólną operację powrotową od etapu przed opuszczeniem kraju do przekazania osób odsyłanych w kraju powrotu.

1c. Państwa członkowskie regularnie informują Agencję o swoich potrzebach w zakresie pomocy lub koordynacji ze strony Agencji. Agencja opracowuje aktualizowany na bieżąco plan operacyjny, aby zapewnić wnioskującym państwom członkowskim niezbędne wsparcie operacyjne, w tym również wyposażenie techniczne, o którym mowa w art. 7 ust. 1. Na wniosek Dyrektora Wykonawczego Zarząd podejmuje decyzję, zgodnie z art. 24, w sprawie treści aktualizowanego na bieżąco planu operacyjnego i sposobu działania przewidzianego w planie operacyjnym.

2. Agencja współpracuje z właściwymi organami państw trzecich, o których mowa w art. 14, w celu ustalenia najlepszych praktyk w zakresie uzyskiwania dokumentów podróży oraz powrotów przebywających nielegalnie obywateli państw trzecich.

(*) Dz.U. L 348, z 24.12.2008, s. 98.”;

16) art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podczas wykonywania swoich zadań i korzystania ze swoich uprawnień zaproszeni funkcjonariusze przestrzegają prawa Unii i prawa międzynarodowego oraz praw podstawowych i prawa krajowego przyjmującego państwa członkowskiego.”;

17) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 11

Systemy wymiany informacji

Agencja może podjąć wszystkie niezbędne środki w celu ułatwienia wymiany informacji istotnych dla jej zadań z Komisją i państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, z agencjami Unii, o których mowa w art. 13. Opracowuje i stosuje ona system informacyjny umożliwiający wymianę informacji niejawnych z tymi podmiotami, w tym również w zakresie danych osobowych, o których mowa w art. 11a, 11b i 11c.

Agencja może podjąć wszystkie niezbędne środki w celu ułatwienia wymiany informacji istotnych dla jej zadań ze Zjednoczonym Królestwem i Irlandią, jeżeli dotyczą one działań, w których te państwa uczestniczą zgodnie z art. 12 i art. 20 ust. 5.”;

18) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 11a

Ochrona danych

Do przetwarzania danych osobowych przez Agencję stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001.

Zarząd ustanawia środki mające na celu umożliwienie stosowania przez Agencję rozporządzenia (WE) nr 45/2001, w tym również środki dotyczące inspektora

ochrony danych Agencji. Środki te ustanawia się po konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych. Bez uszczerbku dla art. 11b i 11c Agencja może przetwarzać dane osobowe w celach administracyjnych.

Artykuł 11b

Przetwarzanie danych osobowych w kontekście wspólnych operacji powrotowych

1. Podczas wykonywania swoich zadań związanych z organizacją i koordynacją wspólnych operacji powrotowych państw członkowskich, o których mowa w art. 9, Agencja może przetwarzać dane osobowe osób, które objęte są takimi wspólnymi operacjami powrotowymi.

2. Przetwarzanie takich danych osobowych musi odbywać się z poszanowaniem zasad konieczności i proporcjonalności. W szczególności musi być ono ściśle ograniczone do tych danych osobowych, które są wymagane do celów wspólnych operacji powrotowych.

3. Dane osobowe są usuwane natychmiast po osiągnięciu celu, dla którego zostały zgromadzone, nie później jednak niż 10 dni po zakończeniu wspólnej operacji powrotowej.

4. W przypadku gdy dane osobowe nie zostały przekazane przewoźnikowi przez państwo członkowskie, Agencja może przekazać takie dane.

5. Niniejszy artykuł stosuje się zgodnie ze środkami, o których mowa w art. 11a.

Artykuł 11c

Przetwarzanie danych osobowych zgromadzonych podczas wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji

1. Bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich w zakresie gromadzenia danych osobowych w ramach wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji oraz z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w ust. 2 i 3 Agencja może dalej przetwarzać dane osobowe zgromadzone przez państwa członkowskie podczas takich działań operacyjnych i przekazane Agencji dla celów związanych z bezpieczeństwem na zewnętrznych granicach państw członkowskich.

2. Takie dalsze przetwarzanie danych osobowych przez Agencję ogranicza się do danych osobowych dotyczących osób podejrzanych przez właściwe organy państw członkowskich, w oparciu o uzasadnione przesłanki, o uczestnictwo w transgranicznych działaniach przestępczych, w ułatwianiu nielegalnych działań migracyjnych lub w handlu ludźmi, określonych w art. 1 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy Rady 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. definiującej ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu. (*)

3. Dane osobowe, o których mowa w ust. 2, są dalej przetwarzane przez Agencję jedynie w następujących celach:

- a) przekazywanie, po indywidualnym rozpatrzeniu każdego przypadku, do Europolu lub innych unijnych organów ścigania, z zastrzeżeniem art. 13;
- b) wykorzystywanie w celu przygotowania analiz ryzyka, o których mowa w art. 4. Dane umieszczone w wynikach analiz ryzyka są anonimizowane.

4. Dane osobowe są usuwane natychmiast po ich przekazaniu do Europolu lub innych agencji Unii lub wykorzystaniu do przygotowania analiz ryzyka, o których mowa w art. 4. Okres ich przechowywania nie może w żadnym przypadku przekroczyć trzech miesięcy od daty zgromadzenia tych danych.

5. Przetwarzanie takich danych osobowych musi się odbywać z poszanowaniem zasad konieczności i proporcjonalności. Agencja nie może wykorzystywać danych osobowych do celów dochodzeń, za które odpowiedzialne są właściwe organy państw członkowskich.

W szczególności przetwarzanie danych musi być ściśle ograniczone do tych danych osobowych, które są wymagane do celów, o których mowa w ust. 3.

6. Bez uszczerbku dla rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 dalsze przekazywanie takich danych osobowych lub udzielanie w inny sposób tych danych osobowych przetwarzanych przez Agencję państwu trzecim lub innym stronom trzecim jest zabronione.

7. Niniejszy artykuł stosuje się zgodnie ze środkami, o których mowa w art. 11a.

Artykuł 11d

Zasady bezpieczeństwa w zakresie ochrony informacji niejawnych i informacji szczególnie chronionych nieobjętych klauzulą poufności

1. Agencja stosuje przepisy Komisji dotyczące bezpieczeństwa określone w załączniku do decyzji Komisji 2001/844/WE, EWWiS, Euratom z dnia 29 listopada 2001 r. zmieniającej jej regulamin wewnętrzny (**). Przepisy te mają zastosowanie między innymi do wymiany, przetwarzania i przechowywania informacji niejawnych.

2. Agencja stosuje przepisy bezpieczeństwa dotyczące przetwarzania informacji szczególnie chronionych nieobjętych klauzulą poufności określone w decyzji, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu i wprowadzone w życie przez Komisję. Zarząd ustanawia środki mające na celu umożliwienie stosowania tych przepisów bezpieczeństwa.

(*) Dz.U. L 328 z 5.12.2002, s. 17.

(**) Dz.U. L 317 z 3.12.2001, s. 1.”;

19) art. 13 i 14 otrzymują brzmienie:

„Artykuł 13

Współpraca z agencjami i organami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi

Agencja może współpracować z Europolem, Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej («Agencja Praw Podstawowych») innymi agencjami i organami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi właściwymi w kwestiach objętych niniejszym rozporządzeniem w ramach porozumień roboczych zawieranych z tymi podmiotami zgodnie ze stosownymi postanowieniami TFUE oraz postanowieniami dotyczącymi kompetencji tych podmiotów. W każdym przypadku Agencja informuje Parlament Europejski o wszelkich takich porozumieniach.

Dalsze przekazywanie lub przekazywanie w inny sposób danych osobowych przetwarzanych przez Agencję innym agencjom lub organom Unii odbywa się na podstawie specjalnych porozumień roboczych dotyczących wymiany danych osobowych oraz z zastrzeżeniem uprzedniej zgody Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

Agencja może również, za zgodą zainteresowanego państwa członkowskiego (zainteresowanych państw członkowskich), zaprosić obserwatorów z agencji i organów Unii lub organizacji międzynarodowych do uczestnictwa w swoich działaniach, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w zakresie, w jakim ich obecność jest zgodna z celami tych działań, może przyczynić się do poprawy współpracy i wymiany najlepszych praktyk i nie ma wpływu na ogólne bezpieczeństwo tych działań. Udział tych obserwatorów może mieć miejsce jedynie za zgodą zainteresowanego państwa członkowskiego (zainteresowanych państw członkowskich), o którym mowa w art. 4 i 5, i jedynie za zgodą przyjmującego państwa członkowskiego w przypadku działań, o których mowa w art. 3. Szczegółowe zasady uczestnictwa obserwatorów włącza się do planu operacyjnego, o którym mowa w art. 3a ust. 1. Agencja zapewnia takim obserwatorom odpowiednie szkolenia przed rozpoczęciem ich udziału w działaniach.

Artykuł 14

Ułatwienie współpracy operacyjnej z państwami trzecimi oraz współpracy z właściwymi organami państw trzecich

1. W kwestiach objętych działaniami Agencji i w zakresie wymaganym do wypełniania jej zadań Agencja ułatwia współpracę operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi w ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii, w tym również w odniesieniu do praw człowieka.

Agencja i państwa członkowskie przestrzegają norm i standardów co najmniej równoważnych normom i standardom ustanowionym w ustawodawstwie Unii, także wtedy, gdy współpraca z państwami trzecimi ma miejsce na terytorium tych państw.

Ustanowienie współpracy z państwami trzecimi służy promowaniu europejskich standardów w zakresie zarządzania granicami, obejmując również kwestie poszanowania praw podstawowych i godności ludzkiej.

2. Agencja może współpracować z organami państw trzecich właściwymi w sprawach objętych niniejszym rozporządzeniem w ramach porozumień roboczych zawartych z tymi organami, zgodnie ze stosownymi postanowieniami TFUE. Te porozumienia robocze mogą dotyczyć jedynie zarządzania współpracą operacyjną.

3. Agencja może oddelegować do państw trzecich swoich oficerów łącznikowych, którzy powinni być objęci możliwie najwyższą ochroną, aby mogli wykonywać swoje obowiązki. Wchodzą oni w skład lokalnych lub regionalnych sieci współpracy oficerów łącznikowych ds. imigracji państw członkowskich, tworzonych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 377/2004 z dnia 19 lutego 2004 r. w sprawie utworzenia sieci oficerów łącznikowych ds. imigracji (*). Oficerowie łącznikowi są oddelegowywani jedynie do państw trzecich, w których sposoby zarządzania granicami są zgodne z minimalnymi standardami w zakresie praw człowieka. Ich oddelegowanie zatwierdzone jest przez Zarząd. W ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii priorytetowy charakter powinno mieć oddelegowanie oficerów łącznikowych do tych państw trzecich, które, jak wynika z analizy ryzyka, stanowią kraj pochodzenia lub tranzytu w odniesieniu do nielegalnej migracji. Na zasadzie wzajemności Agencja może również przyjmować oficerów łącznikowych oddelegowanych także przez te państwa trzecie na czas określony. Na wniosek Dyrektora Wykonawczego oraz zgodnie z art. 24 Zarząd przyjmuje co roku wykaz priorytetów.

4. Zgodnie z prawem Unii i z prawami podstawowymi do zadań oficerów łącznikowych Agencji należy nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z właściwymi organami w państwach trzecich, do których zostali przydzieleni, z myślą o przyczynieniu się do zapobiegania i zwalczania nielegalnej imigracji oraz do powrotu nielegalnych imigrantów.

5. Agencja może korzystać z finansowania Unii zgodnie z przepisami stosownych instrumentów wspierających politykę stosunków zewnętrznych Unii. Agencja może realizować i finansować w państwach trzecich projekty pomocy technicznej dotyczące kwestii objętych niniejszym rozporządzeniem.

6. Agencja może również, za zgodą zainteresowanego państwa członkowskiego (zainteresowanych państw członkowskich), zapraszać obserwatorów z państw trzecich do uczestnictwa w jej działaniach, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w zakresie, w jakim ich obecność jest zgodna z celami tych działań, może przyczynić się do poprawy współpracy i wymiany najlepszych praktyk i nie ma wpływu na ogólne bezpieczeństwo tych działań. Udział tych obserwatorów może mieć miejsce wyłącznie za zgodą zainteresowanego

państwa członkowskiego (zainteresowanych państw członkowskich), o którym mowa w art. 4 i 5, i jedynie za zgodą przyjmującego państwa członkowskiego w przypadku działań, o których mowa w art. 3. Szczegółowe zasady uczestnictwa obserwatorów włącza się do planu operacyjnego, o którym mowa w art. 3a ust. 1. Agencja zapewnia takim obserwatorom odpowiednie szkolenia przed rozpoczęciem ich udziału w działaniach.

7. Zawierając umowy dwustronne z państwami trzecimi, o których mowa w art. 2 ust. 2, państwa członkowskie mogą włączyć do nich postanowienia dotyczące roli i kompetencji Agencji, w szczególności w odniesieniu do uprawnień wykonawczych członków zespołów oddelegowanych przez Agencję podczas wspólnych operacji lub projektów pilotażowych, o których mowa w art. 3.

8. Działania, o których mowa w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, są uzależnione od otrzymania uprzedniej opinii Komisji, a Parlament Europejski jest w pełni informowany o tych działaniach najszybciej jak to możliwe.

(*) Dz. U. L 64, z 2.3.2004, s. 1.”;

20) art. 15 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Agencja jest organem Unii. Ma ona osobowość prawną.”;

21) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 15a

Porozumienie w sprawie siedziby

Niezbędne ustalenia dotyczące pomieszczeń, które mają zostać przekazane Agencji w państwie członkowskim, w którym znajduje się jej siedziba, oraz obiektów, które mają być udostępnione przez to państwo członkowskie, jak również szczegółowe przepisy mające zastosowanie w państwie członkowskim do Dyrektora Wykonawczego, Zastępcy Dyrektora Wykonawczego, członków Zarządu, pracowników Agencji i członków ich rodzin określa porozumienie w sprawie siedziby między Agencją a państwem członkowskim, w którym znajduje się jej siedziba. Porozumienie w sprawie siedziby zostaje zawarte po uzyskaniu zgody Zarządu. Państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba Agencji, powinno zapewniać najlepsze możliwe warunki w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania Agencji, w tym wielojęzyczne kształcenie o orientacji europejskiej i odpowiednie połączenia transportowe.”;

22) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do celów wykonania art. 3b ust 5 jedynie pracownik Agencji podlegający regulaminowi pracowniczemu urzędników Unii Europejskiej lub tytułowi II warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej może zostać mianowany urzędnikiem koordynującym zgodnie z art. 8g. Do celów wykonania art. 3b ust. 3 jedynie eksperci krajowi oddelegowani przez państwo członkowskie do Agencji mogą zostać wyznaczeni do przydzielenia do europejskich zespołów straży granicznej. Zgodnie z tym artykułem Agencja wyznacza ekspertów krajowych, których przydziela się do europejskich zespołów straży granicznej.”;

b) dodaje się akapity w brzmieniu:

„4. Zarząd przyjmuje niezbędne środki wykonawcze w porozumieniu z Komisją zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej.

5. Zarząd może przyjąć przepisy mające na celu umożliwienie oddelegowywania ekspertów krajowych z państw członkowskich do Agencji. Przepisy te uwzględniają wymogi art. 3b ust 3, w szczególności fakt, że są oni traktowani jak zaproszeni funkcjonariusze oraz wykonują zadania i posiadają uprawnienia przewidziane w art. 10. Obejmują one przepisy dotyczące warunków oddelegowania.”;

23) w art. 20 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) lit. h) otrzymuje brzmienie:

„h) określa strukturę organizacyjną Agencji i przyjmuje politykę kadrową Agencji, w szczególności wieloletni plan w zakresie polityki kadrowej. Zgodnie ze stosownymi przepisami rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącymi organów, o których mowa w art. 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (*), wieloletni plan w zakresie polityki kadrowej jest przedstawiany Komisji i władzy budżetowej po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji;

(*) Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.”;

(ii) dodaje się literę w brzmieniu:

„(i) przyjmuje wieloletni plan Agencji mający na celu nakreślenie przyszłej, długoterminowej strategii działań Agencji.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zarząd może doradzać Dyrektorowi Wykonawczemu w każdej sprawie ściśle związanej z rozwojem zarządzania operacyjnego granicami zewnętrznymi, w tym z działaniami dotyczącymi badań przewidzianymi w art. 6.”;

24) w art. 21 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 ostatnie zdanie otrzymuje brzmienie:

„Kadencja może zostać przedłużona.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W Agencji uczestniczą kraje włączone we wdrażanie, stosowanie i rozwijanie dorobku Schengen. Każdy z tych krajów posiada w Zarządzie jednego przedstawiciela i jednego zastępcę. Na mocy stosownych postanowień umów dotyczących ich włączenia opracowano porozumienia, które określają charakter i zakres oraz szczegółowe zasady uczestnictwa tych krajów w pracy Agencji, w tym również postanowienia dotyczące wkładów finansowych i pracowników.”;

25) w art. 25 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Parlament Europejski lub Rada mogą wezwać Dyrektora Wykonawczego do złożenia sprawozdania z wykonywania jego zadań, w szczególności dotyczących wdrażania i monitorowania strategii w zakresie praw podstawowych, ogólnego sprawozdania Agencji za ubiegły rok, programu prac na nadchodzący rok oraz wieloletniego planu Agencji, o którym mowa w art. 20 ust. 2 lit. i).”;

b) w ust. 3 dodaje się literę w brzmieniu:

„g) zapewnia realizację planu operacyjnego, o którym mowa w art. 3a i 8e.”;

26) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 26a

Strategia w zakresie praw podstawowych

1. Agencja opracowuje, rozwija i wdraża swoją strategię w zakresie praw podstawowych. Agencja wprowadza skuteczny mechanizm monitorowania przestrzegania praw podstawowych we wszystkich swoich działaniach.

2. Agencja ustanawia Forum Konsultacyjne wspierające Dyrektora Wykonawczego i Zarząd w kwestiach związanych z prawami podstawowymi. Agencja zaprasza Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców oraz inne właściwe organizacje do uczestnictwa w Forum Konsultacyjnym. Na wniosek Dyrektora Wykonawczego Zarząd podejmuje decyzje w sprawie składu i metod pracy Forum Konsultacyjnego oraz sposobów przekazywania mu informacji.

Zasięga się opinii Forum Konsultacyjnego w kwestiach związanych z dalszym rozwojem i wdrażaniem strategii w zakresie praw podstawowych, kodeksem postępowania i wspólnymi minimalnymi programami szkolenia.

Forum Konsultacyjne przygotowuje roczne sprawozdanie ze swoich działań. Sprawozdanie to jest podawane do wiadomości publicznej.

3. Zarząd mianuje urzędnika ds. praw podstawowych posiadającego odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie w dziedzinie praw podstawowych. Jest on niezależny w pełnieniu swoich obowiązków urzędnika ds. praw podstawowych i składa sprawozdania bezpośrednio

Zarządowi i Forum Konsultacyjnemu. Składa regularne sprawozdania stanowiące jego wkład w mechanizm monitorowania praw podstawowych.

4. Urzędnik ds. praw podstawowych i Forum Konsultacyjne mają dostęp do wszystkich informacji dotyczących poszanowania praw podstawowych w odniesieniu do wszystkich działań Agencji.”;

27) w art. 33 dodaje się ustępy w brzmieniu:

„2a. W pierwszej ocenie po wejściu w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1168/2011 z dnia 25 października 2011 r. zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (*) przeprowadza się również analizę potrzeb w zakresie dalszego zwiększenia koordynacji zarządzania zewnętrznymi granicami państw członkowskich, w tym również wykonalności stworzenia europejskiego systemu straży granicznej.

2b. Ocena obejmuje szczegółową analizę przestrzegania Karty praw podstawowych w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia.

(*) Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 1.”.

Artykuł 2

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 25 października 2011 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK

Przewodniczący

W imieniu Rady

M. DOWGIELEWICZ

Przewodniczący

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1169/2011**z dnia 25 października 2011 r.****w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 169 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewiduje, że Unia przyczynia się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumenta poprzez środki przyjmowane przez nią zgodnie z jego art. 114.
- (2) Swobodny przepływ bezpiecznej i dobrej dla zdrowia żywności to zasadniczy aspekt rynku wewnętrznego, w istotny sposób przyczyniający się do zdrowia i pomyślności obywateli oraz mający znaczny wpływ na ich interesy społeczne i ekonomiczne.
- (3) Aby uzyskać wysoki poziom ochrony zdrowia konsumentów i zagwarantować im prawo do informacji, należy zapewnić odpowiednie informowanie konsumentów na temat spożywanej przez nich żywności. Na wybory dokonywane przez konsumentów mogą wpływać m.in. względy zdrowotne, ekonomiczne, środowiskowe, społeczne i etyczne.
- (4) Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego,

powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności ⁽³⁾ przewiduje, że generalną zasadą prawa żywnościowego jest zapewnienie konsumentom podstawy do dokonywania świadomych wyborów dotyczących spożywanej przez nich żywności i uniemożliwienie jakichkolwiek praktyk, które mogłyby wprowadzić konsumenta w błąd.

- (5) Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym ⁽⁴⁾ obejmuje niektóre aspekty przekazywania informacji konsumentom, aby uniemożliwić działania wprowadzające w błąd i pomijanie informacji. Ogólne zasady dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych należy uzupełnić o zasady szczegółowe dotyczące przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.
- (6) W dyrektywie 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich w zakresie etykietowania, prezentacji i reklamy środków spożywczych ⁽⁵⁾ określono unijne zasady etykietowania żywności mające zastosowanie do wszystkich środków spożywczych. Większość przepisów określonych w tej dyrektywie pochodzi z 1978 r., w związku z czym konieczna jest ich aktualizacja.
- (7) W dyrektywie Rady 90/496/EWG z dnia 24 września 1990 r. w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych ⁽⁶⁾ określono zasady dotyczące treści i prezentacji informacji żywieniowych na żywności opakowanej. Zgodnie z tymi zasadami zamieszczenie informacji żywieniowych ma charakter dobrowolny, chyba że zamieszczane jest oświadczenie żywieniowe odnoszące się do żywności. Większość przepisów określonych w tej dyrektywie pochodzi z 1990 r., w związku z czym konieczna jest ich aktualizacja.
- (8) Ogólne wymogi dotyczące etykietowania uzupełniono o szereg przepisów mających zastosowanie do wszystkich środków spożywczych w szczególnych okolicznościach lub tylko do niektórych kategorii środków spożywczych. Ponadto istnieje szereg szczególnych przepisów mających zastosowanie do określonych środków spożywczych.

⁽¹⁾ Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 81.⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 czerwca 2010 r. (Dz.U. C 236 E z 12.8.2011, s. 187) i stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 21 lutego 2011 r. (Dz.U. C 102 E z 2.4.2011, s. 1). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 29 września 2011 r.⁽³⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.⁽⁵⁾ Dz.U. L 109 z 6.5.2000, s. 29.⁽⁶⁾ Dz.U. L 276 z 6.10.1990, s. 40.

- (9) Chociaż pierwotne cele i podstawowe elementy aktualnych przepisów dotyczących etykietowania nadal obowiązują, niezbędne jest uproszczenie przepisów, aby ułatwić ich przestrzeganie i zapewnić większą jasność dla zainteresowanych stron, a także ich aktualizacja w sposób uwzględniający zmiany, do których doszło w dziedzinie informacji na temat żywności. Niniejsze rozporządzenie zarówno służy interesom rynku wewnętrznego, ponieważ upraszcza przepisy, gwarantuje pewność prawa i ogranicza obciążenia administracyjne, jak i przynosi korzyści obywatelom, ponieważ wprowadza wymóg jasnego, zrozumiałego i czytelnego etykietowania środków spożywczych.
- (10) Społeczeństwo jest zainteresowane zależnością zdrowia od diety i wyborem właściwej diety dostosowanej do potrzeb indywidualnych. W białej księdze Komisji z dnia 30 maja 2007 r. zatytułowanej „Strategia dla Europy w sprawie zagadnień zdrowotnych związanych z odżywianiem, nadwagą i otyłością” („biała księga Komisji”) zauważono, że podawanie wartości odżywczej jest jedną z ważnych metod informowania konsumentów na temat składu środków spożywczych i pomagania im w dokonywaniu świadomych wyborów. W komunikacie Komisji z dnia 13 marca 2007 r. zatytułowanym „Strategia polityki konsumenckiej UE na lata 2007–2013 – wzmocnienie pozycji konsumentów, polepszenie ich dobrobytu oraz zapewnienie ich skutecznej ochrony” podkreślono, że umożliwienie konsumentom dokonywania świadomych wyborów jest niezbędne zarówno dla zapewnienia skutecznej konkurencji, jak i dla dobra konsumentów. Znajomość podstawowych zasad żywienia oraz odpowiednich informacji żywieniowych na temat środków spożywczych przyczyniłaby się istotnie do umożliwienia konsumentom podejmowania takich świadomych wyborów. Ważnym mechanizmem poprawiającym zrozumienie informacji na temat żywności przez konsumentów są kampanie edukacyjne i informacyjne.
- (11) W celu zwiększenia pewności prawa oraz zapewnienia racjonalności i spójności jego egzekwowania właściwe jest uchylene dyrektyw 90/496/EWG i 2000/13/WE i zastąpienie ich pojedynczym rozporządzeniem, co zagwarantuje pewność konsumentom i innym zainteresowanym stronom oraz zmniejszy obciążenia administracyjne.
- (12) W celu zachowania jasności należy uchylić i włączyć do niniejszego rozporządzenia inne horyzontalne akty prawne, a mianowicie dyrektywę Komisji 87/250/EWG z dnia 15 kwietnia 1987 r. w sprawie oznaczania zawartości alkoholu na etykietach napojów alkoholowych przeznaczonych do sprzedaży konsumentowi finalnemu⁽¹⁾, dyrektywę Komisji 1999/10/WE z dnia 8 marca 1999 r. przewidującą odstępstwa od przepisów art. 7 dyrektywy Rady 79/112/EWG w zakresie etykietowania środków spożywczych⁽²⁾, dyrektywę Komisji 2002/67/WE z dnia 18 lipca 2002 r. w sprawie etykietowania środków spożywczych zawierających chininę oraz środków spożywczych zawierających kofeinę⁽³⁾, rozporządzenie Komisji (WE) nr 608/2004 z dnia 31 marca 2004 r. dotyczące etykietowania żywności oraz składników żywności z dodatkiem fitosteroli, estrów fitosteroli, fitostanoli i/lub estrów fitostanoli⁽⁴⁾ oraz dyrektywę Komisji 2008/5/WE z dnia 30 stycznia 2008 r. dotyczącą obowiązkowego umieszczania na etykietach niektórych środków spożywczych danych szczegółowych innych niż wymienione w dyrektywie 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁵⁾.
- (13) Konieczne jest określenie wspólnych definicji, zasad, wymogów i procedur, tak, aby stworzyć jasne ramy i wspólną podstawę środków unijnych i krajowych regulujących informacje na temat żywności.
- (14) Aby umożliwić kompleksowe i ewolucyjne podejście do przekazywanych konsumentom informacji na temat spożywanej przez nich żywności, należy opracować szeroką definicję prawa dotyczącego informacji na temat żywności, obejmującą zasady o charakterze ogólnym i szczegółowym, a także szeroką definicję informacji na temat żywności, obejmującą również informacje przekazywane inaczej niż za pośrednictwem etykiety.
- (15) Przepisy unijne powinny mieć zastosowanie tylko do przedsiębiorstw zakładających pewną ciągłość działalności i pewien stopień organizacji. Zakres stosowania niniejszego rozporządzenia nie powinien obejmować działań w rodzaju okazjonalnego przygotowywania i dostarczania żywności, podawania posiłków i sprzedaży żywności przez osoby prywatne np. podczas imprez charytatywnych, lokalnych kiermaszów i spotkań.
- (16) Prawo dotyczące informacji na temat żywności powinno być na tyle elastyczne, aby można było na bieżąco śledzić nowe potrzeby informacyjne ze strony konsumentów i zapewnić równowagę między ochroną rynku wewnętrznego a różnicami percepcji konsumentów w państwach członkowskich.
- (17) Podstawową kwestią uwzględnianą przy określaniu wymogów dotyczących obowiązkowych informacji na temat żywności powinno być umożliwienie konsumentom identyfikacji i właściwego wykorzystywania danego środka spożywczego oraz dokonywania wyborów zaspokajających ich indywidualne potrzeby dietetyczne. W tym celu podmioty działające na rynku spożywczym powinny ułatwiać dostęp do tych informacji osobom niewidomym i niedowidzącym.
- (18) Aby umożliwić dostosowywanie prawa dotyczącego informacji na temat żywności do zmieniających się potrzeb informacyjnych konsumentów, w przypadku rozważania potrzeby wprowadzenia obowiązkowych informacji na temat żywności należy zawsze brać również pod uwagę szeroko wykazywane zainteresowanie większości konsumentów ujawnianiem pewnych informacji.
- (19) Nowe, obowiązkowe wymogi dotyczące informacji na temat żywności powinny być jednak przyjmowane wyłącznie w przypadkach, gdy są niezbędne zgodnie z zasadami pomocniczości, proporcjonalności i trwałości.

⁽¹⁾ Dz.U. L 113 z 30.4.1987, s. 57.

⁽²⁾ Dz.U. L 69 z 16.3.1999, s. 22.

⁽³⁾ Dz.U. L 191 z 19.7.2002, s. 20.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 97 z 1.4.2004, s. 44.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 27 z 31.1.2008, s. 12.

- (20) Przepisy prawa w zakresie informacji na temat żywności powinny zakazywać stosowania informacji, które wprowadziłyby konsumenta w błąd, w szczególności co do cech, działań lub właściwości danego środka spożywczego, lub przypisywałyby danym środkom spożywczym właściwości lecznicze. Aby zakazy te były skuteczne, powinny mieć zastosowanie również do reklamy i prezentacji środków spożywczych.
- (21) Aby nie dopuścić do rozdrobnienia zasad dotyczących zakresu odpowiedzialności podmiotów działających na rynku spożywczym za informacje na temat żywności, właściwe jest wyjaśnienie zakresów odpowiedzialności podmiotów działających na rynku spożywczym w tym obszarze. Wyjaśnienie to powinno być zgodne z zakresami odpowiedzialności w odniesieniu do konsumenta, o których mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002.
- (22) Należy opracować wykaz wszystkich obowiązkowych informacji, które z zasady powinny być przekazywane w odniesieniu do środka spożywczego przeznaczonego dla konsumentów finalnych i zakładów żywienia zbiorowego. Ten wykaz powinien nadal obejmować informacje, które są już wymagane na mocy istniejących przepisów unijnych, ponieważ powszechnie uznaje się je za cenny dorobek prawny w zakresie informacji dla konsumenta.
- (23) W celu uwzględnienia zmian i nowych okoliczności w dziedzinie informacji na temat żywności konieczne jest wprowadzenie przepisów uprawniających Komisję do umożliwienia udostępniania niektórych danych szczegółowych za pośrednictwem alternatywnych środków. Konsultacja z zainteresowanymi stronami powinna ułatwić dokonywanie terminowych i dobrze ukierunkowanych zmian wymogów w zakresie informacji na temat żywności.
- (24) Niektóre składniki lub inne substancje lub produkty (takie jak substancje pomocnicze w przetwórstwie) stosowane w produkcji środków spożywczych i pozostające w nich po zakończeniu procesu produkcyjnego mogą powodować alergie lub reakcje nietolerancji u niektórych osób, przy czym niektóre z tych alergii lub reakcji nietolerancji stanowią zagrożenie dla zdrowia osób, u których występują. Ważne jest, aby podawać informacje na temat obecności dodatków do żywności, substancji pomocniczych w przetwórstwie i innych substancji lub produktów, w których przypadku naukowo dowiedziono, że mogą powodować alergie lub reakcje nietolerancji, aby umożliwić konsumentom, szczególnie osobom cierpiącym na alergie lub nietolerancje pokarmowe, dokonywanie świadomych, bezpiecznych dla nich wyborów.
- (25) W celu informowania konsumentów o obecności wytworzonych nanomateriałów w żywności, należy wprowadzić definicję wytworzonych nanomateriałów. Zwłaszcza, że żywność zawierająca wytworzone nanomateriały lub składająca się z nich może być nową żywnością, należy rozważyć odpowiednie ramy prawne tej definicji w kontekście przyszłego przeglądu rozporządzenia (WE) nr 258/97 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 1997 r. dotyczącego nowej żywności i nowych składników żywności⁽¹⁾.
- (26) Etykiety żywności powinny być jasne i zrozumiałe, aby były pomocne dla konsumentów, którzy chcą dokonywać bardziej świadomych wyborów dotyczących żywności i diety. Badania pokazują, że dobra czytelność jest ważnym elementem zwiększania prawdopodobieństwa, że informacje na etykiecie będą mieć wpływ na jej odbiorców, a nieczytelne informacje o produkcie stanowią jedną z głównych przyczyn niezadowolenia konsumentów z etykietowania żywności. W związku z tym należy opracować kompleksowe podejście, aby uwzględnić wszystkie aspekty dotyczące czytelności, w tym czcionkę, kolor i kontrast.
- (27) Aby zapewnić przekazywanie informacji na temat żywności, konieczne jest uwzględnienie wszystkich sposobów dostarczania żywności konsumentom, w tym sprzedaży żywności za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Chociaż jasne jest, że wszelka żywność dostarczana za pośrednictwem sprzedaży na odległość powinna spełniać te same wymogi informacyjne co żywność sprzedawana w sklepach, konieczne jest jasne stwierdzenie, że w takich przypadkach odpowiednie obowiązkowe informacje na temat żywności powinny być również dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu.
- (28) W ostatnich dziesięcioleciach technologia zamrażania środków spożywczych znacznie się rozwinęła i jest obecnie powszechnie stosowana w celu poprawy obiegu towarów na rynku wewnętrznym Unii oraz ograniczenia zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa żywności. Jednak zamrażanie, a następnie rozmrażanie niektórych środków spożywczych, zwłaszcza produktów mięsnych i produktów rybołówstwa, ogranicza możliwości ich dalszego użycia, a ponadto może wpływać na ich bezpieczeństwo, smak i własności fizyczne. Z kolei w przypadku innych produktów, zwłaszcza masła, zamrażanie nie powoduje takich skutków. Dlatego też, jeżeli dany produkt został rozmrożony, należy o tym odpowiednio poinformować konsumenta finalnego.
- (29) Należy zapewnić określenie kraju lub miejsca pochodzenia danego środka spożywczego, w przypadku gdy brak jego określenia mógłby wprowadzać konsumentów w błąd co do kraju lub miejsca rzeczywistego pochodzenia danego produktu. We wszystkich przypadkach określenie kraju lub miejsca pochodzenia żywności powinno być zapewnione w taki sposób, aby nie zmylić konsumenta, na podstawie jasno zdefiniowanych kryteriów, które zapewniają jednolite warunki dla przedstawicieli przemysłu i poprawiają zrozumienie przez konsumentów informacji dotyczących kraju lub miejsca pochodzenia danego środka spożywczego. Takie kryteria nie powinny mieć zastosowania do określeń dotyczących nazwy ani adresu podmiotu działającego na rynku spożywczym.
- (30) W niektórych przypadkach podmioty działające na rynku spożywczym mogą chcieć wskazać – na zasadzie dobrowoli – miejsce pochodzenia danego środka spożywczego, aby zwrócić uwagę konsumentów na cechy jakościowe ich produktu. Takie określenia również powinny spełniać zharmonizowane kryteria.

(1) Dz.U. L 43 z 14.2.1997, s. 1.

- (31) Określanie miejsca pochodzenia jest obecnie obowiązkowe w Unii w odniesieniu do wołowiny i produktów z wołowiny⁽¹⁾ w następstwie kryzysu związanego z gąbczastą encefalopatią bydła i stworzyło ono pewne oczekiwania ze strony konsumentów. Sporządzona przez Komisję ocena skutków potwierdza, że pochodzenie mięsa wydaje się mieć pierwszorzędne znaczenie dla konsumentów. Konsumenti w Unii często spożywają również inne rodzaje mięsa, takie jak mięso ze świń, owiec, kóz oraz mięso drobiowe. Dlatego należy wprowadzić obowiązkowe oznaczanie miejsca pochodzenia tych produktów. Szczególne wymogi w odniesieniu do pochodzenia mogą różnić się dla poszczególnych rodzajów mięsa w zależności od cech danego gatunku zwierząt. Należy zapewnić wprowadzenie w drodze przepisów wykonawczych obowiązkowych wymogów, które mogą różnić się dla poszczególnych rodzajów mięsa, przy uwzględnieniu zasady proporcjonalności oraz obciążeń administracyjnych dla podmiotów działających na rynku spożywczym i organów wykonawczych.
- (32) Przepisy dotyczące obowiązkowego określenia miejsca pochodzenia zostały opracowane na podstawie podejść wertykalnych, odnoszących się na przykład do miodu⁽²⁾, owoców i warzyw⁽³⁾, ryb⁽⁴⁾, wołowiny i produktów z wołowiny⁽⁵⁾ oraz oliwy z oliwek⁽⁶⁾. Istnieje potrzeba zbadania możliwości rozszerzenia obowiązkowego oznaczania pochodzenia na inne środki spożywcze. Należy zatem zwrócić się do Komisji o przygotowanie sprawozdań obejmujących następujące środki spożywcze: rodzaje mięsa inne niż wołowina, mięso ze świń, owiec, kóz oraz mięso drobiowe; mleko; mleko wykorzystywane jako składnik w produktach mlecznych; mięso wykorzystywane jako składnik; nieprzetworzone środki spożywcze; produkty zawierające jeden składnik; składniki stanowiące więcej niż 50 % danego środka spożywczego. Ponieważ mleko jest jednym z produktów, w odniesieniu do których określenie miejsca pochodzenia jest uważane za szczególnie istotne, należy jak najszybciej udostępnić sprawozdanie Komisji dotyczące tego produktu. W oparciu o wnioski zawarte w tych sprawozdaniach Komisja może przedstawić wnioski mające na celu zmianę odpowiednich przepisów unijnych lub w stosownych przypadkach podejmować nowe inicjatywy w odniesieniu do danego sektora.
- (33) Niepreferencyjne zasady pochodzenia obowiązujące w Unii zostały określone w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r.
- (34) Informacja o wartości odżywczej danego środka spożywczego obejmuje informacje na temat obecności energii i pewnych składników odżywczych w środkach spożywczych. Obowiązkowe podawanie informacji żywieniowych na opakowaniu powinno wspierać działania dotyczące żywienia, będące elementem polityki zdrowia publicznego, która może obejmować wydawanie zaleceń naukowych z zakresu edukacji żywieniowej społeczeństwa i wspierać podejmowanie świadomych wyborów żywności.
- (35) Aby ułatwić porównywanie produktów w opakowaniach różnej wielkości, należy utrzymać obowiązek podawania informacji o wartości odżywczej w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml, a w stosownych przypadkach zezwolić na podawanie dodatkowo informacji w przeliczeniu na porcję. Jeżeli zatem dana żywność jest pakowana oraz pojedyncze porcje lub jednostkowe ilości żywności są rozpoznawalne, to należy zezwolić na podawanie dodatkowo – oprócz informacji o wartości odżywczej w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml – również informacji w przeliczeniu na porcję lub jednostkową ilość żywności. Ponadto, aby zapewnić porównywalne informacje dotyczące porcji lub jednostkowych ilości żywności, Komisja powinna być upoważniona do przyjmowania przepisów dotyczących wyrażania informacji o wartości odżywczej w przeliczeniu na porcję lub jednostkową ilość żywności dla szczególnych kategorii żywności.
- (36) W białej księdze Komisji podkreślono pewne elementy żywieniowe istotne dla zdrowia publicznego, takie jak kwasy tłuszczowe nasycone, cukry lub sól. Dlatego wymogi dotyczące obowiązkowego przekazywania informacji żywieniowych powinny uwzględniać takie elementy.
- (37) Ponieważ jeden z celów, którym służyć ma niniejsze rozporządzenie, polega na zapewnieniu konsumentowi finalnemu podstawy do dokonywania świadomych wyborów, istotne jest zapewnienie w tym kontekście, by konsument finalny łatwo rozumiał informacje zamieszczone na etykietach. Dlatego na etykietach należy używać określenia „sól” zamiast odpowiadającego mu określenia składnika odżywczego – „sód”.
- (38) W celu zapewnienia zgodności i spójności prawa Unii dobrowolne zamieszczanie oświadczeń żywieniowych lub zdrowotnych na etykietach żywności powinno odbywać się zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności⁽⁹⁾.

(1) Rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczące etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny (Dz.U. L 204 z 11.8.2000, s. 1).

(2) Dyrektywa Rady 2001/110/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do miodu (Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 47).

(3) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1580/2007 z dnia 21 grudnia 2007 r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzeń Rady (WE) nr 2200/96, (WE) nr 2201/96 i (WE) nr 1182/2007 w sektorze owoców i warzyw (Dz.U. L 350 z 31.12.2007, s. 1).

(4) Rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 17 z 21.1.2000, s. 22).

(5) Rozporządzenie (WE) nr 1760/2000.

(6) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1019/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie norm handlowych w odniesieniu do oliwy z oliwek (Dz.U. L 155 z 14.6.2002, s. 27).

(7) Dz.U. L 302 z 19.10.1992, s. 1.

(8) Dz.U. L 253 z 11.10.1993, s. 1.

(9) Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 9.

- (39) Aby uniknąć niepotrzebnych obciążeń dla podmiotów działających na rynku spożywczym, właściwe jest zwolnienie z obowiązku podawania informacji o wartości odżywczej niektórych kategorii nieprzetworzonych środków spożywczych, środków spożywczych, w przypadku których informacje żywieniowe nie są czynnikiem determinującym decyzje konsumentów o zakupie produktu lub których opakowanie jest zbyt małe, aby zmieścić obowiązkowe elementy etykietowania, chyba że obowiązek przekazywania takiej informacji został przewidziany w innych przepisach unijnych.
- (40) Ze względu na specyfikę napojów alkoholowych właściwe jest zachęcenie Komisji do dalszej analizy wymogów dotyczących informacji podawanych w odniesieniu do tych produktów. W związku z tym, uwzględniając potrzebę zapewnienia spójności z innymi stosownymi dziedzinami polityki Unii, Komisja powinna, w terminie trzech lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, przedstawić sprawozdanie na temat stosowania wymogów podawania informacji o składzie napojów alkoholowych i dotyczących ich informacji żywieniowych. Ponadto uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 5 września 2007 r. w sprawie strategii UE w zakresie wspierania państw członkowskich w ograniczaniu szkodliwych skutków spożywania alkoholu (¹), opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (²), prace Komisji oraz obawy społeczeństwa w kwestii szkodliwych skutków spożywania alkoholu, zwłaszcza dla młodych i szczególnie podatnych na zagrożenie konsumentów, Komisja powinna, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych stron i państw członkowskich, rozważyć potrzebę wprowadzenia definicji takich napojów jak tzw. alkopopy, które są produkowane głównie z myślą o młodzieży. Komisja powinna również w stosownych przypadkach zaproponować szczególne wymogi dotyczące napojów alkoholowych w kontekście niniejszego rozporządzenia.
- (41) Aby przekazywane informacje żywieniowe przemawiały do przeciętnego konsumenta i służyły celowi informacyjnemu, w którym je wprowadzono, z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy na temat żywienia, powinny być one proste i łatwo zrozumiałe. Podawanie informacji żywieniowych częściowo w głównym polu widzenia, zwanym powszechnie „przodem opakowania”, a częściowo z innej strony opakowania, na przykład „z tyłu opakowania”, mogłoby dezorientować konsumentów. Dlatego informacja o wartości odżywczej powinna się znajdować w tym samym polu widzenia. Dodatkowo, na zasadzie dobrowolności, najważniejsze elementy informacji żywieniowych można powtórzyć w głównym polu widzenia, by pomóc konsumentom łatwo dostrzec podstawowe informacje żywieniowe przy zakupie żywności. Swobodne dobieranie informacji, które można by powtarzać, mogłoby dezorientować konsumentów. Konieczne jest zatem sprecyzowanie, które informacje można powtarzać.
- (42) W celu zachęcenia podmiotów działających na rynku spożywczym, by na zasadzie dobrowolności dostarczały dane zawarte w informacji o wartości odżywczej w odniesieniu do takich środków spożywczych, jak napoje alkoholowe i żywność nieopakowana, które mogą być wyłączone z obowiązku podawania informacji o wartości odżywczej, należy zapewnić możliwość podawania tylko niektórych elementów informacji o wartości odżywczej. Należy jednakże jasno określić informacje, które mogą być dostarczane na zasadzie dobrowolności, aby uniknąć wprowadzania konsumenta w błąd w wyniku dowolnego doboru tych informacji przez podmiot działający na rynku spożywczym.
- (43) W ostatnim czasie niektóre państwa członkowskie i organizacje z sektora spożywczego wprowadziły zmiany w wyrażaniu wartości odżywczej, inaczej niż w przeliczeniu na 100 g, na 100 ml lub na porcję, lub w jej prezentacji przy użyciu form graficznych lub symboli. Takie dodatkowe formy wyrażania lub prezentacji mogą pomóc konsumentom lepiej zrozumieć informację o wartości odżywczej. Jednak w całej Unii brak wystarczających dowodów na temat zrozumienia i wykorzystywania przez przeciętnego konsumenta alternatywnych form wyrażania lub prezentacji informacji. Dlatego należy pozwolić na opracowanie różnych form wyrażania i prezentacji na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz zwrócić się do Komisji o przygotowanie sprawozdania na temat stosowania tych form wyrażania i prezentacji, ich skutków dla rynku wewnętrznego oraz celowości dalszej harmonizacji.
- (44) Aby pomóc Komisji w sporządzeniu tego sprawozdania, państwa członkowskie powinny dostarczyć jej odpowiednie informacje dotyczące stosowania na rynku na ich terytorium dodatkowych form wyrażania i prezentacji informacji o wartości odżywczej. W tym celu państwa członkowskie powinny być uprawnione do żądania od podmiotów działających na rynku spożywczym i wprowadzających na rynek na ich terytorium środki spożywcze oznaczone za pomocą dodatkowych form wyrażania lub prezentacji, aby powiadamiały organy krajowe o stosowaniu takich dodatkowych form i odpowiednio uzasadniały spełnienie wymogów niniejszego rozporządzenia.
- (45) Pożądane byłoby zapewnienie pewnego poziomu spójności w opracowywaniu dodatkowych form wyrażania i prezentacji informacji o wartości odżywczej. Należy zatem wspierać ciągłą wymianę informacji oraz dzielenie się informacjami na temat najlepszych praktyk i doświadczeń między państwami członkowskimi, a także między nimi a Komisją, oraz wspierać udział zainteresowanych stron w takich wymianach.
- (46) Znajdującą się w tym samym polu widzenia informację o ilości składników odżywczych i wskaźnikach porównawczych w łatwo rozpoznawalnej formie umożliwiającej ocenę właściwości odżywczych danego środka spożywczego należy uważać w całości za część informacji o wartości odżywczej, nie zaś za grupę odrębnych oświadczeń.

(¹) Dz.U. C 187 E z 24.7.2008, s. 160.

(²) Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 81.

- (47) Doświadczenie pokazuje, że w wielu przypadkach dobrowolne informacje na temat żywności przekazywane są ze szkodą dla jasności obowiązkowych informacji na temat żywności. Dlatego należy przyjąć kryteria pomagające podmiotom działającym na rynku spożywczym i organom wykonawczym we właściwym wyważeniu przekazywania obowiązkowych i dobrowolnych informacji na temat żywności.
- (48) Zależnie od miejscowych warunków i okoliczności występujących w praktyce państwa członkowskie powinny zachować prawo do ustanawiania przepisów dotyczących przekazywania informacji na temat żywności nieopakowanej. Chociaż w takich przypadkach zapotrzebowanie konsumentów na inne informacje jest ograniczone, za bardzo ważne uważa się informacje na temat potencjalnych alergenów. Istnieją dowody wskazujące na możliwość przypisania większości reakcji alergicznych na żywność spożyciu nieopakowanej żywności. Dlatego informacje na temat potencjalnych alergenów powinny być zawsze przekazywane konsumentom.
- (49) W odniesieniu do kwestii harmonizowanych w szczególności niniejszym rozporządzeniem państwa członkowskie nie powinny mieć możliwości przyjmowania przepisów krajowych, chyba że zezwala na to prawo Unii. Niniejsze rozporządzenie nie powinno uniemożliwiać państwom członkowskim przyjmowania środków krajowych w odniesieniu do kwestii, które nie zostały zharmonizowane w szczególności niniejszym rozporządzeniem. Tego rodzaju środki krajowe nie powinny jednak zakazywać, utrudniać ani ograniczać swobodnego przepływu towarów, które są zgodne z niniejszym rozporządzeniem.
- (50) Konsumenci w Unii wykazują rosnące zainteresowanie wdrażaniem przepisów Unii dotyczących dobrostanu zwierząt w czasie uboju, w tym kwestią ogłuszania zwierząt przed ubojem. W związku z tym w kontekście przyszłej strategii Unii na rzecz ochrony i dobrostanu zwierząt należy rozważyć przeprowadzenie badania na temat możliwości dostarczania konsumentom stosownych informacji na temat ogłuszania zwierząt.
- (51) Powinna istnieć możliwość dostosowywania przepisów dotyczących informacji na temat żywności do szybko zmieniającego się otoczenia społecznego, ekonomicznego i technologicznego.
- (52) Państwa członkowskie powinny prowadzić urzędowe kontrole w celu zapewnienia przestrzegania niniejszego rozporządzenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt⁽¹⁾.
- (53) Należy zaktualizować odniesienia do dyrektywy 90/496/EWG w rozporządzeniu (WE) nr 1924/2006 i w rozporządzeniu (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych oraz niektórych innych substancji⁽²⁾, aby uwzględnić niniejsze rozporządzenie. Należy w związku z tym odpowiednio zmienić rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006.
- (54) Nieregularne i częste uaktualnienia wymogów dotyczących informacji na temat żywności mogą stanowić znaczne obciążenie administracyjne dla przedsiębiorstw spożywczych, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw. Dlatego należy zapewnić, by środki, które może przyjąć Komisja w ramach wykonywania uprawnień powierzonych jej na mocy niniejszego rozporządzenia, zaczynały być stosowane w tym samym dniu każdego roku kalendarzowego po odpowiednim okresie przejściowym. Odstępstwa od tej zasady powinny być dozwolone w nagłych przypadkach, gdy celem danych środków jest ochrona zdrowia ludzkiego.
- (55) Aby umożliwić podmiotom działającym na rynku spożywczym dostosowywanie etykietowania ich produktów do nowych wymogów wprowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia, należy zapewnić odpowiednie okresy przejściowe w odniesieniu do stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (56) W związku ze znacznymi zmianami wymogów odnoszących się do podawania wartości odżywczej, wprowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia, w szczególności zmianami związanymi z treścią informacji o wartości odżywczej, należy upoważnić podmioty działające na rynku spożywczym do wcześniejszego rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (57) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie i mogą zatem być lepiej osiągnięte na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności przewidzianą w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (58) Komisji należy przekazać uprawnienia do przyjmowania, zgodnie z art. 290 TFUE, aktów delegowanych odnoszących się między innymi do dostępności pewnych obowiązkowych danych szczegółowych w inny sposób niż na opakowaniu lub na etykiecie, do wykazu środków spożywczych, które nie muszą być opatrzone wykazem składników, do ponownej analizy wykazu substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji lub do wykazu składników odżywczych, które mogą być objęte informacją na zasadzie dobrowolności. Szczególnie istotne jest, aby w ramach swoich prac przygotowawczych Komisja przeprowadzała odpowiednie konsultacje, w tym na szczeblu ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 165 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 26.

(59) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do przyjmowania aktów wykonawczych między innymi w odniesieniu do warunków wyrażania pojedynczych lub wielu danych szczegółowych za pomocą piktogramów lub symboli zamiast słów lub liczb, do sposobu wskazywania daty minimalnej trwałości, do sposobu wskazywania kraju lub miejsca pochodzenia mięsa, do precyzji wartości podawanych w informacji o wartości odżywczej lub też do wyrażania informacji o wartości odżywczej w przeliczeniu na porcję lub jednostkową ilość żywności. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽¹⁾.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stanowi podstawę zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów w zakresie informacji na temat żywności, przy uwzględnieniu różnic percepcji ze strony konsumentów i ich potrzeb informacyjnych, z równoczesnym zapewnieniem płynnego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

2. Niniejsze rozporządzenie określa ogólne zasady, wymogi i zakresy odpowiedzialności dotyczące informacji na temat żywności, a w szczególności etykietowania żywności. Ustanawia ono środki gwarantujące konsumentom prawo do informacji oraz procedury przekazywania informacji na temat żywności, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia elastyczności wystarczającej do reagowania na przyszłe zmiany i nowe wymogi w zakresie informacji.

3. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do podmiotów działających na rynku spożywczym na wszystkich etapach łańcucha żywnościowego, na których ich działania dotyczą przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Ma ono zastosowanie do wszelkich środków spożywczych przeznaczonych dla konsumenta finalnego, w tym do środków spożywczych dostarczanych przez zakłady żywienia zbiorowego i do środków spożywczych przeznaczonych do dostarczenia do zakładów żywienia zbiorowego.

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do usług gastronomicznych świadczonych przez przedsiębiorstwa transportowe, jeżeli połączenie transportowe rozpoczyna się na terytorium państw członkowskich, do których zastosowanie mają Traktaty.

4. Niniejsze rozporządzenie stosuje się bez uszczerbku dla wymogów dotyczących etykietowania, przewidzianych w szczególnych przepisach unijnych mających zastosowanie do szczególnych środków spożywczych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Artykuł 2

Definicje

1. Na użytek niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie następujące definicje:

- a) definicje „żywności”, „prawa żywnościowego”, „przedsiębiorstwa spożywczego”, „podmiotu działającego na rynku spożywczym”, „handlu detalicznego”, „wprowadzenia na rynek” i „konsumenta finalnego” z art. 2 i art. 3 pkt 1, 2, 3, 7, 8 i 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002;
- b) definicje „przetwarzania”, „produktów nieprzetworzonych” i „produktów przetworzonych” z art. 2 ust. 1 lit. m), n) i o) rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych⁽²⁾;
- c) definicja „enzymu spożywczego” z art. 3 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1332/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie enzymów spożywczych⁽³⁾;
- d) definicje „dodatku do żywności”, „substancji pomocniczej w przetwórstwie” i „nośnika” z art. 3 ust. 2 lit. a) i b) oraz z pkt 5 załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności⁽⁴⁾;
- e) definicja „środków aromatyzujących (aromatów)” z art. 3 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1334/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środków aromatyzujących i niektórych składników żywności o właściwościach aromatyzujących do użycia w oraz na środkach spożywczych⁽⁵⁾;
- f) definicje „mięsa”, „mięsa oddzielonego mechanicznie”, „surowych wyrobów mięsnych”, „produktów rybołówstwa” i „produktów mięsnych” z pkt 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 i 7.1 załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego⁽⁶⁾;
- g) definicja „reklamy” z art. 2 lit. a) dyrektywy 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej⁽⁷⁾.

⁽²⁾ Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 7.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 16.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 34.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 21.

2. Zastosowanie mają również następujące definicje:

- a) „informacje na temat żywności” oznaczają informacje dotyczące danego środka spożywczego udostępniane konsumentowi finalnemu za pośrednictwem etykiety, innych materiałów towarzyszących lub innych środków, w tym nowoczesnych narzędzi technologicznych lub przekazu ustnego;
- b) „prawo dotyczące informacji na temat żywności” oznacza przepisy unijne regulujące informacje na temat żywności, w szczególności dotyczące etykietowania, w tym przepisy o ogólnym charakterze mające zastosowanie do wszystkich środków spożywczych w szczególnych okolicznościach lub do niektórych kategorii środków spożywczych oraz przepisy mające zastosowanie wyłącznie do określonych środków spożywczych;
- c) „obowiązkowe informacje na temat żywności” oznaczają dane szczegółowe, które muszą być przekazane konsumentowi finalnemu zgodnie z przepisami unijnymi;
- d) „zakład żywienia zbiorowego” oznacza wszelkie zakłady (w tym pojazdy oraz nieruchomości lub ruchome punkty sprzedaży), takie jak restauracje, stołówki, szkoły, szpitale i przedsiębiorstwa świadczące usługi gastronomiczne, w których w ramach prowadzenia działalności gospodarczej przygotowuje się żywność gotową do spożycia przez konsumenta finalnego;
- e) „żywność opakowana” oznacza każdą pojedynczą sztukę przeznaczoną do prezentacji konsumentowi finalnemu i zakładom żywienia zbiorowego, składającą się ze środka spożywczego i opakowania, w które został on zapakowany przed oferowaniem na sprzedaż, niezależnie od tego, czy takie opakowanie obejmuje dany środek spożywczy całkowicie czy też jedynie częściowo, ale w każdym razie w taki sposób, że zawartość nie może być zmieniona bez otwarcia lub zmiany opakowania; „żywność opakowana” nie obejmuje żywności pakowanej w miejscu sprzedaży na życzenie konsumenta lub pakowanej do bezpośredniej sprzedaży;
- f) „składnik” oznacza każdą substancję lub produkt, w tym środki aromatyzujące, dodatki do żywności, enzymy spożywcze oraz każdy komponent składnika złożonego, użyte przy wytworzeniu lub przygotowywaniu danego środka spożywczego i nadal obecne w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie; pozostałości nie uważa się za składniki;
- g) „miejsce pochodzenia” oznacza miejsce, z którego według zamieszczonej informacji pochodzi dana żywność, a które nie stanowi „kraju pochodzenia” określonego zgodnie z art. 23–26 rozporządzenia (EWG) nr 2913/92; nazwa, firma lub adres podmiotu działającego na rynku spożywczym umieszczone na etykiecie nie stanowią oznaczenia kraju ani miejsca pochodzenia żywności w rozumieniu niniejszego rozporządzenia;
- h) „składnik złożony” oznacza składnik, który sam w sobie jest produktem zawierającym więcej niż jeden składnik;
- i) „etykieta” oznacza jakąkolwiek metkę, znak firmowy, znak handlowy, ilustrację lub inny opis pisany, drukowany, tłoczony, odbity lub w inny sposób naniesiony na opakowanie lub pojemnik z żywnością lub załączony do opakowania lub pojemnika z żywnością;
- j) „etykietowanie” oznacza wszelkie napisy, dane szczegółowe, znaki handlowe, nazwy marek, ilustracje lub symbole odnoszące się do danego środka spożywczego i umieszczone na wszelkiego rodzaju opakowaniu, dokumencie, ulotce, etykiecie, opasce lub pierścieniu towarzyszącym takiej żywności lub odnoszącym się do niej;
- k) „pole widzenia” oznacza wszystkie powierzchnie opakowania, których treść można odczytać z pojedynczego punktu widzenia;
- l) „główne pole widzenia” oznacza pole widzenia opakowania, które konsument najprawdopodobniej zobaczy przy pierwszym spojrzeniu na produkt w momencie zakupu i które umożliwia konsumentowi natychmiastową identyfikację produktu, jeśli chodzi o jego charakter lub rodzaj, a w stosownych przypadkach o jego markę. Jeżeli opakowanie ma kilka identycznych głównych pól widzenia, to główne pole widzenia jest polem wybranym przez podmiot działający na rynku spożywczym;
- m) „czytelność” oznacza fizyczny wygląd informacji, dzięki któremu informacja jest wizualnie dostępna ogółowi społeczeństwa, a który określają różne elementy, m.in. rozmiar czcionki, odstęp między literami, odstęp między wierszami, grubość linii pisma, barwa czcionki, rodzaj czcionki, stosunek szerokości liter do ich wysokości, powierzchnia materiału oraz kontrast między pismem a tłem;
- n) „nazwa przewidziana w przepisach” oznacza nazwę środka spożywczego określoną w mających zastosowanie przepisach unijnych lub, w przypadku braku takich przepisów unijnych, nazwę przewidzianą w przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych mających zastosowanie w państwie członkowskim, w którym żywność ta jest sprzedawana konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego;
- o) „nazwa zwyczajowa” oznacza nazwę, która jest akceptowana jako nazwa środka spożywczego przez konsumentów w państwie członkowskim, w którym żywność ta jest sprzedawana, bez potrzeby jej dalszego wyjaśniania;
- p) „nazwa opisowa” oznacza nazwę zawierającą opis środka spożywczego, a w razie potrzeby również jego zastosowania, który jest wystarczająco jasny, aby umożliwić konsumentom poznanie rzeczywistego charakteru tego środka spożywczego i odróżnienie go od innych produktów, z którymi może zostać pomyłony;
- q) „podstawowy składnik” oznacza składnik lub składniki danego środka spożywczego, które stanowią więcej niż 50 % tego środka spożywczego lub które są na ogół kojarzone przez konsumenta z nazwą tego środka spożywczego i w odniesieniu do których jest wymagane w większości przypadków oznaczenie ilościowe;

- r) „data minimalnej trwałości środka spożywczego” oznacza datę, do której dany środek spożywczy zachowuje swoje szczególne właściwości pod warunkiem jego właściwego przechowywania;
- s) „składnik odżywczy” oznacza białko, węglowodany, tłuszcze, błonnik, sód, witaminy i składniki mineralne, wymienione w pkt 1 części A załącznika XIII do niniejszego rozporządzenia, oraz substancje, które należą do jednej z tych kategorii lub stanowią jej składniki;
- t) „wytworzony nanomateriał” oznacza każdy celowo wytworzony materiał, którego jeden lub więcej wymiarów jest rzędu 100 nm lub mniej lub który składa się z odrębnych elementów funkcjonalnych, wewnątrz lub na powierzchni, z których wiele ma jeden lub więcej wymiarów rzędu 100 nm lub mniej, włączając struktury, aglomeraty lub agregaty, które mogą mieć wielkość powyżej 100 nm, ale zachowują właściwości charakterystyczne nanoskali.

Właściwości charakterystyczne nanoskali obejmują:

- (i) właściwości związane z określoną rozległą powierzchnią rozpatrywanych materiałów; lub
- (ii) szczególne właściwości fizyczno-chemiczne różniące się od właściwości tego samego materiału występującego w innej postaci niż nanomateriał;
- u) „środki porozumiewania się na odległość” oznaczają wszelkie środki, które bez jednoczesnej fizycznej obecności dostawcy i konsumenta mogą być wykorzystane do zawarcia umowy między tymi stronami.

3. Na użytek niniejszego rozporządzenia kraj pochodzenia środka spożywczego odnosi się do pochodzenia środka spożywczego określonego zgodnie z art. 23–26 rozporządzenia (EWG) nr 2913/92.

4. Zastosowanie mają również szczegółowe definicje określone w załączniku I.

ROZDZIAŁ II

OGÓLNE ZASADY DOTYCZĄCE INFORMACJI NA TEMAT ŻYWNOŚCI

Artykuł 3

Cele ogólne

1. Podawanie informacji na temat żywności służy wysokiemu poziomowi ochrony zdrowia i interesów konsumentów przez zapewnienie konsumentom finalnym podstaw do dokonywania świadomych wyborów oraz bezpiecznego stosowania żywności, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań zdrowotnych, ekonomicznych, środowiskowych, społecznych i etycznych.

2. Prawo dotyczące informacji na temat żywności ma na celu uzyskanie w Unii swobodnego przepływu legalnie

wyprodukowanej i wprowadzonej na rynek żywności, w stosownych przypadkach z uwzględnieniem potrzeby ochrony słusznych interesów producentów i wspierania wytwarzania produktów odpowiedniej jakości.

3. W przypadku gdy prawo dotyczące informacji na temat żywności wprowadza nowe wymogi, przyznaje się okres przejściowy po wejściu w życie nowych wymogów, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków. W okresie przejściowym środki spożywcze oznaczone etykietami niezgodnymi z nowymi wymogami mogą być wprowadzane na rynek, a zapasy takich środków spożywczych, które zostały wprowadzone na rynek przed zakończeniem okresu przejściowego, mogą być sprzedawane aż do ich wyczerpania.

4. Podczas przygotowywania, oceny i przeglądu prawa dotyczącego informacji na temat żywności prowadzone są otwarte i przejrzyste konsultacje publiczne, w tym z zainteresowanymi stronami, bezpośrednio lub za pośrednictwem organów przedstawicielskich, chyba że nie pozwala na to pilny charakter sprawy.

Artykuł 4

Zasady dotyczące obowiązkowych informacji na temat żywności

1. W przypadkach gdy prawo dotyczące informacji na temat żywności wymaga obowiązkowych informacji na temat żywności, dotyczy to w szczególności informacji zaliczanych do jednej z następujących kategorii:

- a) informacje o tożsamości i składzie, właściwościach lub innych cechach danego środka spożywczego;
- b) informacje o ochronie zdrowia konsumentów i bezpiecznym stosowaniu danego środka spożywczego. W szczególności obejmują one informacje na temat:
- (i) cech składu, które mogą być szkodliwe dla zdrowia niektórych grup konsumentów;
- (ii) trwałości, przechowywania i bezpieczeństwa użycia;
- (iii) skutków zdrowotnych, łącznie z zagrożeniami i konsekwencjami związanymi ze szkodliwym i niebezpiecznym spożywaniem danego środka spożywczego;

c) informacje o charakterystyce żywieniowej, umożliwiające konsumentom, w tym konsumentom o szczególnych wymogach dietetycznych, podejmowanie świadomych wyborów.

2. Przy rozważaniu potrzeby umieszczania obowiązkowej informacji na temat żywności, w celu umożliwienia konsumentom dokonywania świadomych wyborów, uwzględnia się rozpowszechnione zapotrzebowanie większości z nich na niektóre informacje, które uważają za szczególnie cenne, lub wszelkie ogólnie akceptowane korzyści dla konsumentów.

Artykuł 5

Konsultacje z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności

Wszelkie środki unijne w zakresie prawa dotyczącego informacji na temat żywności, które mogą wywierać wpływ na zdrowie publiczne, przyjmowane są po uprzedniej konsultacji z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności (zwanym dalej „Urzędem”).

ROZDZIAŁ III

OGÓLNE WYMOGI DOTYCZĄCE INFORMACJI NA TEMAT ŻYWNOCI I ZAKRESY ODPOWIEDZIALNOŚCI PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RYNKU SPOŻYWCZYM

Artykuł 6

Wymóg podstawowy

Każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 7

Rzetelne informowanie

1. Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności:

- a) co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji;
- b) przez przypisywanie środkowi spożywczemu działania lub właściwości, których on nie posiada;
- c) przez sugerowanie, że środek spożywczy ma szczególne właściwości, gdy w rzeczywistości wszystkie podobne środki spożywcze mają takie właściwości, zwłaszcza przez szczególne podkreślanie obecności lub braku określonych składników lub składników odżywczych;
- d) przez sugerowanie poprzez wygląd, opis lub prezentacje graficzne, że chodzi o określony środek spożywczy lub składnik, mimo że w rzeczywistości komponent lub składnik naturalnie obecny lub zwykle stosowany w danym środku spożywczym został zastąpiony innym komponentem lub innym składnikiem.

2. Informacje na temat żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta.

3. Z zastrzeżeniem odstępstw przewidzianych w prawie Unii mającym zastosowanie do naturalnych wód mineralnych i żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego informacje na temat żywności nie mogą przypisywać jakiegokolwiek środkowi spożywczemu właściwości zapobiegania chorobom lub leczenia chorób ludzi bądź też odwoływać się do takich właściwości.

4. Ust. 1, 2 i 3 mają również zastosowanie do:

- a) reklamy;
- b) prezentacji środków spożywczych, w szczególności kształtu, wyglądu lub opakowania, zastosowanych materiałów opakowaniowych, sposobu ustawienia oraz otoczenia, w jakim są pokazywane.

Artykuł 8

Zakres odpowiedzialności

1. Podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii.

2. Podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

3. Podmioty działające na rynku spożywczym, które nie mają wpływu na informacje na temat żywności, nie mogą dostarczać żywności, o której wiedzą lub w stosunku do której mają podejrzenia – w oparciu o informacje posiadane w ramach działalności zawodowej – że jest niezgodna z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

4. Podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu, jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego. Podmioty działające na rynku spożywczym są odpowiedzialne za wszelkie zmiany, których dokonują w informacjach na temat żywności towarzyszących środkowi spożywczemu.

5. Bez uszczerbku dla ust. 2–4 podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

6. Podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą przekazywanie informacji na temat żywności nieopakowanej przeznaczonej do dostarczenia do konsumenta finalnego lub do zakładów żywienia zbiorowego podmiotowi działającemu na rynku spożywczym otrzymującemu żywność, aby umożliwić, tam gdzie jest to wymagane, przekazywanie konsumentom finalnym obowiązkowych informacji na temat żywności.

7. W następujących przypadkach podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą, by obowiązkowe dane szczegółowe wymagane na mocy art. 9 i 10 znajdowały się na opakowaniu lub na umieszczonej na nim etykiecie, lub też w dokumentach handlowych odnoszących się do tych środków spożywczych, w przypadkach gdy można zagwarantować, że dokumenty albo będą towarzyszyć żywności, do której się odnoszą, albo zostały wysłane przed dostawą lub równocześnie z dostawą:

- a) w przypadku gdy żywność opakowana jest przeznaczona dla konsumenta finalnego, lecz wprowadzana na rynek na etapie przed sprzedażą konsumentowi finalnemu i gdy na tym etapie nie odbywa się sprzedaż do zakładów żywienia zbiorowego;
- b) w przypadku gdy żywność opakowana jest przeznaczona do zaopatrzenia zakładów żywienia zbiorowego w celu przygotowania, przetwarzania, dzielenia lub krojenia na kawałki.

Niezależnie od akapitu pierwszego podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają, by dane szczegółowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. a), f), g) i h), znajdowały się również na opakowaniu zewnętrznym, w którym żywność opakowana jest prezentowana w obrocie.

8. Podmioty działające na rynku spożywczym dostarczające innym podmiotom działającym na rynku spożywczym żywność nieprzeznaczoną dla konsumenta finalnego ani dla zakładów żywienia zbiorowego zapewniają przekazywanie tym innym podmiotom działającym na rynku spożywczym wystarczających informacji, które umożliwią im w stosownych przypadkach spełnienie ich obowiązków na mocy ust. 2.

ROZDZIAŁ IV

OBOWIĄZKOWE INFORMACJE NA TEMAT ŻYWNOSCI

SEKCJA 1

Treść i prezentacja

Artykuł 9

Wykaz danych szczegółowych, których podanie jest obowiązkowe

1. Zgodnie z art. 10–35 i z zastrzeżeniem określonych w niniejszym rozdziale wyjątków obowiązkowe jest podanie następujących danych szczegółowych:

- a) nazwa żywności;
- b) wykaz składników;
- c) wszelkie składniki lub substancje pomocnicze w przetwórstwie wymienione w załączniku II lub uzyskane z substancji lub produktów wymienionych w załączniku II, powodujące alergie lub reakcje nietolerancji, użyte przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności i nadal obecne w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie;
- d) ilość określonych składników lub kategorii składników;

- e) ilość netto żywności;
- f) data minimalnej trwałości lub termin przydatności do spożycia;
- g) wszelkie specjalne warunki przechowywania lub warunki użycia;
- h) nazwa lub firma i adres podmiotu działającego na rynku spożywczym, o którym mowa w art. 8 ust. 1;
- i) kraj lub miejsce pochodzenia w przypadku przewidzianym w art. 26;
- j) instrukcja użycia, w przypadku gdy w razie braku takiej instrukcji odpowiednie użycie danego środka spożywczego byłoby utrudnione;
- k) w odniesieniu do napojów o zawartości alkoholu większej niż 1,2 % objętościowo, rzeczywista zawartość objętościowa alkoholu;
- l) informacja o wartości odżywczej.

2. Dane szczegółowe, o których mowa w ust. 1, są określane słownie i liczbowo. Bez uszczerbku dla art. 35 dane te można dodatkowo wyrazić za pomocą piktogramów lub symboli.

3. Jeżeli Komisja przyjmie akty delegowane i wykonawcze, o których mowa w niniejszym artykule, dane szczegółowe, o których mowa w ust. 1, mogą być alternatywnie wyrażane za pomocą piktogramów lub symboli zamiast słownie lub liczbowo.

Aby zapewnić konsumentom korzystanie z innych środków wyrażania obowiązkowych informacji na temat żywności niż słownie i liczbowo i pod warunkiem zapewnienia takiego samego poziomu informacji jak w przypadku słów i liczb, Komisja może ustanowić w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, przy uwzględnieniu dowodów jednolitego zrozumienia tego przez konsumentów, kryteria, na których podstawie jedna lub więcej danych szczegółowych, o których mowa w ust. 1, może być wyrażana za pomocą piktogramów lub symboli zamiast słownie lub liczbowo.

4. W celu zapewnienia jednolitego wykonywania ust. 3 niniejszego artykułu Komisja może przyjąć akty wykonawcze dotyczące trybu stosowania kryteriów określonych zgodnie z ust. 3 do wyrażania jednej lub więcej danych szczegółowych za pomocą piktogramów lub symboli zamiast słownie i liczbowo. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

Artykuł 10

Dodatkowe obowiązkowe dane szczegółowe dotyczące szczególnych rodzajów lub kategorii żywności

1. Poza danymi szczegółowymi wymienionymi w art. 9 ust. 1 w załączniku III określono dodatkowe obowiązkowe dane szczegółowe dotyczące szczególnych rodzajów lub kategorii żywności.

2. W celu zapewnienia informacji dla konsumentów w odniesieniu do szczególnych rodzajów lub kategorii żywności oraz uwzględnienia postępu technicznego, rozwoju naukowego, ochrony zdrowia konsumentów lub bezpiecznego stosowania danego środka spożywczego Komisja może zmienić załącznik III w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51.

Jeżeli wymaga tego szczególnie pilny charakter sprawy w razie wystąpienia zagrożenia dla zdrowia konsumentów, do aktów delegowanych przyjmowanych na podstawie niniejszego artykułu zastosowanie ma procedura przewidziana w art. 52.

Artykuł 11

Wagi i miary

Art. 9 nie narusza bardziej szczegółowych przepisów unijnych dotyczących wag i miar.

Artykuł 12

Dostępność i umieszczanie obowiązkowych informacji na temat żywności

1. Obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być łatwo dostępne, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w odniesieniu do każdego środka spożywczego.

2. W przypadku żywności opakowanej obowiązkowe informacje na temat żywności muszą się znajdować bezpośrednio na opakowaniu lub na załączonej do niego etykiecie.

3. Aby zapewnić konsumentom korzystanie z innych sposobów dostarczania obowiązkowych informacji na temat żywności, lepiej dostosowanych do niektórych obowiązkowych danych szczegółowych, i pod warunkiem zapewnienia takiego samego poziomu informacji jak w przypadku podania ich na opakowaniu lub etykiecie, Komisja może ustanowić w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, przy uwzględnieniu dowodów jednolitego zrozumienia tego przez konsumentów i powszechnego korzystania przez nich z tych sposobów podawania informacji, kryteria, na których podstawie niektóre obowiązkowe dane szczegółowe mogą być wyrażane innymi sposobami niż przez podanie na opakowaniu lub etykiecie.

4. W celu zapewnienia jednolitego wykonywania ust. 3 niniejszego artykułu Komisja może przyjąć akty wykonawcze dotyczące trybu stosowania kryteriów, o których mowa w ust. 3, do wyrażania niektórych obowiązkowych danych szczegółowych innymi sposobami niż przez podanie na opakowaniu lub etykiecie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

5. Do żywności nieopakowanej zastosowanie ma art. 44.

Artykuł 13

Przedstawienie obowiązkowych danych szczegółowych

1. Bez uszczerbku dla przepisów krajowych przyjętych na mocy art. 44 ust. 2 obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być umieszczone w widocznym miejscu

w taki sposób, aby były dobrze widoczne, wyraźnie czytelne oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalne. Nie mogą być w żaden sposób ukryte, zasłonięte, pomniejszone ani przerwane jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem.

2. Bez uszczerbku dla szczególnych przepisów unijnych mających zastosowanie do szczególnych środków spożywczych obowiązkowe dane szczegółowe wymienione w art. 9 ust. 1 – jeśli znajdują się na opakowaniu lub na załączonej do niego etykiecie – są wydrukowane na opakowaniu lub etykiecie w sposób zapewniający wyraźną czytelność, z użyciem znaków o rozmiarze czcionki, której wysokość x , zdefiniowana w załączniku IV, wynosi co najmniej 1,2 mm.

3. W przypadku opakowań lub pojemników, których największa powierzchnia ma pole mniejsze niż 80 cm², wysokość x rozmiaru czcionki, o którym mowa w ust. 2, wynosi co najmniej 0,9 mm.

4. Aby osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia, Komisja ustanawia – w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51 – kryteria dotyczące czytelności.

W celu określonym w akapicie pierwszym Komisja może – w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51 – rozszerzyć wymogi, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, o dodatkowe obowiązkowe dane szczegółowe w odniesieniu do szczególnych rodzajów lub kategorii żywności.

5. Dane szczegółowe wymienione w art. 9 ust. 1 lit. a), e) i k) muszą znajdować się w tym samym polu widzenia.

6. Ust. 5 niniejszego artykułu nie ma zastosowania w przypadkach określonych w art. 16 ust. 1 i 2.

Artykuł 14

Sprzedaż na odległość

1. Bez uszczerbku dla wymogów informacyjnych określonych w art. 9 w przypadku żywności opakowanej oferowanej do sprzedaży za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość:

a) obowiązkowe informacje na temat żywności, z wyjątkiem danych szczegółowych określonych w art. 9 ust. 1 lit. f), muszą być dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu i muszą znajdować się w materiałach towarzyszących sprzedaży na odległość lub być dostarczane z użyciem innych właściwych środków wyraźnie określonych przez dany podmiot działający na rynku spożywczym. Kiedy używane są inne właściwe środki, obowiązkowe informacje na temat żywności dostarcza się bez obciążania konsumentów dodatkowymi kosztami przez podmiot działający na rynku spożywczym;

b) wszystkie obowiązkowe dane szczegółowe muszą być dostępne w momencie dostawy.

2. W przypadku żywności nieopakowanej oferowanej do sprzedaży za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość dane szczegółowe wymagane na mocy art. 44 są udostępniane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Ust. 1 lit. a) nie ma zastosowania do żywności oferowanej do sprzedaży przy wykorzystaniu automatów do sprzedaży lub zautomatyzowanych lokali handlowych.

Artykuł 15

Wymogi językowe

1. Bez uszczerbku dla art. 9 ust. 3 obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być podawane w języku łatwo zrozumiałym dla konsumentów z państw członkowskich, w których dany środek spożywczy jest wprowadzany na rynek.

2. Na swoim własnym terytorium państwa członkowskie, w których dany środek spożywczy jest wprowadzany na rynek, mogą określić, że dane szczegółowe są podawane w jednym lub kilku językach urzędowych Unii.

3. Ust. 1 i 2 nie zabraniają podawania danych szczegółowych w kilku językach.

Artykuł 16

Pominięcie niektórych obowiązkowych danych szczegółowych

1. W przypadku szklanych butelek przeznaczonych do ponownego użycia, które są trwale oznakowane i które z tego powodu nie mają etykiet, opasek czy pierścieni, obowiązkowe są jedynie dane szczegółowe wymienione w art. 9 ust. 1 lit. a), c), e), f) i l).

2. W przypadku opakowań lub pojemników, których największa powierzchnia jest mniejsza niż 10 cm², obowiązkowe jest zamieszczanie na opakowaniu lub na etykiecie jedynie danych szczegółowych wymienionych w art. 9 ust. 1 lit. a), c), e) i f). Dane szczegółowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. b), są podawane za pośrednictwem innych środków lub udostępniane na życzenie konsumenta.

3. Bez uszczerbku dla innych przepisów unijnych wymagających obowiązkowej informacji o wartości odżywczej, w odniesieniu do środków spożywczych wymienionych w załączniku V nie jest obowiązkowe podawanie informacji, o której mowa w art. 9 ust. 1 lit. l).

4. Bez uszczerbku dla innych przepisów unijnych wymagających wykazu składników lub obowiązkowej informacji o wartości odżywczej, dane szczegółowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. b) i l), nie są obowiązkowe w odniesieniu do napojów o zawartości alkoholu wyższej niż 1,2 % objętościowo.

Do dnia 13 grudnia 2014 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące stosowania art. 18 i art. 30 ust. 1 w odniesieniu do produktów, o których mowa w niniejszym ustępie, w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy napoje alkoholowe powinny w przyszłości być objęte w szczególności obowiązkiem podawania informacji na temat wartości energetycznej, oraz powodów uzasadniających ewentualne wyłączenia, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia spójności z innymi

właściwymi politykami Unii. W tym kontekście Komisja rozważa potrzebę zaproponowania definicji tzw. alkopopów.

Sprawozdaniu Komisji towarzyszy wniosek ustawodawczy, w stosownych przypadkach określający zasady dotyczące wykazu składników lub obowiązkowej informacji o wartości odżywczej w odniesieniu do tych produktów.

SEKCJA 2

Przepisy szczegółowe dotyczące obowiązkowych danych szczegółowych

Artykuł 17

Nazwa środka spożywczego

1. Nazwą środka spożywczego jest jego nazwa przewidziana w przepisach. W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa, a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, przedstawia się nazwę opisową tego środka spożywczego.

2. Dozwolone jest stosowanie w państwie członkowskim, w którym środek spożywczy jest wprowadzany na rynek, nazwy środka spożywczego, pod którą produkt ten jest legalnie produkowany i wprowadzany na rynek w państwie członkowskim produkcji. W przypadku gdy stosowanie innych przepisów niniejszego rozporządzenia, w szczególności zawartych w art. 9, uniemożliwiłoby jednak konsumentom w państwie członkowskim, w którym środek spożywczy jest wprowadzany na rynek, poznanie prawdziwego charakteru tego środka spożywczego oraz odróżnienie go od środka spożywczego, z którym mógłby być mylony, nazwa tego środka spożywczego jest uzupełniana innymi informacjami opisowymi, które znajdują się w pobliżu nazwy tego środka spożywczego.

3. W wyjątkowych przypadkach nazwa środka spożywczego państwa członkowskiego produkcji nie może być stosowana w państwie członkowskim, w którym środek spożywczy wprowadzany jest na rynek, jeśli środek spożywczy w państwie członkowskim produkcji jest na tyle różny w zakresie swego składu lub sposobu wytwarzania od środka spożywczego znanego pod tą nazwą w państwie członkowskim, w którym środek spożywczy jest wprowadzany na rynek, że ust. 2 nie jest wystarczający do zapewnienia nabywcom w państwie członkowskim, w którym środek spożywczy jest wprowadzany na rynek, prawidłowej informacji.

4. Nazwa środka spożywczego nie może być zastąpiona nazwą chronioną jako własność intelektualna, nazwą marki lub nazwą wymyśloną.

5. Przepisy szczegółowe dotyczące nazwy środka spożywczego i danych szczegółowych, które mu towarzyszą, są określone w załączniku VI.

Artykuł 18

Wykaz składników

1. Wykaz składników rozpoczyna się lub jest poprzedzony właściwym nagłówkiem, który składa się z wyrazu „składniki” lub zawiera ten wyraz. Obejmuje on wszystkie składniki środka spożywczego, w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia składników przy wytwarzaniu tego środka spożywczego.

2. Składniki oznaczane są ich szczegółowymi nazwami, o ile mają one zastosowanie, zgodnie z zasadami określonymi w art. 17 i w załączniku VI.

3. Wszelkie składniki obecne w postaci wytworzonych nanomateriałów są wyraźnie wskazane w wykazie składników. Po nazwie tych składników umieszcza się w nawiasach wyraz „nano”.

4. Przepisy techniczne dotyczące stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu określono w załączniku VII.

5. Aby osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia, Komisja, w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, dopasowuje i dostosowuje definicję wytworzonych nanomateriałów, o której mowa w art. 2 ust. 2 lit. t), do postępu technicznego i naukowego lub do definicji uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym.

Artykuł 19

Pominięcie wykazu składników

1. W przypadku następujących środków spożywczych nie jest konieczny wykaz składników:

- a) świeże owoce i warzywa, w tym ziemniaki, które nie są obrane, pokrojone ani podobnie przygotowane;
- b) woda gazowana, której opis wskazuje, że została nasycona dwutlenkiem węgla;
- c) ocet uzyskany wyłącznie z jednego podstawowego produktu metodą fermentacyjną, pod warunkiem że nie zostały dodane żadne inne składniki;
- d) ser, masło, fermentowane mleko i śmietana/śmietanka, do których nie zostały dodane składniki inne niż przetwory mleczne, enzymy spożywcze i kultury drobnoustrojów niezbędne do produkcji lub, w przypadku sera innego niż ser świeży i ser topiony, sól potrzebna do jego produkcji;
- e) środki spożywcze zawierające jeden składnik, gdy:
  - (i) nazwa środka spożywczego jest identyczna z nazwą składnika; lub
  - (ii) nazwa środka spożywczego umożliwia wyraźne zidentyfikowanie charakteru składnika.

2. Aby uwzględnić znaczenie, jakie dla konsumenta mają wykazy składników w odniesieniu do szczególnych rodzajów lub kategorii żywności, Komisja może w wyjątkowych przypadkach uzupełnić ust. 1 niniejszego artykułu, w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, o ile w wyniku pominięcia konsument finalny lub zakłady żywienia zbiorowego nie zostaną nieodpowiednio poinformowani.

Artykuł 20

Pominięcie komponentów żywności w wykazie składników

Bez uszczerbku dla art. 21 następujące komponenty środka spożywczego nie muszą być uwzględniane w wykazie składników:

- a) komponenty składnika, które zostały tymczasowo oddzielone podczas procesu produkcyjnego i później ponownie dodane w ilości nieprzekraczającej ich pierwotnej zawartości;
- b) dodatki do żywności i enzymy spożywcze:
  - (i) których obecność w danym środku spożywczym wynika wyłącznie z faktu, że były zawarte w jednym lub w większej liczbie składników takiego środka spożywczego, zgodnie z zasadą przenoszenia, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia (WE) nr 1333/2008, pod warunkiem że nie pełnią one żadnej funkcji technologicznej w produkcie gotowym; lub
  - (ii) które są stosowane jako substancje pomocnicze w przetwórstwie;
- c) stosowane w ilościach ściśle niezbędnych nośniki i substancje, które nie są dodatkami do środków spożywczych, lecz są stosowane w taki sam sposób i w tym samym celu co nośniki;
- d) substancje, które nie są dodatkami do żywności, lecz są stosowane w taki sam sposób i w tym samym celu co substancje pomocnicze w przetwórstwie i są nadal obecne w produkcie gotowym, nawet w zmienionej formie;
- e) woda:
  - (i) jeżeli woda jest użyta podczas procesu produkcyjnego wyłącznie do odtworzenia składnika użytego w postaci skoncentrowanej lub odwodnionej; lub
  - (ii) w przypadku roztworu wodnego, który nie jest zwykle spożywany.

Artykuł 21

Etykietowanie niektórych substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji

1. Bez uszczerbku dla przepisów przyjętych na mocy art. 44 ust. 2 dane szczegółowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. c), spełniają następujące wymogi:

- a) są oznaczane w wykazie składników zgodnie z zasadami określonymi w art. 18 ust. 1 z dokładnym odniesieniem do nazwy substancji lub produktu wymienionego w załączniku II; oraz

- b) nazwa substancji lub produktu wymienionego w załączniku II jest podkreślona za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego ją od reszty wykazu składników, np. za pomocą czcionki, stylu lub koloru tła.

W przypadku braku wykazu składników oznaczenie danych szczegółowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. c), obejmuje słowo „zawiera”, po którym podana jest nazwa substancji lub produktu wymienionego w załączniku II.

Gdy kilka składników lub substancji pomocniczych w przetwórstwie będących częścią danego środka spożywczego pochodzi od pojedynczej substancji lub produktu, które wymienione są w załączniku II, w etykietowaniu jest to sprecyzowane w odniesieniu do każdego takiego składnika lub substancji pomocniczej w przetwórstwie.

Oznaczenie danych szczegółowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. c), nie jest wymagane w przypadkach, gdy nazwa środka spożywczego wyraźnie odnosi się do danej substancji lub produktu.

2. Aby zapewnić konsumentom lepszą informację i uwzględnić najnowszą wiedzę naukową i techniczną, Komisja systematycznie analizuje i w razie potrzeby uaktualnia wykaz w załączniku II w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51.

Jeżeli wymaga tego szczególnie pilny charakter sprawy w razie wystąpienia zagrożenia dla zdrowia konsumentów, do aktów delegowanych przyjmowanych na podstawie niniejszego artykułu zastosowanie ma procedura przewidziana w art. 52.

Artykuł 22

Oznaczenie ilościowe składników

1. Oznaczenie ilości składnika lub kategorii składników użytych do wytwarzania lub przygotowania danego środka spożywczego jest obowiązkowe, gdy dany składnik lub dana kategoria składników:

- a) występują w nazwie środka spożywczego lub są zwykle kojarzone z tą nazwą przez konsumenta;
- b) są podkreślone w etykietowaniu słownie, obrazowo lub graficznie; lub
- c) są istotne w celu scharakteryzowania danego środka spożywczego i odróżnienia go od produktów, z którymi mogłyby być mylone ze względu na jego nazwę lub wygląd.

2. Przepisy techniczne dotyczące stosowania ust. 1, obejmujące określone przypadki, gdy w odniesieniu do pewnych składników nie jest wymagane oznaczenie ilościowe, zostały określone w załączniku VIII.

Artykuł 23

Ilość netto

1. Ilość netto danego środka spożywczego jest wyrażana w litrach, centylitrach, mililitrach, kilogramach lub gramach, odpowiednio:

- a) w jednostkach objętości w przypadku produktów płynnych;
- b) w jednostkach masy w przypadku innych produktów.

2. Aby zapewnić lepsze rozumienie przez konsumenta informacji na temat żywności podanych w etykietowaniu, Komisja może w odniesieniu do pewnych szczególnych środków spożywczych określić, w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, inny sposób wyrażania ilości netto niż sposób określony w ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Przepisy techniczne dotyczące stosowania ust. 1, obejmujące określone przypadki, gdy oznaczenie ilości netto nie jest wymagane, zostały określone w załączniku IX.

Artykuł 24

Data minimalnej trwałości, termin przydatności do spożycia i data zamrożenia

1. W przypadku środków spożywczych, które z mikrobiologicznego punktu widzenia szybko się psują i z tego względu już po krótkim czasie mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, datę minimalnej trwałości zastępuje się terminem przydatności do spożycia. Po upływie terminu przydatności do spożycia środek spożywczy jest uznawany za niebezpieczny zgodnie z art. 14 ust. 2-5 rozporządzenia (WE) nr 178/2002.

2. Odpowiednia data jest podawana zgodnie z załącznikiem X.

3. Aby zapewnić jednolite stosowanie sposobu oznaczania daty minimalnej trwałości, o której mowa w załączniku X pkt 1 lit. c), Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające zasady w tym względzie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

Artykuł 25

Warunki przechowywania lub warunki użycia

1. Jeżeli środki spożywcze wymagają szczególnych warunków przechowywania lub warunków użycia, należy podać te warunki.

2. Aby umożliwić odpowiednie przechowywanie lub użycie żywności po otwarciu opakowania, w stosownych przypadkach podaje się warunki przechowywania lub termin przydatności do spożycia.

Artykuł 26

Kraj lub miejsce pochodzenia

1. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla wymogów dotyczących etykietowania, przewidzianych w szczegółowych przepisach unijnych, w szczególności w rozporządzeniu Rady (WE) nr 509/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami⁽¹⁾ i w rozporządzeniu Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych⁽²⁾.

2. Wskazanie kraju lub miejsca pochodzenia jest obowiązkowe:

- a) w przypadku gdy zaniechanie ich wskazania mogłoby wprowadzać w błąd konsumenta co do rzeczywistego kraju lub miejsca pochodzenia środka spożywczego, w szczególności gdyby informacje towarzyszące środkowi spożywczemu lub etykieta jako całość mogły sugerować, że dany środek spożywczy pochodzi z innego kraju lub miejsca;
- b) w odniesieniu do mięsa objętego kodami Nomenklatury scalonej („CN”) wymienionymi w załączniku XI. Stosowanie niniejszej litery wymaga przyjęcia aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 8.

3. Jeżeli jest podany kraj lub miejsce pochodzenia danego środka spożywczego i gdy nie jest on taki sam jak kraj lub miejsce pochodzenia jego podstawowego składnika:

- a) podaje się również kraj lub miejsce pochodzenia tego podstawowego składnika; lub
- b) wskazuje się, że kraj lub miejsce pochodzenia tego podstawowego składnika jest inne niż kraj lub miejsce pochodzenia środka spożywczego.

Stosowanie niniejszego ustępu wymaga przyjęcia aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 8.

4. W ciągu pięciu lat od daty rozpoczęcia stosowania ust. 2 lit. b) Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, aby ocenić obowiązek wskazania kraju lub miejsca pochodzenia w odniesieniu do produktów, o których mowa w ust. 2 lit. b).

5. Do dnia 13 grudnia 2014 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania na temat obowiązku wskazania kraju lub miejsca pochodzenia w odniesieniu do następujących rodzajów żywności:

- a) rodzajów mięsa innych niż wołowina oraz niż te, o których mowa w ust. 2 lit. b);
- b) mleka;
- c) mleka wykorzystywanego jako składnik w produktach mlecznych;
- d) nieprzetworzonych środków spożywczych;
- e) produktów jednoskładnikowych;
- f) składników, które stanowią więcej niż 50 % środka spożywczego.

6. Do dnia 13 grudnia 2013 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat obowiązku wskazania kraju lub miejsca pochodzenia w odniesieniu do mięsa wykorzystywanego jako składnik.

7. Sprawozdania, o których mowa w ust. 5 i 6, uwzględniają potrzebę uzyskania informacji przez konsumenta, wykonalność obowiązku wskazania kraju lub miejsca pochodzenia oraz analizę kosztów i korzyści z wprowadzenia takich środków, w tym skutki prawne dla rynku wewnętrznego oraz wpływ na handel międzynarodowy.

Komisja może dołączyć do tych sprawozdań wnioski mające na celu zmianę odpowiednich przepisów unijnych.

8. Do dnia 13 grudnia 2013 r., po przeprowadzeniu ocen skutków, Komisja przyjmie akty wykonawcze dotyczące stosowania ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu i stosowania ust. 3 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2

9. W przypadku żywności, o której mowa w ust. 2 lit. b), ust. 5 lit. a) i w ust. 6, sprawozdania i oceny skutków opracowane na podstawie niniejszego artykułu uwzględniają m.in. różne możliwości wyrażania kraju lub miejsca pochodzenia tej żywności, w szczególności w odniesieniu do każdego z następujących decydujących etapów życia zwierzęcia:

- a) miejsce urodzenia;
- b) miejsce hodowli;
- c) miejsce uboju.

Artykuł 27

Instrukcje użycia

1. Instrukcje użycia danego środka spożywczego oznaczane są w taki sposób, aby umożliwić jego właściwe użycie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 93 z 31.3.2006, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 93 z 31.3.2006, s. 12.

2. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające szczególne przepisy dotyczące wykonania ust. 1 w odniesieniu do niektórych środków spożywczych. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

Artykuł 28

Zawartość alkoholu

1. Postanowienia dotyczące oznaczenia objętościowej zawartości alkoholu są, w przypadku produktów oznaczonych kodem CN 2204, zawarte w szczegółowych przepisach unijnych mających zastosowanie do takich produktów.

2. W przypadku napojów o zawartości alkoholu wyższej niż 1,2 % objętościowo, innych niż te, o których mowa w ust. 1, rzeczywista objętościowa zawartość alkoholu jest oznaczana zgodnie z załącznikiem XII.

SEKCJA 3

Informacja o wartości odżywczej

Artykuł 29

Powiązania z innymi przepisami

1. Przepisy niniejszej sekcji nie mają zastosowania do środków spożywczych objętych zakresem stosowania następujących aktów prawnych:

- a) dyrektywa 2002/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do suplementów żywnościowych ⁽¹⁾;
- b) dyrektywa 2009/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie wydobywania i wprowadzania do obrotu naturalnych wód mineralnych ⁽²⁾.

2. Przepisy niniejszej sekcji stosuje się bez uszczerbku dla dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego ⁽³⁾ i dyrektyw szczegółowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 wspomnianej dyrektywy.

Artykuł 30

Treść

1. Obowiązkowa informacja o wartości odżywczej obejmuje następujące elementy:

- a) wartość energetyczna; oraz
- b) ilość tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka oraz soli.

⁽¹⁾ Dz.U. L 183 z 12.7.2002, s. 51.

⁽²⁾ Dz.U. L 164 z 26.6.2009, s. 45.

⁽³⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2009, s. 21.

W odpowiednich przypadkach można zamieścić – bezpośrednio w pobliżu informacji o wartości odżywczej – komunikat wskazujący, że zawartość soli wynika wyłącznie z obecności naturalnie występującego sodu.

2. Treść obowiązkowej informacji o wartości odżywczej, o której mowa w ust. 1, może zostać uzupełniona informacją o ilości jednego lub większej liczby z następujących składników:

- a) kwasy tłuszczowe jednonienasycone;
- b) kwasy tłuszczowe wielonienasycone;
- c) alkohole wielowodorotlenowe;
- d) skrobia;
- e) błonnik;
- f) każda z witamin lub każdy ze składników mineralnych wymienionych w załączniku XIII część A pkt 1 i obecnych w znaczącej ilości zgodnie z jej definicją w załączniku XIII część A pkt 2.

3. Jeżeli etykietowanie żywności opakowanej zawiera obowiązkową informację o wartości odżywczej, o której mowa w ust. 1, można powtórzyć w nim następujące informacje:

- a) wartość energetyczna; lub
- b) wartość energetyczna oraz ilość tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, cukrów oraz soli.

4. W drodze odstępstwa od art. 36 ust. 1, gdy etykietowanie produktów, o których mowa w art. 16 ust. 4, zawiera informację o wartości odżywczej, treść takiej informacji może ograniczać się jedynie do wartości energetycznej.

5. Bez uszczerbku dla art. 44 i w drodze odstępstwa od art. 36 ust. 1, gdy etykietowanie produktów, o których mowa w art. 44 ust. 1, zawiera informację o wartości odżywczej, treść takiej informacji może ograniczać się jedynie do:

- a) wartości energetycznej; lub
- b) wartości energetycznej oraz ilości tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, cukrów oraz soli.

6. Aby uwzględnić znaczenie, jakie w informacjach dla konsumentów mają dane szczegółowe, o których mowa w ust. 2–5 niniejszego artykułu, Komisja może zmienić wykazy z ust. 2–5 niniejszego artykułu, w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, przez dodanie lub usunięcie pewnych danych szczegółowych.

7. Do dnia 13 grudnia 2014 r. Komisja, uwzględniając dane naukowe i doświadczenia zebrane w państwach członkowskich, przedkłada sprawozdanie na temat obecności izomerów trans kwasów tłuszczowych w żywności oraz w ogólnej diecie populacji Unii. Celem sprawozdania jest ocena wpływu stosownych środków mogących pozwolić konsumentom na dokonywanie zdrowszych wyborów dotyczących żywności i ogólnej diety lub wspierać dostarczanie konsumentom zdrowszej żywności, w tym dostarczanie konsumentom informacji o izomerach trans kwasów tłuszczowych lub ograniczanie ich użycia. W stosownych przypadkach Komisja dołącza do tego sprawozdania odpowiedni wniosek ustawodawczy.

Artykuł 31

Obliczenie

1. Wartość energetyczną oblicza się z zastosowaniem współczynników przeliczeniowych określonych w załączniku XIV.

2. Komisja może przyjąć – w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51 – współczynniki przeliczeniowe do obliczania ilości witamin i składników mineralnych określonych w załączniku XIII część A pkt 1, aby dokładniej obliczać zawartość takich witamin i składników mineralnych w środkach spożywczych. Przeliczniki te dodaje się do załącznika XIV.

3. Wartość energetyczna i ilości składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1–5, odnoszą się do żywności w postaci dostępnej w sprzedaży.

W stosownych przypadkach informacje mogą się odnosić do żywności po przygotowaniu, pod warunkiem że podawane są wystarczająco dokładne instrukcje dotyczące przygotowania, a informacje odnoszą się do żywności przygotowanej do spożycia.

4. Podawane wartości, odpowiednio dla danego przypadku, są wartościami średnimi opartymi na:

- a) analizie żywności dokonanej przez producenta;
- b) obliczeniu na podstawie znanych lub rzeczywistych wartości średnich użytych składników; lub
- c) obliczeniu na podstawie ogólnie dostępnych i zaakceptowanych danych.

Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące jednolitego wykonania niniejszego ustępu w odniesieniu do precyzji podawanych wartości, w tym do różnic między wartościami podawanymi a wartościami ustalonymi w trybie urzędowych kontroli. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

Artykuł 32

Wyrażanie ilości w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml

1. Wartość energetyczna i ilość składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1–5, jest wyrażana przy użyciu jednostek miary wymienionych w załączniku XV.

2. Wartość energetyczna i ilość składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1–5, jest wyrażana w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml.

3. O ile jest podawana informacja o witaminach i składnikach mineralnych, jest ona również wyrażana, oprócz formy wyrażania, o której mowa w ust. 2, jako wartość procentowa referencyjnych wartości spożycia określonych w załączniku XIII część A pkt 1, w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml.

4. Oprócz formy wyrażania, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, wartość energetyczna i ilość składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1, 3, 4 i 5, może być wyrażana w stosownych przypadkach jako wartość procentowa referencyjnych wartości spożycia określonych w załączniku XIII część B, w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml.

5. Jeżeli podawane są informacje zgodnie z ust. 4, bezpośrednio w ich pobliżu zamieszcza się następujący komunikat dodatkowy: „Referencyjna wartość spożycia dla przeciętnej osoby dorosłej (8 400 kJ/2 000 kcal)”.

Artykuł 33

Wyrażanie ilości w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość żywności

1. W następujących przypadkach wartość energetyczna i ilość składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1–5, może być wyrażana w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość żywności łatwo rozpoznawalną dla konsumenta, pod warunkiem że ta porcja lub jednostkowa ilość są zgodne z informacją ilościową na etykiecie i że podana jest liczba porcji lub jednostkowych ilości zawartych w opakowaniu:

- a) oprócz formy wyrażania ilości w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml, o której mowa w art. 32 ust. 2;
- b) oprócz formy wyrażania ilości w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml, o której mowa w art. 32 ust. 3, w odniesieniu do ilości witamin i składników mineralnych;
- c) oprócz lub zamiast formy wyrażania ilości w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml, o której mowa w art. 32 ust. 4.

2. W drodze odstępstwa od art. 32 ust. 2 w przypadkach, o których mowa w art. 30 ust. 3 lit. b), ilość składników odżywczych lub wartość procentowa referencyjnych wartości spożycia określonych w załączniku XIII część B może być wyrażana jedynie w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość żywności.

Jeżeli ilość składników odżywczych jest wyrażona jedynie w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość żywności zgodnie z akapitem pierwszym, to wartość energetyczna musi być wyrażona w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml oraz w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość żywności.

3. W drodze odstępstwa od art. 32 ust. 2 w przypadkach, o których mowa w art. 30 ust. 5, wartość energetyczna i ilość składników odżywczych lub wartość procentowa referencyjnych wartości spożycia określonych w załączniku XIII część B może być wyrażana jedynie w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość żywności.

4. Użyte porcje lub jednostkowe ilości są wskazywane bezpośrednio w pobliżu informacji o wartości odżywczej.

5. Aby zapewnić jednolite wyrażanie informacji o wartości odżywczej w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość spożywanej żywności i, aby zapewnić konsumentowi jednolitą podstawę porównawczą, Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych i uwzględniając obecne wzorce zachowań konsumpcyjnych konsumentów oraz zalecenia żywieniowe, przepisy w sprawie wyrażania w przeliczeniu na porcję lub na jednostkową ilość spożywanej żywności w odniesieniu do określonych kategorii środków spożywczych. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

Artykuł 34

Prezentacja

1. Dane szczegółowe, o których mowa w art. 30 ust. 1 i 2, są zawarte w tym samym polu widzenia. Prezentowane są łącznie w czytelnym formacie oraz, w stosownych przypadkach, w kolejności prezentacji określonej w załączniku XV.

2. Dane szczegółowe, o których mowa w art. 30 ust. 1 i 2, są prezentowane, jeżeli jest na to miejsce, w formacie tabeli z wyrównanymi liczbami. Jeżeli nie ma na to miejsca, informacja jest prezentowana w formacie liniowym.

3. Dane szczegółowe, o których mowa w art. 30 ust. 3, są prezentowane:

- a) w głównym polu widzenia; oraz
- b) z zastosowaniem rozmiaru czcionki zgodnego z art. 13 ust. 2.

Dane szczegółowe, o których mowa w art. 30 ust. 3, mogą być prezentowane w innym formacie niż określony w ust. 2 niniejszego artykułu.

4. Dane szczegółowe, o których mowa w art. 30 ust. 4 i 5, mogą być prezentowane w innym formacie niż określony w ust. 2 niniejszego artykułu.

5. W przypadkach gdy wartość energetyczna lub ilość składnika(-ów) odżywczego(-ych) w produkcie jest znikoma, informacje dotyczące tych elementów można zastąpić takim komunikatem, jak „Zawiera znikome ilości...”, który umieszcza się bezpośrednio w pobliżu informacji o wartości odżywczej, o ile informacja taka występuje.

Aby zapewnić jednolite wykonanie niniejszego ustępu, Komisja może przyjąć akty wykonawcze dotyczące wartości

energetycznej i ilości składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1–5, które można uznać za znikome. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

6. Aby zapewnić jednolite stosowanie sposobu prezentacji informacji o wartości odżywczej w formatach, o których mowa w ust. 1–4 niniejszego artykułu, Komisja może przyjąć akty wykonawcze w tym względzie. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

Artykuł 35

Dodatkowe formy wyrażania i prezentacji informacji

1. Oprócz form wyrażania informacji, o których mowa w art. 32 ust. 2 i 4 oraz w art. 33, oraz form prezentacji, o których mowa w art. 34 ust. 2, wartość energetyczna i ilość składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1–5, może być podawana za pośrednictwem innych form wyrażania lub prezentowania z zastosowaniem – oprócz słów i liczb – form graficznych lub symboli, pod warunkiem że zostaną spełnione następujące wymogi:

- a) opierają się one na rzetelnych, naukowo uzasadnionych badaniach konsumenckich i nie wprowadzają konsumenta w błąd, o czym mowa w art. 7;
- b) ich opracowanie jest wynikiem konsultacji z szerokim spektrum zainteresowanych grup;
- c) mają na celu ułatwienie konsumentowi zrozumienia znaczenia danej żywności dla zawartości energii i składników odżywczych w diecie;
- d) są one wsparte naukowo uzasadnionymi dowodami zrozumienia takich form wyrażania lub prezentacji informacji przez przeciętnego konsumenta;
- e) w przypadku innych form wyrażania informacji są one oparte albo na zharmonizowanych referencyjnych wartościach spożycia określonych w załączniku XIII, albo – w przypadku ich braku – na ogólnie przyjętych zaleceniach naukowych dotyczących spożycia energii lub składników odżywczych;
- f) są one obiektywne i niedyskryminacyjne; oraz
- g) ich stosowanie nie stwarza przeszkód dla swobodnego przepływu towarów.

2. Państwa członkowskie mogą zalecać podmiotom działającym na rynku spożywczym stosowanie jednej lub większej liczby dodatkowych form wyrażania lub prezentacji informacji o wartości odżywczej, jakie uznają za najlepiej spełniające wymogi określone w ust. 1 lit. a)–g). Państwa członkowskie przekazują Komisji szczegółowe informacje na temat tych dodatkowych form wyrażania i prezentacji.

3. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie monitorowanie dodatkowych form wyrażania lub prezentacji informacji o wartości odżywczej, które występują na rynku na ich terytorium.

Aby ułatwić monitorowanie stosowania takich dodatkowych form wyrażania lub prezentacji, państwa członkowskie mogą wymagać od podmiotów działających na rynku spożywczym i wprowadzających na rynek na ich terytorium środki spożywcze oznaczone za pomocą takich informacji, aby powiadamiały właściwy organ o stosowaniu dodatkowej formy wyrażania lub prezentacji, odpowiednio uzasadniając spełnienie wymogów określonych w ust. 1 lit. a)–g). W takich przypadkach wymagana może być również informacja o zaprzestaniu stosowania takich dodatkowych form wyrażania lub prezentacji.

4. Komisja ułatwia i organizuje wymianę informacji między państwami członkowskimi, nią samą i zainteresowanymi stronami w kwestiach związanych ze stosowaniem wszelkich dodatkowych form wyrażania lub prezentacji informacji o wartości odżywczej.

5. W świetle zebranych doświadczeń Komisja przedstawi – do dnia 13 grudnia 2017 r. – Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat stosowania dodatkowych form wyrażania i prezentacji informacji oraz ich skutków dla rynku wewnętrznego, a także na temat celowości dalszej harmonizacji tych form wyrażania i prezentacji informacji. W tym celu państwa członkowskie dostarczą Komisji odpowiednich informacji dotyczących stosowania takich dodatkowych form wyrażania lub prezentacji na rynku na ich terytorium. Komisja może dołączyć do tego sprawozdania wnioski mające na celu zmianę odpowiednich przepisów unijnych.

6. Aby zapewnić jednolite stosowanie niniejszego artykułu, Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy szczegółowe dotyczące wykonania ust. 1, 3 i 4 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

ROZDZIAŁ V

DOBROWOLNE INFORMACJE NA TEMAT ŻYWNOŚCI

Artykuł 36

Wymogi mające zastosowanie

1. W przypadku gdy informacje na temat żywności, o których mowa w art. 9 i 10, przekazywane są na zasadzie dobrowolności, muszą być zgodne z wymogami określonymi w rozdziale IV sekcje 2 i 3.

2. Informacje na temat żywności przekazywane na zasadzie dobrowolności muszą spełniać następujące wymogi:

- a) nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd, o czym mowa w art. 7;
- b) nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta; oraz

c) muszą być, w stosownych przypadkach, oparte na odpowiednich danych naukowych.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące stosowania wymogów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w odniesieniu do następujących dobrowolnych informacji na temat żywności:

- a) informacji dotyczących możliwej i niezamierzonej obecności w żywności substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji;
- b) informacji o tym, czy dana żywność jest odpowiednia dla wegetarianów lub wegan; oraz
- c) wskazania referencyjnych wartości spożycia dla szczególnych grup ludności oprócz referencyjnych wartości spożycia określonych w załączniku XIII.

Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2.

4. Aby zapewnić właściwe informowanie konsumentów w przypadku gdy podmioty działające na rynku spożywczym przekazują dobrowolne informacje na temat żywności na różnych podstawach, co może wprowadzać w błąd lub dezorientować konsumenta, Komisja może, w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, dopuścić dodatkowe przypadki przekazywania dobrowolnych informacji na temat żywności oprócz tych, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.

Artykuł 37

Prezentacja

Nie można prezentować dobrowolnych informacji na temat żywności ze szkodą dla przestrzeni dostępnej do prezentacji obowiązkowych informacji na temat żywności.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY KRAJOWE

Artykuł 38

Przepisy krajowe

1. W odniesieniu do kwestii harmonizowanych w szczególności niniejszym rozporządzeniem państwa członkowskie nie mogą przyjmować ani utrzymywać w mocy przepisów krajowych, chyba że zezwala na to prawo Unii. Przepisy krajowe nie mogą powodować utrudnień dla swobodnego przepływu towarów, w tym dyskryminacji środków spożywczych z innych państw członkowskich.

2. Bez uszczerbku dla art. 39 państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy krajowe w odniesieniu do kwestii, które nie zostały zharmonizowane w szczególności niniejszym rozporządzeniem, pod warunkiem że nie zakazują one, nie utrudniają ani nie ograniczają swobodnego przepływu towarów, które są zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

*Artykuł 39***Przepisy krajowe w zakresie dodatkowych obowiązkowych danych szczegółowych**

1. Poza obowiązkowymi danymi szczegółowymi, o których mowa w art. 9 ust. 1 i w art. 10, państwa członkowskie mogą wymagać, zgodnie z procedurą określoną w art. 45, podawania dodatkowych obowiązkowych danych szczegółowych w odniesieniu do szczególnych rodzajów lub kategorii środków spożywczych, o ile jest to uzasadnione przynajmniej jednym z poniższych powodów:

- a) ochroną zdrowia publicznego;
  - b) ochroną konsumentów;
  - c) zapobieganiem nadużyciom;
  - d) ochroną praw własności przemysłowej i handlowej, oznaczeń pochodzenia, zarejestrowanych nazw pochodzenia oraz zapobieganiem nieuczciwej konkurencji.
2. Na podstawie ust. 1 państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy dotyczące obowiązkowego określania kraju lub miejsca pochodzenia środków spożywczych jedynie wówczas, gdy istnieje udowodniony związek pewnych cech żywności z jej pochodzeniem. Zgłaszając Komisji takie przepisy, państwa członkowskie przedstawiają dowody świadczące o tym, że większość konsumentów przywiązuje znaczną wagę do takich informacji.

*Artykuł 40***Mleko i produkty mleczne**

Państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy stanowiące odstępstwo od art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 1 w przypadku mleka i produktów mlecznych w butelkach szklanych przeznaczonych do ponownego użycia.

Państwa członkowskie bezzwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

*Artykuł 41***Napoje alkoholowe**

Państwa członkowskie mogą, do czasu przyjęcia przepisów unijnych, o których mowa w art. 16 ust. 4, utrzymać w mocy przepisy krajowe dotyczące wymieniania składników w przypadku napojów o zawartości alkoholu wyższej niż 1,2 % objętościowo.

*Artykuł 42***Wyrażanie ilości netto**

W przypadku braku przepisów Unii, o których mowa w art. 23 ust. 2, dotyczących wyrażania ilości netto pewnych szczególnych środków spożywczych w sposób inny od przewidzianego w art. 23 ust. 1, państwa członkowskie mogą utrzymać w mocy przepisy krajowe przyjęte przed dniem 12 grudnia 2011 r.

W terminie do dnia 13 grudnia 2014 r. państwa członkowskie informują Komisję o tych przepisach. Komisja przedstawia je pozostałym państwom członkowskim.

*Artykuł 43***Dobrowolne podawanie referencyjnych wartości spożycia dla szczególnych grup ludności**

Do czasu przyjęcia przepisów unijnych, o których mowa w art. 36 ust. 3 lit. c), państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy krajowe dotyczące dobrowolnego podawania referencyjnych wartości spożycia dla szczególnych grup ludności.

Państwa członkowskie bezzwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

*Artykuł 44***Przepisy krajowe dotyczące żywności nieopakowanej**

1. W przypadku oferowania środków spożywczych do sprzedaży konsumentom finalnym lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta lub ich pakowania do bezpośredniej sprzedaży:

- a) przekazanie danych szczegółowych określonych w art. 9 ust. 1 lit. c) jest obowiązkowe;
- b) przekazanie innych danych szczegółowych określonych w art. 9 i 10 nie jest obowiązkowe, chyba że państwo członkowskie przyjmie przepisy krajowe zawierające wymóg przekazania części lub wszystkich tych danych szczegółowych, lub elementów tych danych szczegółowych.

2. Państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy krajowe dotyczące sposobu udostępniania danych szczegółowych lub elementów danych szczegółowych, o których mowa w ust. 1, oraz – w stosownych przypadkach – form ich wyrażania i prezentacji.

3. Państwa członkowskie bezzwłocznie przekazują Komisji tekst przepisów, o których mowa w ust. 1 lit. b) i w ust. 2.

*Artykuł 45***Procedura notyfikacji**

1. W przypadku odesłania do niniejszego artykułu państwo członkowskie, które uznaje za konieczne przyjęcie nowego prawodawstwa dotyczącego informacji na temat żywności, zawiadamia wcześniej Komisję i inne państwa członkowskie o planowanych przepisach i podaje powody, które je uzasadniają.

2. Komisja zasięga opinii Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt ustanowionego na mocy art. 58 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, jeśli uzna, że taka opinia jest przydatna lub jeśli zażąda jej państwo członkowskie. W takim przypadku Komisja zapewnia przejrzystość tego procesu dla wszystkich zainteresowanych stron.

3. Państwo członkowskie, które uznaje za konieczne przyjęcie nowego prawodawstwa dotyczącego informacji na temat żywności, może przyjąć planowane przepisy po upływie trzech miesięcy od zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, o ile nie otrzymało od Komisji negatywnej opinii.

4. W przypadku wydania negatywnej opinii przez Komisję przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, Komisja wszczyna procedurę sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2, w celu ustalenia, czy planowane przepisy mogą być wprowadzone w życie, w razie potrzeby z zastrzeżeniem stosownych zmian.

5. W odniesieniu do przepisów podlegających procedurze notyfikacji określonej w niniejszym artykule nie ma zastosowania dyrektywa 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego⁽¹⁾.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY WYKONAWCZE, ZMIENIAJĄCE I KOŃCOWE

Artykuł 46

Zmiany załączników

Aby uwzględnić postęp techniczny, rozwój naukowy, zdrowie konsumentów lub potrzebę konsumentów w zakresie informacji i z zastrzeżeniem przepisów art. 10 ust. 2 i art. 21 ust. 2 dotyczących zmian w załącznikach II i III, Komisja może – w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51 – dokonywać zmian w załącznikach do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 47

Okres przejściowy w odniesieniu do środków wykonawczych lub aktów delegowanych i data rozpoczęcia ich stosowania

1. Bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu, wykonując przyznane w niniejszym rozporządzeniu uprawnienia do przyjmowania środków w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2, lub w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 51, Komisja:

a) określa stosowny okres przejściowy dla nowych środków, w trakcie którego środki spożywcze oznaczone etykietami niezgodnymi z nowymi środkami mogą być wprowadzane na rynek i po upływie którego zapasy takich środków spożywczych wprowadzone na rynek przed zakończeniem

okresu przejściowego mogą być sprzedawane aż do ich wyczerpania; oraz

b) zapewnia rozpoczęcie stosowania tych środków od dnia 1 kwietnia danego roku kalendarzowego.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania w nagłych przypadkach, gdy celem środków, o których mowa w tym ustępie, jest ochrona zdrowia ludzkiego.

Artykuł 48

Komitet

1. Komisję wspomaga Stały Komitet ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt ustanowiony na mocy art. 58 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 49

Zmiany rozporządzenia (WE) nr 1924/2006

Art. 7 akapity pierwszy i drugi rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 otrzymują brzmienie:

„Etykietowanie dotyczące wartości odżywczej produktów, w odniesieniu do których składane jest oświadczenie żywieniowe lub oświadczenie zdrowotne, jest obowiązkowe, z wyjątkiem reklamy ogólnej. Wymagane informacje zawierają elementy określone w art. 30 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (*). Jeżeli składane jest oświadczenie żywieniowe lub oświadczenie zdrowotne w odniesieniu do składnika odżywczego, o którym mowa w art. 30 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, podaje się ilość tego składnika odżywczego zgodnie z art. 31–34 tego rozporządzenia.

Informacja o ilości substancji, której(-ych) dotyczy oświadczenie żywieniowe lub zdrowotne, a która nie jest podana w etykietowaniu dotyczącym wartości odżywczej, jest zamieszczana w tym samym polu widzenia, w którym znajduje się etykietowanie dotyczące wartości odżywczej, i wyrażana zgodnie z art. 31, 32 i 33 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Jednostki miary wykorzystywane do wyrażenia ilości substancji są jednostkami właściwymi dla poszczególnych substancji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 204 z 21.7.1998, s. 37.

(*) Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18.”.

Artykuł 50

Zmiany rozporządzenia (WE) nr 1925/2006

Artykuł 7 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1925/2006 otrzymuje brzmienie:

„3. Etykietowanie dotyczące wartości odżywczej produktów z dodatkiem witamin i składników mineralnych, które objęte są niniejszym rozporządzeniem, jest obowiązkowe. Wymagana informacja zawiera elementy określone w art. 30 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (*) oraz całkowite ilości witamin i składników mineralnych obecne w żywności po ich dodaniu.

(*) Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18.”.

Artykuł 51

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Komisji przekazuje się uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych na warunkach określonych w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 9 ust. 3, art. 10 ust. 2, art. 12 ust. 3, art. 13 ust. 4, art. 18 ust. 5, art. 19 ust. 2, art. 21 ust. 2, art. 23 ust. 2, art. 30 ust. 6, art. 31 ust. 2, art. 36 ust. 4 i art. 46, przekazuje się Komisji na okres pięciu lat od dnia 12 grudnia 2011 r. Komisja sporządza sprawozdanie na temat przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed upływem tego pięcioletniego okresu. Przekazanie uprawnień jest automatycznie przedłużane na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem danego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 9 ust. 3, art. 10 ust. 2, art. 12 ust. 3, art. 13 ust. 4, art. 18 ust. 5, art. 19 ust. 2, art. 21 ust. 2, art. 23 ust. 2, art. 30 ust. 6, art. 31 ust. 2, art. 36 ust. 4 i art. 46, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie uprawnień określonych w tej decyzji. Decyzja ta staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o nim jednocześnie Parlament Europejski i Radę.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 9 ust. 3, art. 10 ust. 2, art. 12 ust. 3, art. 13 ust. 4, art. 18 ust. 5, art. 19

ust. 2, art. 21 ust. 2, art. 23 ust. 2, art. 30 ust. 6, art. 31 ust. 2, art. 36 ust. 4 i art. 46 wchodzi w życie tylko wtedy, gdy Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od powiadomienia o nim Parlamentu Europejskiego i Rady lub przed upływem tego terminu, jeśli zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady termin ten jest przedłużany o dwa miesiące.

Artykuł 52

Procedura w trybie pilnym

1. Akty delegowane przyjęte na podstawie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie, dopóki nie zostanie wniesiony sprzeciw zgodnie z ust. 2. W powiadomieniu o akcie delegowanym skierowanym do Parlamentu Europejskiego i Rady podaje się powody, dla których skorzystano z procedury w trybie pilnym.

2. Parlament Europejski lub Rada mogą wnieść sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 51 ust. 5. W takim przypadku Komisja bezzwłocznie uchyla akt w następstwie powiadomienia o decyzji o wniesieniu sprzeciwu przez Parlament Europejski lub przez Radę.

Artykuł 53

Uchylenie

1. Dyrektywy 87/250/EWG, 90/496/EWG, 1999/10/WE, 2000/13/WE, 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 608/2004 tracą moc z dniem 13 grudnia 2014 r.

2. Odesłania do uchylonych aktów traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 54

Środki przejściowe

1. Środki spożywcze wprowadzone na rynek lub opatrzone etykietą przed dniem 13 grudnia 2014 r., które nie spełniają wymogów niniejszego rozporządzenia, mogą pozostawać w obrocie do czasu wyczerpania zapasów tych środków.

Środki spożywcze wprowadzone na rynek lub opatrzone etykietą przed dniem 13 grudnia 2016 r., które nie spełniają wymogu określonego w art. 9 ust. 1 lit. l), mogą pozostawać w obrocie do czasu wyczerpania zapasów tych środków.

Środki spożywcze wprowadzone na rynek lub opatrzone etykietą przed dniem 1 stycznia 2014 r., które nie spełniają wymogów określonych w części B załącznika VI, mogą pozostawać w obrocie do czasu wyczerpania zapasów tych środków.

2. Między dniem 13 grudnia 2014 r. a dniem 13 grudnia 2016 r. w przypadku gdy informacja o wartości odżywczej jest przekazywana na zasadzie dobrowolności, musi ona spełniać wymogi art. 30–35.

3. Niezależnie od dyrektywy 90/496/EWG, od art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 i od art. 7 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1925/2006 środki spożywcze opatrzone etykietą zgodnie z art. 30–35 niniejszego rozporządzenia mogą być wprowadzane na rynek przed dniem 13 grudnia 2014 r.

Niezależnie od rozporządzenia Komisji (WE) nr 1162/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego środki przejściowe do celów wykonania rozporządzeń (WE) nr 853/2004, (WE) nr 854/2004 oraz (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego

i Rady⁽¹⁾ środki spożywcze opatrzone etykietą zgodnie z częścią B załącznika VI do niniejszego rozporządzenia mogą być wprowadzane na rynek przed dniem 1 stycznia 2014 r.

Artykuł 55

Wejście w życie i data rozpoczęcia stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 13 grudnia 2014 r. z wyjątkiem art. 9 ust. 1 lit. l), który stosuje się od dnia 13 grudnia 2016 r., i części B załącznika VI, którą stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 25 października 2011 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK
Przewodniczący

W imieniu Rady

M. DOWGIELEWICZ
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 314 z 1.12.2009, s. 10.

ZAŁĄCZNIK I

SZCZEGÓŁOWE DEFINICJE,

o których mowa w art. 2 ust. 4

1. „informacja o wartości odżywczej” lub „etykietowanie dotyczące wartości odżywczej” oznaczają informacje określające:
  - a) wartość energetyczną; lub
  - b) wartość energetyczną i tylko jeden lub więcej niż jeden spośród następujących składników odżywczych:
    - tłuszcz (kwasy tłuszczowe nasycone, kwasy tłuszczowe jednonienasycone, kwasy tłuszczowe wielonienasycone),
    - węglowodany (cukry, alkohole wielowodorotlenowe, skrobia),
    - sól,
    - błonnik,
    - białko,
    - każda z witamin lub każdy ze składników mineralnych wymienionych w pkt 1 części A załącznika XIII i obecnych w znaczących ilościach zgodnie z określeniem w pkt 2 części A załącznika XIII;
2. „tłuszcz” oznacza tłuszcz całkowity, łącznie z fosfolipidami;
3. „kwasy tłuszczowe nasycone” oznaczają kwasy tłuszczowe bez podwójnych wiązań;
4. „izomery trans kwasów tłuszczowych” oznaczają kwasy tłuszczowe z co najmniej jednym niesprzężonym (tj. przerywanym co najmniej jedną grupą metylenową) wiązaniem podwójnym węgiel-węgiel w konfiguracji trans;
5. „kwasy tłuszczowe jednonienasycone” oznaczają kwasy tłuszczowe z jednym podwójnym wiązaniem cis;
6. „kwasy tłuszczowe wielonienasycone” oznaczają kwasy tłuszczowe z co najmniej dwoma podwójnymi wiązaniami cis przerywanymi cis-metylenem;
7. „węglowodany” oznaczają wszelkie węglowodany, które podlegają procesom metabolizmu w organizmie człowieka, łącznie z alkoholami wielowodorotlenowymi;
8. „cukry” oznaczają wszelkie cukry proste i dwucukry obecne w żywności, z wyjątkiem alkoholi wielowodorotlenowych;
9. „alkohole wielowodorotlenowe” oznaczają alkohole zawierające więcej niż dwie grupy hydroksylowe;
10. „białko” oznacza zawartość białka obliczoną z użyciem wzoru: białko = całkowity azot oznaczony metodą Kjeldahla $\times 6,25$;
11. „sól” oznacza równoważną zawartość soli obliczoną z użyciem wzoru: sól = sól $\times 2,5$;
12. „błonnik” oznacza polimery węglowodanowe z co najmniej trzema jednostkami monomerów, które nie są trawione ani wchłaniane w jelicie cienkim człowieka i należą do następujących kategorii:
  - jadalne polimery węglowodanowe naturalnie występujące w żywności przygotowanej do spożycia,
  - jadalne polimery węglowodanowe otrzymane z surowców żywnościowych za pomocą środków fizycznych, enzymatycznych lub chemicznych, których korzystne efekty fizjologiczne potwierdzają powszechnie uznane dowody naukowe,
  - jadalne syntetyczne polimery węglowodanowe, których korzystne efekty fizjologiczne potwierdzają powszechnie uznane dowody naukowe;
13. „wartość średnia” oznacza wartość, która najlepiej określa ilość składnika odżywczego zawartego w danym środku spożywczym i uwzględnia sezonową zmienność, wzorce konsumpcji i inne czynniki, które mogą mieć wpływ na zmianę wartości rzeczywistej.

ZAŁĄCZNIK II

SUBSTANCJE LUB PRODUKTY POWODUJĄCE ALERGIE LUB REAKCJE NIETOLERANCJI

1. Zboża zawierające gluten, tj. pszenica, żyto, jęczmień, owies, orkisz, kamut lub ich odmiany hybrydowe, a także produkty pochodne, z wyjątkiem:
  - a) syropów glukozowych na bazie pszenicy zawierających dekstrozę ⁽¹⁾;
  - b) maltodekstryn na bazie pszenicy ⁽¹⁾;
  - c) syropów glukozowych na bazie jęczmienia;
  - d) zbóż wykorzystywanych do produkcji destylatów alkoholowych, w tym alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego;
2. Skorupiaki i produkty pochodne;
3. Jaja i produkty pochodne;
4. Ryby i produkty pochodne, z wyjątkiem:
  - a) żelatyny rybnej stosowanej jako nośnik preparatów zawierających witaminy lub karotenoidy;
  - b) żelatyny rybnej lub karuku stosowanych jako środki klarujące do piwa i wina;
5. Orzeszki ziemne (arachidowe) i produkty pochodne;
6. Soja i produkty pochodne, z wyjątkiem:
  - a) całkowicie rafinowanego oleju i tłuszczu sojowego ⁽¹⁾;
  - b) mieszaniny naturalnych tokoferoli (E306), naturalnego D-alfa-tokoferolu, naturalnego octanu D-alfa-tokoferolu, naturalnego bursztynianu D-alfa-tokoferolu pochodzenia sojowego;
  - c) fitosteroli i estrów fitosteroli otrzymanych z olejów roślinnych pochodzenia sojowego;
  - d) estru stanolu roślinnego produkowanego ze steroli olejów roślinnych pochodzenia sojowego;
7. Mleko i produkty pochodne (łącznie z laktozą), z wyjątkiem:
  - a) serwatki wykorzystywanej do produkcji destylatów alkoholowych, w tym alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego,
  - b) laktitolu;
8. Orzechy, tj. migdały (*Amygdalus communis* L.), orzechy laskowe (*Corylus avellana*), orzechy włoskie (*Juglans regia*), orzechy nerkowca (*Anacardium occidentale*), orzeszki pekan (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), orzechy brazylijskie (*Bertholletia excelsa*), pistacje/orzechy pistacjowe (*Pistacia vera*), orzechy makadamia lub orzechy Queensland (*Macadamia ternifolia*), a także produkty pochodne z wyjątkiem orzechów wykorzystywanych do produkcji destylatów alkoholowych, w tym alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego;
9. Seler i produkty pochodne;
10. Gorczyca i produkty pochodne;
11. Nasiona sezamu i produkty pochodne;
12. Dwutlenek siarki i siarczyny w stężeniach powyżej 10 mg/kg lub 10 mg/litr w przeliczeniu na całkowitą zawartość SO₂ dla produktów w postaci gotowej bezpośrednio do spożycia lub w postaci przygotowanej do spożycia zgodnie z instrukcjami wytwórców;
13. Łubin i produkty pochodne;
14. Mięczaki i produkty pochodne.

⁽¹⁾ Oraz produkty pochodne, o ile obróbka, jakiej je poddano, najprawdopodobniej nie wpływa na zwiększenie alergenicności, ocenionej przez właściwy organ w odniesieniu do produktu, z którego powstały.

ZAŁĄCZNIK III

ŚRODKI SPOŻYWCZE, W PRZYPADKU KTÓRYCH ETYKIETOWANIE MUSI ZAWIERAĆ CO NAJMNIEJ JEDEN DODATKOWY RODZAJ DANYCH SZCZEGÓŁOWYCH

RODZAJ LUB KATEGORIA ŻYWNOSCI	DANE SZCZEGÓŁOWE
1. Środki spożywcze pakowane w atmosferze niektórych gazów	
1.1. Środki spożywcze, których trwałość została przedłużona w wyniku użycia gazów opakowaniowych dozwolonych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1333/2008.	„pakowano(-y) w atmosferze ochronnej”.
2. Środki spożywcze zawierające substancje słodzące	
2.1. Środki spożywcze zawierające substancję słodzącą lub substancje słodzące dozwolone zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1333/2008.	„zawiera substancję(-e) słodzącą(-e)”; informację tę umieszcza się obok nazwy środka spożywczego.
2.2. Środki spożywcze zawierające zarówno dodatek cukru lub cukrów, jak i substancję słodzącą lub substancje słodzące dozwolone zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1333/2008.	„zawiera cukier (cukry) i substancję(-e) słodzącą(-e)”; informację tę umieszcza się obok nazwy środka spożywczego.
2.3. Środki spożywcze zawierające aspartam/sól aspartamu-acesulfamu dozwolone zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1333/2008.	„zawiera aspartam (źródło fenyloalaniny)”; informację tę umieszcza się na etykiecie, jeżeli w wykazie składników aspartam/sól aspartamu-acesulfamu są oznaczone wyłącznie numerem E. „zawiera źródło fenyloalaniny”; informację tę umieszcza się na etykiecie, jeżeli w wykazie składników podana jest nazwa szczególna aspartamu/soli aspartamu-acesulfamu.
2.4. Środki spożywcze zawierające ponad 10 % dodanych alkoholi wielowodorotlenowych dozwolonych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1333/2008.	„spożycie w nadmiernych ilościach może mieć efekt przeczyszczający”.
3. Środki spożywcze zawierające kwas glicyryzynowy lub jego sól amonową	
3.1. Wyroby lub napoje zawierające kwas glicyryzynowy lub jego sól amonową w wyniku dodania substancji jako takiej (takich) lub lukrecji <i>Glycyrrhiza glabra</i> , w stężeniu 100 mg/kg lub 10 mg/l lub większym.	Bezpośrednio po wykazie składników należy dodać następującą informację: „zawiera lukrecję”, chyba że termin „lukrecja” został już włączony do wykazu składników lub do nazwy środka spożywczego. W razie braku wykazu składników informację umieszcza się obok nazwy środka spożywczego.
3.2. Wyroby zawierające kwas glicyryzynowy lub jego sól amonową w wyniku dodania substancji jako takiej (takich) lub lukrecji <i>Glycyrrhiza glabra</i> w stężeniu 4 g/kg lub większym.	Bezpośrednio po wykazie składników należy dodać następującą informację: „zawiera lukrecję – chorzy na nadciśnienie powinni unikać nadmiernego spożycia”. W razie braku wykazu składników informację umieszcza się obok nazwy środka spożywczego.
3.3. Napoje zawierające kwas glicyryzynowy lub jego sól amonową w wyniku dodania substancji jako takiej (takich) lub lukrecji <i>Glycyrrhiza glabra</i> w stężeniu 50 mg/l lub większym, lub 300 mg/l lub większym w przypadku napojów o zawartości alkoholu wyższej niż 1,2 % objętości (1).	Bezpośrednio po wykazie składników należy dodać następującą informację: „zawiera lukrecję – chorzy na nadciśnienie powinni unikać nadmiernego spożycia”. W razie braku wykazu składników informację umieszcza się obok nazwy środka spożywczego.

RODZAJ LUB KATEGORIA ŻYWNOSCI	DANE SZCZEGÓŁOWE
4. Napoje o wysokiej zawartości kofeiny lub środki spożywcze z dodatkiem kofeiny	
<p>4.1. Napoje, z wyjątkiem napojów na bazie kawy, herbaty lub ekstraktu kawy lub herbaty, w przypadku gdy nazwa środka spożywczego zawiera określenie „kawa” lub „herbata”, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> — są przeznaczone do spożycia w stanie niezmodyfikowanym i zawierają kofeinę, niezależnie od jej źródła, w proporcji przewyższającej 150 mg/l, lub — występują w postaci skoncentrowanej lub suchej i po przygotowaniu do spożycia zawierają kofeinę, niezależnie od jej źródła, w proporcji przewyższającej 150 mg/l. 	<p>„Wysoka zawartość kofeiny; nie zaleca się stosowania u dzieci, kobiet w ciąży i kobiet karmiących piersią” w tym samym polu widzenia co nazwa napoju, po czym w nawiasach, zgodnie z art. 13 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, umieszcza się informację dotyczącą zawartości kofeiny wyrażonej w mg na 100 ml.</p>
<p>4.2. Środki spożywcze inne niż napoje, do których dodano kofeinę w celu fizjologicznym.</p>	<p>„Zawiera kofeinę; nie zaleca się stosowania u dzieci i kobiet w ciąży” w tym samym polu widzenia co nazwa środka spożywczego, po czym w nawiasach, zgodnie z art. 13 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, umieszcza się informację dotyczącą zawartości kofeiny wyrażonej w mg na 100 g/ml. W przypadku suplementów diety zawartość kofeiny jest wyrażona w przeliczeniu na porcję zgodnie z zaleceniem w sprawie dziennego spożycia podanym na etykiecie.</p>
5. Środki spożywcze z dodatkiem fitosteroli, estrów fitosteroli, fitostanoli lub estrów fitostanoli	
<p>5.1. Środki spożywcze lub składniki żywności z dodatkiem fitosteroli, estrów fitosteroli, fitostanoli lub estrów fitostanoli.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) „z dodatkiem steroli roślinnych” lub „z dodatkiem stanoli roślinnych” w tym samym polu widzenia, co nazwa środka spożywczego; 2) zawartość dodanego fitosterolu, estrów fitosteroli, fitostanoli i estrów fitostanoli (wyrażona w % lub w g wolnych steroli roślinnych/stanoli roślinnych na 100 g lub 100 ml środka spożywczego) określona jest w wykazie składników; 3) informacja, że środek spożywczy przeznaczony jest wyłącznie dla osób, które chcą obniżyć swoje stężenie cholesterolu we krwi; 4) informacja, że pacjenci zażywający leki na obniżenie stężenia cholesterolu powinni spożywać dany produkt wyłącznie pod kontrolą lekarza; 5) łatwo widoczna informacja, że środek spożywczy może nie być odpowiedni w żywieniu kobiet w ciąży lub karmiących piersią oraz dla dzieci w wieku poniżej pięciu lat; 6) porada, że środek spożywczy należy stosować w ramach zrównoważonej i różnorodnej diety, obejmującej regularne spożywanie owoców i warzyw w celu utrzymania poziomów karotenoidów; 7) w tym samym polu widzenia co informacja wymagana zgodnie z pkt 3 powyżej, informacja, że należy unikać spożycia dodatku steroli roślinnych/stanoli roślinnych w ilościach większych niż 3 g/dobę; 8) definicja porcji danego środka spożywczego lub danego składnika żywności (najlepiej w g lub ml) wraz z informacją o zawartej w niej ilości sterolu roślinnego/stanolu roślinnego.
6. Zamrożone mięso, zamrożone surowe wyroby mięsne i zamrożone nieprzetworzone produkty rybołówstwa	
<p>6.1. Zamrożone mięso, zamrożone surowe wyroby mięsne i zamrożone nieprzetworzone produkty rybołówstwa.</p>	<p>data zamrożenia lub data pierwszego zamrożenia w przypadku produktów zamrażanych więcej niż jednokrotnie, zgodnie z pkt 3 załącznika X.</p>
<p>(¹) Poziom ten stosuje się do produktów w postaci gotowej bezpośrednio do spożycia lub w postaci przygotowanej do spożycia zgodnie z instrukcjami wytwórców.</p>	

ZAŁĄCZNIK IV

OKREŚLENIE WYSOKOŚCI x

WYSOKOŚĆ x

Legenda

1	linia wydłużenia górnego
2	linia wersalika
3	średnia linia pisma
4	linia pisma
5	linia wydłużenia dolnego
6	wysokość x
7	rozmiar czcionki

ZAŁĄCZNIK V

ŚRODKI SPOŻYWCZE, KTÓRE SĄ ZWOLNIONE Z WYMOGU PRZEDSTAWIANIA OBOWIĄZKOWEJ INFORMACJI O WARTOŚCI ODŻYWCZEJ

1. Produkty nieprzetworzone, które zawierają pojedynczy składnik lub pojedynczą kategorię składników;
2. produkty przetworzone, w przypadku których jedynym procesem przetwarzania, jakim je poddano, jest dojrzewanie, i które obejmują pojedynczy składnik lub pojedynczą kategorię składników;
3. wody przeznaczone do spożywania przez ludzi, w tym wody, których jedynymi dodanymi składnikami są dwutlenek węgla lub środki aromatyzujące;
4. zioła, przyprawy lub ich mieszaniny;
5. sól i substytuty soli;
6. słodziki stołowe;
7. produkty objęte dyrektywą 1999/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. odnoszącą się do ekstraktów kawy i ekstraktów cykorii ⁽¹⁾, całe lub zmielone ziarna kawy oraz całe lub zmielone bezkofeinowe ziarna kawy;
8. napary ziołowe i owocowe, herbata, herbata bezkofeinowa, herbata instant lub rozpuszczalna lub ekstrakt herbaty, bezkofeinowa herbata instant lub rozpuszczalna lub ekstrakt herbaty, które nie zawierają innych dodanych składników niż środki aromatyzujące, które nie zmieniają wartości odżywczej herbaty;
9. octy fermentowane i substytuty octu, w tym te, których jedynymi dodanymi składnikami są środki aromatyzujące;
10. środki aromatyzujące;
11. dodatki do żywności;
12. substancje pomocnicze w przetwórstwie;
13. enzymy spożywcze;
14. żelatyna;
15. składniki powodujące zestalanie się dżemów;
16. drożdże;
17. gumy do żucia;
18. żywność w opakowaniach lub pojemnikach, których największa powierzchnia jest mniejsza niż 25 cm²;
19. żywność, w tym żywność wytwarzana ręcznie, dostarczana bezpośrednio przez wytwórcę małych ilości produktów konsumentowi finalnemu lub miejscowym placówkom handlu detalicznego bezpośrednio zaopatrującym konsumenta finalnego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 26.

ZAŁĄCZNIK VI

NAZWA ŚRODKA SPOŻYWCZEGO I KONKRETNE TOWARZYSZĄCE MU DANE SZCZEGÓŁOWE

CZĘŚĆ A — OBOWIĄZKOWE DANE SZCZEGÓŁOWE TOWARZYSZĄCE NAZWIE ŚRODKA SPOŻYWCZEGO

1. Nazwa danego środka spożywczego zawiera dane szczegółowe dotyczące warunków fizycznych tego środka spożywczego lub szczególnego przetwarzania, jakiemu został on poddany (np. sproszkowany, ponownie zamrożony, liofilizowany, głęboko mrożony, zagęszczony, wędzony), bądź dane takie towarzyszą nazwie, we wszystkich przypadkach, w których pominięcie takiej informacji mogłoby wprowadzić nabywcę w błąd.
2. W przypadku środków spożywczych, które zostały przed sprzedażą zamrożone, a które są sprzedawane rozmrożone, nazwie danego środka spożywczego towarzyszy określenie „rozmrózone”.

Wymóg ten nie ma zastosowania do:

- a) składników obecnych w produkcie końcowym;
- b) środków spożywczych, w których przypadku mrożenie to niezbędny etap technologiczny procesu produkcji;
- c) środków spożywczych, w których przypadku rozmrożenie nie ma negatywnego wpływu na bezpieczeństwo ani na jakość żywności.

Niniejszy punkt stosuje się bez uszczerbku dla postanowień pkt 1.

3. Środki spożywcze poddane procesom promieniowania jonizującego muszą być opatrzone jednym z następujących oznaczeń:

„napromieniono(-y)” lub „poddano(-y) promieniowaniu jonizującemu” i innymi oznaczeniami określonymi w dyrektywie 1999/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego⁽¹⁾.

4. W przypadku środków spożywczych, w którym komponent lub składnik, których normalnego stosowania lub naturalnej obecności oczekują konsumenci, został zastąpiony innym komponentem lub składnikiem, etykietowanie zawiera – oprócz wykazu składników – jasne wskazanie, że ten komponent lub składnik został użyty w ramach częściowego lub całkowitego zastąpienia:

- a) bezpośrednio w pobliżu nazwy produktu; oraz
- b) z wykorzystaniem rozmiaru czcionki o wysokości x wynoszącej co najmniej 75 % wysokości x nazwy produktu i nie mniejszego niż minimalny rozmiar czcionki wymagany w art. 13 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

5. W przypadku produktów mięsnych, surowych wyrobów mięsnych i produktów rybołówstwa zawierających dodatek białka jako takiego, w tym hydrolizatów białkowych, z różnych źródeł zwierzęcych, nazwa żywności opatrzona jest informacją o obecności tych białek i o ich pochodzeniu.

6. W przypadku produktów mięsnych i surowych wyrobów mięsnych w formie plata, sztuki mięsa, plastra, porcji lub tuszy zwierzęcej nazwa żywności obejmuje informację o dodanej wodzie, jeżeli dodana woda przekracza 5 % wagi gotowego produktu. Ta sama zasada ma zastosowanie do produktów rybołówstwa i przygotowanych produktów rybołówstwa w formie plata, sztuki, plastra, porcji, filetu lub całego produktu rybołówstwa.

7. Produkty mięsne, surowe wyroby mięsne i produkty rybołówstwa, które mogą sprawiać wrażenie, że stanowią jeden kawałek mięsa lub ryby, a w rzeczywistości składają się z różnych kawałków połączonych za pomocą innych składników, w tym dodatków do żywności i enzymów spożywczych, lub innymi sposobami, opatrzone są następującą informacją:

w języku bułgarskim: „формовано месо” i „формована риба”,

w języku hiszpańskim: „combinado de piezas de carne” i „combinado de piezas de pescado”,

w języku czeskim: „ze spojovaných kousků masa” i „ze spojovaných kousků rybího masa”,

w języku duńskim: „Sammensat af stykker af kød” i „Sammensat af stykker af fisk”,

w języku niemieckim: „aus Fleischstücken zusammengefügt” i „aus Fischstücken zusammengefügt”,

⁽¹⁾ Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 16.

- w języku estońskim: „liidetud liha” i „liidetud kala”,
- w języku greckim: „μορφοποιημένο κρέας” i „μορφοποιημένο ψάρι”,
- w języku angielskim: „formed meat” i „formed fish”,
- w języku francuskim: „viande reconstituée” i „poisson reconstitué”,
- w języku irlandzkim: „píosáí feola ceangailte” i „píosáí éisc ceangailte”,
- w języku włoskim: „carne ricomposta” i „pesce ricomposto”,
- w języku łotewskim: „formēta gaļa” i „formēta zivs”,
- w języku litewskim: „sudarytas (-a) iš mėsos gabalų” i „sudarytas (-a) iš žuvis gabalų”,
- w języku węgierskim: „darabokból újraformázott hús” i „darabokból újraformázott hal”,
- w języku maltańskim: „laħam rikostitwit” i „ħut rikostitwit”,
- w języku niderlandzkim: „samengesteld uit stukjes vlees” i „samengesteld uit stukjes vis”,
- w języku polskim: „z połączonych kawałków mięsa” i „z połączonych kawałków ryby”,
- w języku portugalskim: „carne reconstituída” i „peixe reconstituído”,
- w języku rumuńskim: „carne formată” i „carne de pește formată”,
- w języku słowackim: „spájané alebo formované mäso” i „spájané alebo formované ryby”,
- w języku słoweńskim: „sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso” i „sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe”,
- w języku fińskim: „paloista yhdistetty liha” i „paloista yhdistetty kala”,
- w języku szwedzkim: „sammanfogade bitar av kött” i „sammanfogade bitar av fisk”.

CZĘŚĆ B — SZCZEGÓŁOWE WYMOGI DOTYCZĄCE NAZEWNICTWA „MIĘSA MIELONEGO”

1. Kryteria składu sprawdzane na podstawie średniej dobowej:

	Zawartość tłuszczu	Stosunek: kolagen/białko mięsa ⁽¹⁾
— chude mięso mielone	≤ 7 %	≤ 12 %
— mielona czysta wołowina	≤ 20 %	≤ 15 %
— mięso mielone zawierające wieprzowinę	≤ 30 %	≤ 18 %
— mięso mielone innego gatunku	≤ 25 %	≤ 15 %

⁽¹⁾ Stosunek: kolagen/białko mięsa podawany jest jako procentowa zawartość kolagenu w białku mięsa. Zawartość kolagenu oznacza zawartość hydroksyproliny pomnożonej przez współczynnik 8.

2. Oprócz wymogów ustanowionych w rozdziale IV sekcji V załącznika III do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 w etykietowaniu muszą się znajdować następujące wyrażenia informujące:

- „zawartość procentowa tłuszczu poniżej ...”;
- „stosunek kolagenu do białka mięsa poniżej ...”.

3. Państwa członkowskie mogą zezwolić na wprowadzanie na ich krajowy rynek mięsa mielonego, które nie spełnia kryteriów ustanowionych w pkt 1 niniejszej części, pod znakiem krajowym, który nie może być mylony ze znakami przewidzianymi w art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

CZĘŚĆ C — SZCZEGÓŁOWE WYMOGI DOTYCZĄCE NAZEWNICTWA OSŁONEK WĘDLIN

Jeżeli osłonka wędliny nie jest jadalna, musi to zostać wskazane.

ZAŁĄCZNIK VII

OZNACZANIE I OKREŚLANIE SKŁADNIKÓW

CZĘŚĆ A — PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE OZNACZANIA SKŁADNIKÓW W MALEJĄCEJ KOLEJNOŚCI WAGOWEJ

Kategoria składników	Przepis dotyczący oznaczania w kolejności wagowej
1. Dodana woda oraz dodane produkty lotne	Wymieniane są w kolejności według ich masy w produkcie gotowym. Ilość wody dodanej jako składnik do środka spożywczego oblicza się przez odjęcie od całkowitej ilości produktu gotowego całkowitej ilości innych użytych składników. Ilość ta nie musi być brana pod uwagę, jeżeli nie przekracza wagowo 5 % produktu gotowego. To odstępstwo nie ma zastosowania do mięsa, surowych wyrobów mięsnych, nieprzetworzonych produktów rybołówstwa i nieprzetworzonych małży.
2. Składniki używane w postaci skoncentrowanej lub odwodnionej i odtworzone podczas wytwarzania	Mogą być wymienione w kolejności wagowej zarejestrowanej przed ich koncentracją lub odwodnieniem.
3. Składniki używane w skoncentrowanych lub odwodnionych środkach spożywczych, przeznaczonych do odtworzenia przez dodanie wody	Mogą być wymienione w kolejności ich proporcjonalnej zawartości w produkcie odtworzonym, pod warunkiem że wykazowi składników towarzyszy sformułowanie „składniki odtworzonego produktu” lub „składniki produktu gotowego do spożycia”.
4. Owoce, warzywa lub grzyby, gdy żaden z ich poszczególnych gatunków nie ma znacznej przewagi wagowej i gdy są one stosowane w proporcjach, które mogą się zmieniać, stosowane w mieszance jako składniki środka spożywczego	Mogą być grupowane w wykazie składników pod nazwą „owoce”, „warzywa” lub „grzyby”, z następującą po niej frazą „w zmiennych proporcjach”, bezpośrednio po której podany jest wykaz danych owoców, warzyw lub grzybów. W takich przypadkach mieszanka musi być uwzględniona w wykazie składników zgodnie z art. 18 ust. 1, na podstawie całkowitej masy danych owoców, warzyw lub grzybów.
5. Mieszanki przypraw lub ziół, gdy żadna z przypraw i żadne z ziół nie ma znacznej przewagi w proporcji wagowej	Mogą być wymienione w różnej kolejności, pod warunkiem że wykazowi składników towarzyszy sformułowanie „w zmiennych proporcjach” lub podobne.
6. Składniki stanowiące mniej niż 2 % produktu gotowego	Mogą być wymienione w dowolnej kolejności, po pozostałych składnikach.
7. Składniki, które są podobne lub wzajemnie zastępowalne, które mogą być stosowane podczas wytwarzania lub przygotowywania żywności bez zmiany jej składu, charakteru lub postrzeganej wartości, o ile stanowią mniej niż 2 % produktu gotowego	Mogą być określane w wykazie składników z użyciem komunikatu „zawiera ... i/lub ...”, o ile co najmniej jeden z maksymalnie dwóch składników występuje w produkcie gotowym. Ten przepis nie ma zastosowania do dodatków do żywności lub składników wymienionych w części C niniejszego załącznika ani do substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji wymienionych w załączniku II.
8. Rafinowane oleje pochodzenia roślinnego	Mogą być grupowane w wykazie składników pod nazwą „oleje roślinne” z następującym niezwłocznie po tej nazwie wykazem oznaczeń określonych źródeł roślinnych; może po nim następować fraza „w zmiennych proporcjach”. Jeżeli oleje roślinne są grupowane w wykazie składników, to umieszczane są w nim zgodnie z art. 18 ust. 1, na podstawie całkowitej masy danych olejów roślinnych. Oznaczeniu oleju uwodornionego musi towarzyszyć określenie „całkowicie uwodorniony/utwardzony” lub „częściowo uwodorniony/utwardzony”.

Kategoria składników	Przepis dotyczący oznaczania w kolejności wagowej
9. Rafinowane tłuszcze pochodzenia roślinnego	<p>Mogą być grupowane w wykazie składników pod nazwą „tłuszcze roślinne” z następującym niezwłocznie po tej nazwie wykazem oznaczeń określonych źródeł roślinnych; może po nim następować fraza „w zmiennych proporcjach”. Jeżeli tłuszcze roślinne są grupowane w wykazie składników, to umieszczane są w nim zgodnie z art. 18 ust. 1, na podstawie całkowitej masy danych tłuszczów roślinnych.</p> <p>Oznaczeniu tłuszczu uwodornionego musi towarzyszyć określenie „całkowicie uwodorniony/utwardzony” lub „częściowo uwodorniony/utwardzony”.</p>

CZĘŚĆ B — OKREŚLANIE NIEKTÓRYCH SKŁADNIKÓW NAZWĄ KATEGORII ZAMIAST NAZWY SZCZEGÓŁOWEJ

Bez uszczerbku dla art. 21 składniki, które należą do jednej z kategorii żywności wymienionych poniżej i są komponentami innej żywności, mogą być oznaczane nazwą tej kategorii zamiast nazwy szczegółowej.

Definicja kategorii żywności	Oznaczenie
1. Rafinowane oleje pochodzenia zwierzęcego	<p>„Olej” wraz z przymiotnikiem „zwierzęcy” albo oznaczeniem określonego pochodzenia zwierzęcego.</p> <p>Oznaczeniu oleju uwodornionego musi towarzyszyć określenie „całkowicie uwodorniony/utwardzony” lub „częściowo uwodorniony/utwardzony”.</p>
2. Rafinowane tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	<p>„Tłuszcz” wraz z przymiotnikiem „zwierzęcy” albo oznaczeniem określonego pochodzenia zwierzęcego.</p> <p>Oznaczeniu tłuszczu uwodornionego musi towarzyszyć określenie „całkowicie uwodorniony/utwardzony” lub „częściowo uwodorniony/utwardzony”.</p>
3. Mieszanki mąki uzyskane z dwu lub więcej gatunków zbóż	„Mąka”, wraz z wykazem zbóż, z których została uzyskana, w malejącej kolejności wagowej.
4. Skrobie oraz skrobie modyfikowane na drodze fizycznej lub enzymatycznej	„Skrobia”
5. Wszystkie gatunki ryb, gdy ryba stanowi składnik innego środka spożywczego, pod warunkiem że nazwa i prezentacja takiego środka spożywczego nie odnosi się do określonego gatunku ryby	„Ryby”
6. Wszystkie rodzaje sera, gdy ser lub mieszanka serów stanowi składnik innego środka spożywczego, pod warunkiem że nazwa i prezentacja takiego środka spożywczego nie odnosi się do określonego rodzaju sera	„Ser”
7. Wszystkie przyprawy w ilości nieprzekraczającej wagowo 2 % środka spożywczego	„Przyprawy” lub „Mieszanka przypraw”
8. Wszystkie zioła lub części ziół w ilości nieprzekraczającej wagowo 2 % środka spożywczego	„Zioła” lub „mieszanka ziół”
9. Wszystkie rodzaje preparatów gumowych użytych do produkcji podstawy do gumy do żucia	„Baza gumowa”
10. Wszystkie rodzaje rozdrobnionych pieczonych produktów zbożowych	Odpowiednio „bułka tarta” lub „suchary”

Definicja kategorii żywności	Oznaczenie												
11. Wszystkie rodzaje sacharozy	„Cukier”												
12. Bezwodna glukoza (bezwodna dekstroza) lub jednowodna glukoza (jednowodna dekstroza)	„Glukoza”												
13. Syrop glukozowy i bezwodny syrop glukozowy	„Syrop glukozowy”												
14. Wszystkie rodzaje białek mleka (kazeiny, kazeiniany oraz białka z serwatki) i ich mieszanki	„Białka mleka”												
15. Prasowany, tłoczony lub rafinowany tłuszcz kakaowy	„Tłuszcz kakaowy”												
16. Wszystkie rodzaje wina objęte załącznikiem XI b do rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾	„Wino”												
<p>17. Mięśnie szkieletowe ⁽²⁾ gatunków ssaków i ptaków uznane za odpowiednie do spożycia przez ludzi, z naturalnie zawartą lub przynależną tkanką, gdzie całkowita zawartość tłuszczu i tkanki łącznej nie przekracza wartości wskazanych poniżej, oraz w przypadku gdy mięso stanowi składnik innego środka spożywczego.</p> <p>Maksymalna zawartość tłuszczu i tkanki łącznej dla składników nazwanych terminem „mięso ...”</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Gatunek</th> <th>Zawartość tłuszczu</th> <th>Stosunek: kolagen/białko mięsa ⁽¹⁾</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>— Ssaki (inne niż króliki i świnie) i mieszaniny gatunków z przewagą ssaków</td> <td>25 %</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>— Świnie</td> <td>30 %</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>— Ptaki i króliki</td> <td>15 %</td> <td>10 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>⁽¹⁾ Stosunek: kolagen/białko mięsa podawany jest jako procentowa zawartość kolagenu w białku mięsa. Zawartość kolagenu oznacza zawartość hydroksyproliny pomnożonej przez współczynnik 8.</p> <p>W przypadku przekroczenia tych maksymalnych limitów, ale przy spełnieniu pozostałych kryteriów definicji „mięsa”, zawartość „mięsa ...” musi zostać odpowiednio obniżona, a w wykazie składników musi być wymieniona oprócz terminu „mięso ...” zawartość tłuszczu lub tkanki łącznej.</p> <p>Produkty objęte definicją „mięsa oddzielonego mechanicznie” wyłączają się z zakresu niniejszej definicji.</p>	Gatunek	Zawartość tłuszczu	Stosunek: kolagen/białko mięsa ⁽¹⁾	— Ssaki (inne niż króliki i świnie) i mieszaniny gatunków z przewagą ssaków	25 %	25 %	— Świnie	30 %	25 %	— Ptaki i króliki	15 %	10 %	„mięso ...” i nazwa (nazwy) ⁽³⁾ gatunków zwierząt, z których pochodzi.
Gatunek	Zawartość tłuszczu	Stosunek: kolagen/białko mięsa ⁽¹⁾											
— Ssaki (inne niż króliki i świnie) i mieszaniny gatunków z przewagą ssaków	25 %	25 %											
— Świnie	30 %	25 %											
— Ptaki i króliki	15 %	10 %											
18. Wszystkie rodzaje produktów objętych definicją „mięso oddzielone mechanicznie”.	„mięso oddzielone mechanicznie” i nazwa(-y) ⁽³⁾ gatunków zwierząt, z których pochodzi.												

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1).

⁽²⁾ Przepona i żwacze należą do mięśni szkieletowych, podczas gdy serce, język, mięśnie głowy (inne niż żwacze), mięśnie nadgarstka, stępu i ogona są wyłączone z tego zakresu.

⁽³⁾ W przypadku etykietowania w języku angielskim niniejsze oznaczenie może być zastąpione nazwą rodzajową składnika dla danego gatunku zwierząt.

CZEŚĆ C — OKREŚLANIE NIEKTÓRYCH SKŁADNIKÓW NAZWĄ KATEGORII WRAZ Z PODANIEM ICH SZCZEGÓŁOWEJ NAZWY LUB NUMERU E

Bez uszczerbku dla art. 21 dodatki do środków spożywczych i enzymy spożywcze inne niż określone w art. 20 lit. b), należące do jednej z kategorii wymienionych w niniejszej części, muszą być oznaczone nazwą tej kategorii, po której podana jest ich szczegółowa nazwa lub, jeśli jest to właściwe, numer E. W przypadku gdy składnik należy do więcej niż jednej z kategorii, należy oznaczyć kategorię właściwą dla zasadniczej funkcji składnika w przypadku danego środka spożywczego.

Kwas	Substancja pianotwórcza
Regulator kwasowości	Substancja żelująca
Substancja przeciwbrylająca	Substancja glazurująca
Substancja przeciwpieniąca	Substancja utrzymująca wilgoć
Przeciwutleniacz	Skrobia modyfikowana ⁽²⁾
Substancja wypełniająca	Substancja konserwująca
Barwnik	Gaz nośny
Emulgator	Substancja spulchniająca
Sole emulgujące ⁽¹⁾	Sekwestranty
Substancja wiążąca	Stabilizator
Wzmacniacz smaku	Substancja słodząca
Środek do przetwarzania mąki (polepszacz)	Substancja zagęszczająca

⁽¹⁾ Tylko dla serów przetworzonych oraz produktów wytwarzanych na bazie serów przetworzonych.

⁽²⁾ Nazwa szczegółowa ani numer E nie muszą być oznaczone.

CZEŚĆ D — OKREŚLENIE NAZW ŚRODKÓW AROMATYZUJĄCYCH W WYKAZIE SKŁADNIKÓW

1. Środki aromatyzujące (aromaty) są określone wyrazami:

- „środek(-ki) aromatyzujący(-e)” lub „aromat(-y)” lub nazwą bardziej szczegółową lub opisem środka aromatyzującego (aromatu), jeżeli składnik aromatyzujący zawiera środki aromatyzujące (aromaty) zdefiniowane w art. 3 ust. 2 lit. b), c), d), e), f), g) i h) rozporządzenia (WE) nr 1334/2008,
- „środek(-ki) aromatyzujący(-e) dymu wędzarniczego” lub „aromat(-y) dymu wędzarniczego” lub „środek(-ki) aromatyzujący(-e) dymu wędzarniczego wyprodukowany(-e) ze środków spożywczych lub kategorii albo źródeł środków spożywczych” (np. „środek aromatyzujący dymu wędzarniczego wyprodukowany z buczyny”) lub „aromat(-y) dymu wędzarniczego wyprodukowany(-e) ze środków spożywczych lub kategorii albo źródeł środków spożywczych” (np. „aromat dymu wędzarniczego wyprodukowany z buczyny”), jeżeli składnik aromatyzujący zawiera środki aromatyzujące określone w art. 3 ust. 2 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 1334/2008 i nadaje żywności aromat dymu wędzarniczego.

2. Termin „naturalny” do opisu środków aromatycznych (aromatów) jest używany zgodnie z art. 16 rozporządzenia (WE) nr 1334/2008.

3. Chinina lub kofeina stosowane jako środek aromatyzujący (aromat) w produkcji lub przygotowaniu środka spożywczego są wymienione z nazwy w wykazie składników bezpośrednio po określeniu „środek(-ki) aromatyzujący(-e)” lub „aromat(-y)”.

CZEŚĆ E — OZNACZANIE SKŁADNIKÓW ZŁOŻONYCH

1. Składnik złożony może być włączony do wykazu składników pod własną nazwą, w zakresie, w jakim jest to przewidziane przez prawo lub przyjęte zwyczajowo, w przeliczeniu na jego całkowitą masę, pod warunkiem że natychmiast po nim występuje wykaz jego składników.

2. Bez uszczerbku dla art. 21 wykaz składników w przypadku składników złożonych nie jest obowiązkowy:

- a) w przypadku gdy skład składnika złożonego jest zdefiniowany w aktualnych przepisach unijnych, o ile składnik złożony stanowi mniej niż 2 % produktu gotowego; jednakże przepis ten nie ma zastosowania w przypadku dodatków do żywności, z zastrzeżeniem przepisów art. 20 lit. a)–d);
- b) w przypadku składników złożonych składających się z mieszanek przypraw lub ziół stanowiących mniej niż 2 % produktu gotowego, z wyjątkiem dodatków do żywności, z zastrzeżeniem przepisów art. 20 lit. a)–d); lub
- c) w przypadku gdy składnik złożony jest środkiem spożywczym, w przypadku którego nie wymaga się wykazu składników zgodnie z przepisami unijnymi.

ZAŁĄCZNIK VIII

OZNACZENIE ILOŚCIOWE SKŁADNIKÓW

1. Oznaczenie ilościowe nie jest wymagane:
  - a) w przypadku składnika lub kategorii składników:
    - (i) których masa netto po odsączeniu jest oznaczona zgodnie z załącznikiem IX pkt 5;
    - (ii) w przypadku których oznaczenie ilości w etykietowaniu jest już obowiązkowe zgodnie z przepisami unijnymi;
    - (iii) które są użyte w małych ilościach do celów aromatyczno-smakowych; lub
    - (iv) które występując w nazwie środków spożywczych, nie wpływają na wybór dokonywany przez konsumenta w kraju, w którym są wprowadzone na rynek, ponieważ zmiana ilości nie ma zasadniczego wpływu na charakterystykę środków spożywczych lub nie odróżnia tego środka spożywczego od podobnych środków spożywczych;
  - b) w przypadku gdy szczegółowe przepisy unijne ustalają dokładnie ilość składnika lub kategorii składników, nie przewidując oznaczenia ich na etykiecie; lub
  - c) w przypadkach, o których mowa w załączniku VII część A pkt 4 i 5.
2. Artykuł 22 ust. 1 lit. a) i b) nie mają zastosowania w przypadku:
  - a) jakiegokolwiek składnika lub kategorii składników objętych określeniem „z substancją słodzącą (substancjami słodzącymi)” lub „z cukrem (cukrami) i substancją słodzącą (substancjami słodzącymi)”, jeśli to określenie towarzyszy nazwie żywności, zgodnie z załącznikiem III; lub
  - b) jakiegokolwiek dodanej witaminy i jakiegokolwiek dodanego składnika mineralnego, jeśli taka substancja jest przedmiotem informacji o wartości odżywczej.
3. Określenie ilości składnika lub kategorii składników:
  - a) jest wyrażone wartością procentową, która musi odpowiadać ilości składnika lub składników w chwili jego/ich użycia; oraz
  - b) znajduje się albo w nazwie środka spożywczego, albo bezpośrednio przy niej lub w wykazie składników w powiązaniu z danym składnikiem lub kategorią składników.
4. W drodze odstępstwa od pkt 3:
  - a) w przypadku gdy środki spożywcze utraciły wilgotność po przetwarzaniu termicznym lub innego rodzaju przetwarzaniu, ilość jest wyrażona jako wartość procentowa odpowiadająca ilości zastosowanych składników lub zastosowanego składnika względem produktu gotowego, chyba że ta ilość lub całkowita ilość wszystkich składników określonych w etykietowaniu przekracza 100 %, w którym to przypadku ilość jest określona na podstawie masy składnika lub składników wykorzystanych do przygotowania 100 g produktu gotowego;
  - b) ilość składników lotnych jest określona na podstawie ich wagowego udziału w produkcie gotowym;
  - c) ilość składników użytych w postaci skoncentrowanej lub odwodnionej i odtworzonych podczas wytwarzania może być określona na podstawie ich wagowego udziału zarejestrowanego przed ich koncentracją lub odwodnieniem;
  - d) w przypadku skoncentrowanych lub odwodnionych środków spożywczych, przeznaczonych do odtworzenia przez dodanie wody, ilość składników może być określona na podstawie ich wagowego udziału w odtworzonym produkcie.

ZAŁĄCZNIK IX

OZNACZANIE ILOŚCI NETTO

1. Oznaczanie ilości netto nie jest obowiązkowe w przypadku środków spożywczych:
  - a) które znacznie tracą na objętości lub masie i które są sprzedawane na sztuki lub ważone w obecności nabywcy;
  - b) których ilość netto jest mniejsza niż 5 g lub 5 ml; jednakże niniejszy przepis nie ma zastosowania do przypraw i ziół; lub
  - c) zazwyczaj sprzedawanych na sztuki, pod warunkiem że liczba sztuk jest wyraźnie widoczna i łatwa do policzenia z zewnątrz lub, w przeciwnym przypadku, jest oznaczona na etykiecie.
2. W przypadku gdy oznaczenie określonego rodzaju ilości (np. ilość nominalna, ilość minimalna, ilość średnia) jest wymagane na mocy przepisów unijnych, lub – w przypadku ich braku – na mocy przepisów krajowych, ilość ta jest uważana za ilość netto do celów niniejszego rozporządzenia.
3. W przypadku gdy opakowany artykuł składa się z dwóch lub więcej pojedynczych sztuk w opakowaniach jednostkowych zawierających taką samą ilość tego samego produktu, ilość netto oznaczona jest przez wymienienie ilości netto zawartej w każdym opakowaniu jednostkowym oraz całkowitej liczby takich opakowań. Oznaczenie tych danych szczegółowych nie jest jednakże obowiązkowe, w przypadku gdy całkowita liczba opakowań jednostkowych jest wyraźnie widoczna i łatwa do policzenia z zewnątrz oraz gdy przynajmniej jedno oznaczenie ilości netto, zawartej w każdym opakowaniu jednostkowym, jest wyraźnie widoczne z zewnątrz.
4. W przypadku gdy opakowany artykuł składa się z dwóch lub więcej opakowań jednostkowych, które nie są uznawane za jednostki sprzedaży, ilość netto jest podawana przez oznaczenie całkowitej ilości netto oraz całkowitej liczby opakowań jednostkowych.
5. W przypadku gdy środek spożywczy w stanie stałym jest prezentowany w środku płynnym, na etykiecie należy również podać masę netto środka spożywczego po odsączeniu. W przypadku gdy środek spożywczy został glazurowany, deklarowana masa netto tego środka podawana jest z wyłączeniem glazury.

Do celów niniejszego punktu „środek płynny” oznacza następujące produkty, które mogą występować jako mieszanki, a także w postaci zamrożonej lub szybko zamrożonej, pod warunkiem że płyn jest jedynie dodatkiem do podstawowych składników tego preparatu i przez to nie jest czynnikiem decydującym o zakupie: woda, wodne roztwory soli, solanka, wodne roztwory kwasów spożywczych, ocet, wodne roztwory cukrów, wodne roztwory innych substancji słodzących, soki owocowe lub warzywne w przypadku owoców lub warzyw.

ZAŁĄCZNIK X

DATA MINIMALNEJ TRWAŁOŚCI, TERMIN PRZYDATNOŚCI DO SPOŻYCIA I DATA ZAMROŻENIA

1. Data minimalnej trwałości jest oznaczana następująco:

a) datę poprzedza sformułowanie:

- „Najlepiej spożyć przed ...” – gdy data zawiera oznaczenie dnia,
- „Najlepiej spożyć przed końcem ...” – w innych przypadkach;

b) sformułowaniom określonym w lit. a) towarzyszy:

- sama data, albo
- odesłanie do miejsca, gdzie data jest podana w etykietowaniu.

W razie potrzeby po tych danych szczegółowych następuje opis warunków przechowywania, które muszą być przestrzegane, aby produkt mógł być przechowywany przez określony okres;

c) data składa się z dnia, miesiąca i ewentualnie roku, w takiej kolejności oraz w niekodowanej formie.

Jednakże w przypadku środków spożywczych:

- których trwałość nie przekracza trzech miesięcy, wystarczy oznaczenie dnia oraz miesiąca,
- których trwałość przekracza trzy miesiące, lecz nie przekracza 18 miesięcy, wystarczy oznaczenie miesiąca oraz roku,
- których trwałość przekracza 18 miesięcy, wystarczy oznaczenie roku;

d) z zastrzeżeniem przepisów unijnych przewidujących inne rodzaje oznaczenia daty oznaczenie daty minimalnej trwałości nie jest wymagane dla:

- świeżych owoców i warzyw, w tym ziemniaków, które nie są obrane, pokrojone ani podobnie przygotowane; odstępstwo to nie ma zastosowania do kielkujących nasion i podobnych produktów, takich jak kiełki warzywne,
- win, win likierowych, win musujących, win aromatyzowanych oraz podobnych produktów uzyskanych z owoców innych niż winogrona, a także napojów objętych kodem CN 2206 00 uzyskanych z winogron lub moszczu winogronowego,
- napojów o zawartości alkoholu wynoszącej 10 % objętościowo lub więcej,
- wyrobów piekarniczych lub cukierniczych, które ze względu na swoją specyfikę są zwykle spożywane w ciągu 24 godzin od wytworzenia,
- octu,
- soli kuchennej,
- cukru w stanie stałym,
- wyrobów cukierniczych składających się prawie wyłącznie z cukrów aromatyzowanych lub barwionych,
- gum do żucia oraz podobnych produktów do żucia.

2. Termin przydatności do spożycia jest oznaczany następująco:

a) poprzedza go sformułowanie „Należy spożyć do ...”;

b) sformułowaniu w lit. a) towarzyszy:

— sama data, albo

— odesłanie do miejsca, gdzie data jest podana w etykietowaniu.

Po tych danych szczegółowych następuje opis warunków przechowywania, które muszą być przestrzegane;

c) data składa się z dnia, miesiąca i ewentualnie roku, w takiej kolejności oraz w niekodowanej formie;

d) termin przydatności do spożycia znajduje się na każdej z oddzielnie zapakowanych porcji.

3. Datę zamrożenia lub datę pierwszego zamrożenia, o której mowa w załączniku III pkt 6, oznacza się następująco:

a) poprzedza ją sformułowanie „Zamrożone dnia ...”;

b) sformułowaniu, o którym mowa w lit. a), towarzyszy:

— sama data, lub

— odesłanie do miejsca, gdzie data jest podana w etykietowaniu;

c) data składa się z dnia, miesiąca i roku, w takiej kolejności oraz w niekodowanej formie.

—

ZAŁĄCZNIK XI

**RODZAJE MIĘSA, W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST OKREŚLANIE KRAJU LUB
MIEJSCA POCHODZENIA**

Kody CN (Nomenklatura scalona 2010)	Opis
0203	Mięso ze świń, świeże, schłodzone lub zamrożone
0204	Mięso z owiec lub kóz, świeże, schłodzone lub zamrożone
Ex 0207	Mięso z drobiu objętego pozycją 0105, świeże, schłodzone lub zamrożone

ZAŁĄCZNIK XII

ZAWARTOŚĆ ALKOHOLU

Rzeczywista objętościowa zawartość alkoholu w napojach o zawartości alkoholu ponad 1,2 % objętościowo jest określana liczbą z uwzględnieniem nie więcej niż jednego miejsca po przecinku. Następuje po niej symbol „% obj.” i może ona być poprzedzona wyrazem „alkohol” lub skrótem „alk.”.

Oznaczenie zawartości alkoholu odbywa się w temperaturze 20 °C.

Zakresy dopuszczalnych odchyłeń dodatnich lub ujemnych dozwolonych w odniesieniu do oznaczania zawartości alkoholu według objętości, w wartościach bezwzględnych, są określone w poniższej tabeli. Stosuje się je bez uszczerbku dla zakresu dopuszczalnych odchyłeń wynikających z metody analizy zastosowanej do określenia zawartości alkoholu.

Opis napoju	Dopuszczalne odchylenia dodatnie lub ujemne
1. Piwo oznaczone kodem CN 2203 00 o zawartości alkoholu nieprzekraczającej 5,5 % obj.; napoje spokojne objęte kodem CN 2206 00 uzyskane z winogron	0,5 % obj.
2. Piwo o zawartości alkoholu przekraczającej 5,5 % obj.; napoje musujące objęte kodem CN 2206 00 uzyskane z winogron, cydr, perry, wino owocowe itp., uzyskane z owoców innych niż winogrona, również półmusujące lub musujące; miód pitny	1 % obj.
3. Napoje zawierające zmacerowane owoce lub części roślin	1,5 % obj.
4. Wszelkie inne napoje o zawartości alkoholu wyższej niż 1,2 % objętościowo	0,3 % obj.

ZAŁĄCZNIK XIII

REFERENCYJNE WARTOŚCI SPOŻYCIA

CZĘŚĆ A – DZIENNE REFERENCYJNE WARTOŚCI SPOŻYCIA WITAMIN I SKŁADNIKÓW MINERALNYCH (DLA OSÓB DOROSŁYCH)

1. Witaminy i składniki mineralne, które mogą być podawane, oraz ich referencyjne wartości spożycia

Witamina A (µg)	800	Chlor (mg)	800
Witamina D (µg)	5	Wapń (mg)	800
Witamina E (mg)	12	Fosfor (mg)	700
Witamina K (µg)	75	Magnez (mg)	375
Witamina C (mg)	80	Żelazo (mg)	14
Tiamina (mg)	1,1	Cynk (mg)	10
Ryboflawina (mg)	1,4	Miedź (mg)	1
Niacyna (mg)	16	Mangan (mg)	2
Witamina B6 (mg)	1,4	Fluor (mg)	3,5
Kwas foliowy (µg)	200	Selen (µg)	55
Witamina B12 (µg)	2,5	Chrom (µg)	40
Biotyna (µg)	50	Molibden (µg)	50
Kwas pantotenowy (mg)	6	Jod (µg)	150
Potas (mg)	2 000		

2. Znacząca ilość witamin i składników mineralnych

Co do zasady do celów określania, czy dana substancja stanowi ilość znaczącą, należy uwzględnić następujące wartości:

- 15 % referencyjnych wartości spożycia określonych w pkt 1, zawarte w 100 g lub 100 ml, w przypadku produktów innych niż napoje,
- 7,5 % referencyjnych wartości spożycia określonych w pkt 1, zawarte w 100 ml, w przypadku napojów, lub
- 15 % referencyjnych wartości spożycia określonych w pkt 1, w przeliczeniu na porcję, jeżeli dane opakowanie zawiera wyłącznie jedną porcję.

CZĘŚĆ B – REFERENCYJNE WARTOŚCI SPOŻYCIA DLA WARTOŚCI ENERGETYCZNEJ I WYBRANYCH SKŁADNIKÓW ODŻYWCZYCH INNYCH NIŻ WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE (DLA OSÓB DOROSŁYCH)

Wartość energetyczna lub składnik odżywczy	Referencyjne wartości spożycia
Wartość energetyczna	8 400 kJ/2 000 kcal
Tłuszcz	70 g
Kwasy tłuszczowe nasycone	20 g
Węglowodany	260 g
Cukry	90 g
Białko	50 g
Sól	6 g

ZAŁĄCZNIK XIV

WSPÓŁCZYNNIKI PRZELICZENIOWE

WSPÓŁCZYNNIKI PRZELICZENIOWE DO OBLICZANIA WARTOŚCI ENERGETYCZNEJ

Podawaną wartość energetyczną oblicza się z użyciem następujących współczynników przeliczeniowych:

— węglowodany (z wyjątkiem alkoholi wielowodorotlenowych)	17 kJ/g — 4 kcal/g
— alkohole wielowodorotlenowe (poliole)	10 kJ/g — 2,4 kcal/g
— białko	17 kJ/g — 4 kcal/g
— tłuszcz	37 kJ/g — 9 kcal/g
— salatriny	25 kJ/g — 6 kcal/g
— alkohol (etanol)	29 kJ/g — 7 kcal/g
— kwasy organiczne	13 kJ/g — 3 kcal/g
— błonnik	8 kJ/g — 2 kcal/g
— erytrytol	0 kJ/g — 0 kcal/g

ZAŁĄCZNIK XV

SPOSÓB WYRAŻENIA I PREZENTACJA INFORMACJI O WARTOŚCI ODŻYWCZEJ

Jednostki miary stosowane w informacji o wartości odżywczej w przypadku wartości energetycznej (kilodżule (kJ) i kilokalorie (kcal)), masy (gramy (g), miligramy (mg) lub mikrogramy (µg)) oraz kolejność przedstawienia informacji, w odpowiednich przypadkach, są następujące:

wartość energetyczna (energia)	kJ/kcal
tłuszcz	g
w tym	
— kwasy tłuszczowe nasycone (kwasy nasycone)	g
— kwasy tłuszczowe jednonienasycone (jednonienasycone)	g
— kwasy tłuszczowe wielonienasycone (wielonienasycone)	g
węglowodany	g
w tym	
— cukry	g
— alkohole wielowodorotlenowe (poliole)	g
— skrobia	g
błonnik	g
białko	g
sól	g
witaminy i składniki mineralne	jednostki określone w załączniku XIII część A pkt 1

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2011/83/UE

z dnia 25 października 2011 r.

w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Szereg praw konsumentów wynikających z umów określono w dyrektywie Rady 85/577/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa ⁽⁴⁾ oraz w dyrektywie 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość ⁽⁵⁾.
- (2) Dyrektywy te poddano przeglądowi w świetle zdobytych doświadczeń, z myślą o uproszczeniu i aktualizacji mających zastosowanie przepisów, wyeliminowaniu niespójności oraz usunięciu niepożądanych luk w prawie. Z przeglądu wynika, że właściwe jest zastąpienie tych dwóch dyrektyw jedną dyrektywą. Niniejsza dyrektywa powinna zatem określać standardowe przepisy dotyczące wspólnych aspektów umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, przy równoczesnej rezygnacji z zasady harmonizacji minimalnej przyjętej we wcześniejszych dyrektywach, umożliwiając jednocześnie

państwom członkowskim utrzymanie lub przyjęcie przepisów krajowych w odniesieniu do niektórych aspektów.

- (3) Art. 169 ust. 1 i art. 169 ust. 2 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowią, że Unia ma przyczynić się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez środki, które przyjmuje na podstawie art. 114 TFUE.
- (4) Zgodnie z art. 26 ust. 2 TFUE rynek wewnętrzny ma obejmować obszar bez granic wewnętrznych, na którym zapewniony jest swobodny przepływ towarów i usług oraz swoboda przedsiębiorczości. Harmonizacja niektórych aspektów umów z udziałem konsumentów zawieranych na odległość i niektórych aspektów umów z udziałem konsumentów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa jest niezbędna w celu wspierania rzeczywistego rynku wewnętrznego dla konsumentów, opartego na właściwej równowadze pomiędzy wysokim poziomem ochrony konsumentów i konkurencyjnością przedsiębiorstw, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania zasady pomocniczości.
- (5) Transgraniczny potencjał sprzedaży na odległość, który powinien być jednym z głównych wymiernych osiągnięć rynku wewnętrznego, nie jest w pełni wykorzystywany. W porównaniu ze znaczącym wzrostem krajowej sprzedaży na odległość w ciągu ostatnich kilku lat, wzrost transgranicznej sprzedaży na odległość jest ograniczony. Rozbieżność ta jest szczególnie znacząca w przypadku sprzedaży internetowej, gdzie potencjał dalszego wzrostu jest wysoki. Transgraniczny potencjał umów negocjowanych poza lokalem przedsiębiorstwa (sprzedaż bezpośrednia) jest ograniczony szeregiem czynników, w tym różnymi przepisami krajowymi dotyczącymi ochrony konsumentów, wprowadzanymi w odniesieniu do tej branży branżę. W porównaniu ze wzrostem krajowej sprzedaży bezpośredniej w ciągu ostatnich kilku lat, w szczególności w sektorze usług – na przykład mediów – liczba konsumentów korzystających z tego kanału w ramach zakupów transgranicznych utrzymuje się na niezmiennym poziomie. W odpowiedzi na coraz szersze możliwości biznesowe w wielu państwach członkowskich małe i średnie przedsiębiorstwa (w tym również indywidualni przedsiębiorcy) lub przedstawiciele handlowi przedsiębiorstw sprzedaży bezpośredniej powinni być bardziej skłonni do pozyskiwania klientów w innych państwach członkowskich, zwłaszcza

⁽¹⁾ Dz.U. C 317 z 23.12.2009, s. 54.

⁽²⁾ Dz.U. C 200 z 25.8.2009, s. 76.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 23 czerwca 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 10 października 2011 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 372 z 31.12.1985, s. 31.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 144 z 4.6.1997, s. 19.

- w regionach przygranicznych. W związku z tym pełna harmonizacja w zakresie informacji dla konsumentów i prawa do odstąpienia od umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa przyczyni się do wysokiego poziomu ochrony konsumentów i lepszego funkcjonowania rynku wewnętrznego w stosunkach między przedsiębiorstwami a konsumentami.
- (6) Niektóre różnice powodują powstawanie znaczących barier w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, mających wpływ na przedsiębiorców i konsumentów. Różnice te zwiększają koszty przestrzegania przepisów, ponoszone przez przedsiębiorców chcących prowadzić transgraniczną sprzedaż towarów i świadczenie usług. Nieproporcjonalne rozdrobnienie podważa również zaufanie konsumenta do rynku wewnętrznego.
- (7) Pełna harmonizacja niektórych kluczowych aspektów regulacyjnych powinna znacznie poprawić pewność prawa zarówno wśród konsumentów, jak i przedsiębiorców. Zarówno konsumenci, jak i przedsiębiorcy powinni mieć możliwość korzystania z jednolitych ram regulacyjnych, opartych na jasno zdefiniowanych pojęciach prawnych, regulujących niektóre aspekty umów zawieranych między przedsiębiorstwami a konsumentami w całej Unii. Rezultatem takiej harmonizacji powinno być zlikwidowanie barier wynikających z rozdrobnienia przepisów oraz pełne wprowadzenie rynku wewnętrznego w tej dziedzinie. Bariery te można zlikwidować tylko przez stworzenie jednolitych przepisów na poziomie Unii. Ponadto konsumenci powinni mieć możliwość korzystania ze wspólnego wysokiego poziomu ochrony w całej Unii.
- (8) Aspekty regulacyjne, które należy zharmonizować, powinny dotyczyć jedynie umów zawieranych między przedsiębiorcami i konsumentami. Dlatego niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na prawo krajowe w zakresie umów dotyczących zatrudnienia, umów dotyczących praw do dziedziczenia, umów dotyczących prawa rodzinnego oraz umów dotyczących zakładania i organizacji spółek kapitałowych lub umów spółek osobowych.
- (9) Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące informacji, które mają zostać przekazane w odniesieniu do umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa oraz umów innych niż umowy zawierane na odległość i umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa. Niniejsza dyrektywa reguluje także prawo do odstąpienia od umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa oraz harmonizuje niektóre przepisy dotyczące wykonywania umów zawieranych między przedsiębiorstwami a konsumentami oraz niektórych innych aspektów tych umów.
- (10) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) ⁽¹⁾.
- (11) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać przepisów Unii dotyczących sektorów szczególnych, takich jak:
- sektor produktów leczniczych stosowanych u ludzi, wyrobów medycznych, prywatności i łączności elektronicznej, praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej, etykietowania żywności oraz rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego.
- (12) Wymogi informacyjne przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny uzupełniać wymogi informacyjne przewidziane w dyrektywie 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym ⁽²⁾ oraz w dyrektywie 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego („dyrektywa o handlu elektronicznym”) ⁽³⁾. Państwa członkowskie powinny zachować możliwość nakładania dodatkowych wymogów informacyjnych mających zastosowanie do usługodawców, którzy prowadzą przedsiębiorstwo na terytorium tych państw członkowskich.
- (13) Państwa członkowskie powinny, zgodnie z prawem Unii, zachować swoje kompetencje w zakresie stosowania przepisów niniejszej dyrektywy do dziedzin nieobjętych zakresem jej stosowania. Państwa członkowskie mogą zatem utrzymać w mocy lub wprowadzić przepisy krajowe, odpowiadające wszystkim lub niektórym przepisom niniejszej dyrektywy, w odniesieniu do umów nieobjętych zakresem jej stosowania. Państwa członkowskie mogą na przykład postanowić o rozszerzeniu stosowania przepisów niniejszej dyrektywy na osoby prawne lub osoby fizyczne, które nie są „konsumentami” w rozumieniu niniejszej dyrektywy, takie jak: organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa rozpoczynające działalność lub małe i średnie przedsiębiorstwa. Państwa członkowskie mogą również stosować przepisy niniejszej dyrektywy do umów, które nie są „umowami zawieranymi na odległość” w rozumieniu niniejszej dyrektywy, na przykład z uwagi na fakt, że nie są one zawierane w ramach zorganizowanego systemu sprzedaży lub świadczenia usług na odległość. Ponadto państwa członkowskie mogą również utrzymać w mocy lub wprowadzić krajowe przepisy w kwestiach, które nie są wyraźnie uregulowane w niniejszej dyrektywie, takie jak: dodatkowe przepisy dotyczące umów sprzedaży, w tym przepisy dotyczące dostarczenia towarów, lub wymogi udzielania informacji w okresie obowiązywania umowy.
- (14) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na prawo krajowe w dziedzinie prawa umów w odniesieniu do tych aspektów prawa umów, które nie są przez nią uregulowane. Dlatego też niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać prawa krajowego regulującego na przykład zawieranie lub ważność umowy (na przykład w przypadku braku zgodnych oświadczeń woli). Niniejsza dyrektywa nie powinna również wpływać na prawo krajowe w zakresie środków ochrony prawnej o charakterze ogólnym dotyczących umów, przepisów dotyczących publicznego ładu gospodarczego, na przykład przepisów o nadmiernych lub wygórowanych cenach, ani na przepisy o nieetycznych transakcjach prawnych.

(1) Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6.

(2) Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

(3) Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1.

- (15) Niniejsza dyrektywa nie powinna harmonizować wymogów językowych mających zastosowanie do umów z udziałem konsumentów. Państwa członkowskie mogą więc utrzymać w mocy lub wprowadzić do swojego prawa krajowego wymogi językowe w zakresie informacji dotyczących umowy i postanowień umownych.
- (16) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na prawo krajowe dotyczące przedstawicielstwa prawnego, na przykład na przepisy dotyczące osób działających w imieniu przedsiębiorcy lub na jego rzecz (takich jak przedstawiciel lub powiernik). Państwa członkowskie powinny zachować swoje kompetencje w tej dziedzinie. Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do wszystkich przedsiębiorców, zarówno publicznych, jak i prywatnych.
- (17) Definicja konsumenta powinna obejmować osoby fizyczne działające w celach niezwiązanych z ich działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub wykonywaniem wolnego zawodu. Jednakże w przypadku umów o podwójnym charakterze, gdy umowa zawierana jest w celach, które częściowo są związane z działalnością handlową danej osoby, a częściowo nie są z nią związane, a cel handlowy jest do tego stopnia ograniczony, że nie jest dominujący w ogólnym kontekście umowy, taka osoba również powinna być uznawana za konsumenta.
- (18) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na swobodę państw członkowskich w zakresie definiowania, zgodnie z prawem Unii, usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, określania, w jaki sposób usługi te powinny być zorganizowane i finansowane, zgodnie z zasadami pomocy państwa, oraz określania szczególnych obowiązków, z którymi związane jest świadczenie takich usług.
- (19) Treści cyfrowe oznaczają dane wytwarzane i dostarczane w formie cyfrowej, takie jak: programy komputerowe, aplikacje, gry, muzyka, nagrania wizualne lub teksty, bez względu na to, czy dostęp do nich osiąga się poprzez pobieranie czy poprzez odbiór danych przesyłanych strumieniowo, na trwałym nośniku czy przy użyciu jakichkolwiek innych środków. Umowy o dostarczanie treści cyfrowych powinny wchodzić w zakres niniejszej dyrektywy. Jeżeli treści cyfrowe dostarczane są na trwałym nośniku, takim jak płyty CD lub DVD, treści te powinny być uznawane za towary w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Tak jak w przypadku umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, lub dostarczanie centralnego ogrzewania, umowy, których przedmiotem jest dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku nie powinny być klasyfikowane, do celów niniejszej dyrektywy, ani jako umowy sprzedaży, ani jako umowy o świadczenie usług. W przypadku takich umów konsument powinien mieć prawo do odstąpienia od umowy, chyba że wyraził zgodę na rozpoczęcie wykonywania umowy w okresie na odstąpienie od umowy i przyjął do wiadomości, że w związku z tym utraci prawo do odstąpienia od umowy. Poza ogólnymi wymogami informacyjnymi przedsiębiorca powinien informować konsumenta o funkcjonalnościach i mającej znaczenie interoperacyjności treści cyfrowych. Pojęcie funkcjonalności powinno odnosić się do możliwych sposobów wykorzystywania treści cyfrowych, na przykład do śledzenia zachowania konsumenta; powinno również odnosić się do braku lub do istnienia jakichkolwiek ograniczeń technicznych, takich jak ochrona za pośrednictwem zarządzania prawami autorskimi do treści cyfrowych lub kodowania regionalnego. Pojęcie mającej znaczenie interoperacyjności ma opisywać informacje dotyczące standardowego sprzętu i oprogramowania komputerowego, z którym treści cyfrowe są kompatybilne, na przykład: system operacyjny, wymagana wersja oraz pewne cechy sprzętu komputerowego. Komisja powinna zbadać, czy istnieje potrzeba dalszej harmonizacji przepisów w odniesieniu do treści cyfrowych i w razie potrzeby przedłożyć wniosek ustawodawczy odnoszący się do tej sprawy.
- (20) Definicja umowy zawieranej na odległość powinna obejmować wszystkie przypadki, w których umowa zawarta jest między przedsiębiorcą a konsumentem w ramach zorganizowanego systemu sprzedaży lub świadczenia usług na odległość, wyłącznie przy użyciu jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość (takich jak sprzedaż wysyłkowa, Internet, telefon lub faks) aż do momentu zawarcia umowy włącznie. Definicja ta powinna również obejmować sytuacje, w których konsument udaje się do lokalu przedsiębiorstwa jedynie w celu uzyskania informacji o towarach lub usługach, a następnie negocjuje i zawiera umowę na odległość. Z kolei umowa, która jest negocjowana w lokalu przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy i zostaje ostatecznie zawarta przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, nie powinna być uważana za umowę zawieraną na odległość. Za taką umowę nie należy także uznawać umowy zainicjowanej za pomocą środka porozumiewania się na odległość, ale ostatecznie zawartej w lokalu przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy. Pojęcie umowy zawieranej na odległość nie powinno także obejmować rezerwacji dokonanej przez konsumenta – przy użyciu środka porozumiewania się na odległość – usługi profesjonalisty, tak jak w przypadku telefonicznej rezerwacji przez konsumenta wizyty u fryzjera. Pojęcie zorganizowanej sprzedaży lub świadczenia usług na odległość powinno obejmować systemy oferowane przez osobę trzecią inną niż przedsiębiorca, ale z których przedsiębiorca korzysta, takie jak platforma internetowa. Definicja ta nie powinna jednak obejmować przypadków, w których strony internetowe oferują jedynie informacje o przedsiębiorcy, jego towarach lub usługach oraz dane kontaktowe przedsiębiorcy.
- (21) Umowa zawierana poza lokalem przedsiębiorstwa powinna być definiowana jako umowa zawarta przy jednoczesnej fizycznej obecności przedsiębiorcy i konsumenta w miejscu, które nie jest lokalem przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy, na przykład w domu konsumenta lub w jego miejscu pracy. Poza lokalem przedsiębiorstwa konsument może być narażony na potencjalną presję psychologiczną lub na element zaskoczenia, niezależnie od tego, czy wizyta przedsiębiorcy była przez konsumenta zamówiona, czy też nie. Definicja umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa powinna obejmować również sytuacje, w których osobisty i indywidualny kontakt z konsumentem nawiązywany jest poza lokalem przedsiębiorstwa, ale sama umowa zostaje natychmiast po tym zawarta w lokalu przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy lub za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

- Definicja umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa nie powinna obejmować sytuacji, w których przedsiębiorca udaje się do domu konsumenta wyłącznie w celu dokonania pomiarów lub w celu oszacowania kosztów, bez powstania jakichkolwiek obowiązków po stronie konsumenta, a umowa zawierana jest dopiero w późniejszym terminie w lokalu przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy lub przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, na podstawie kosztorysu sporządzonego przez przedsiębiorcę. W takich przypadkach umowy nie należy uważać za zawartą natychmiast po nawiązaniu przez przedsiębiorcę kontaktu z konsumentem, jeżeli konsument miał czas przed zawarciem umowy na zastanowienie się nad kosztorysem przygotowanym przez przedsiębiorcę. Za umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa należy uznać zakupy dokonywane podczas wycieczki zorganizowanej przez przedsiębiorcę, w czasie której nabyte produkty są promowane i oferowane do sprzedaży.
- (22) Lokal przedsiębiorstwa powinien obejmować wszelkie lokale niezależnie od ich formy (takie jak sklepy, stoiska lub samochody ciężarowe), które służą przedsiębiorcy za stałe lub zwyczajowe miejsce prowadzenia działalności. Stoiska handlowe i wystawiennicze powinny być traktowane jak lokal przedsiębiorstwa, jeżeli spełniają ten warunek. Miejsce prowadzenia działalności detalicznej, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność sezonową, na przykład w sezonie turystycznym w kurorcie narciarskim lub nadmorskim, należy uznać za lokal przedsiębiorstwa, ponieważ przedsiębiorca wykonuje swoją działalność w tym miejscu zwyczajowo. Za lokal przedsiębiorstwa nie należy uznawać miejsc dostępnych publicznie, takich jak ulice, centra handlowe, plaże, obiekty sportowe i środki transportu publicznego, w których przedsiębiorca prowadzi działalność wyjątkowo, ani też prywatnych domów lub miejsc pracy. Lokal przedsiębiorstwa osoby działającej w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy zdefiniowanego w niniejszej dyrektywie należy uznać za lokal przedsiębiorstwa w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (23) Trwałe nośniki umożliwiają konsumentowi przechowywanie informacji tak długo, jak jest to dla niego konieczne w celu ochrony swoich interesów wynikających ze stosunków łączących go z przedsiębiorcą. Takie nośniki powinny obejmować w szczególności papier, pamięć USB, płyty CD-ROM, DVD, karty pamięci lub dyski twarde komputerów, a także pocztę elektroniczną.
- (24) Aukcja publiczna oznacza, że przedsiębiorcy i konsumenci osobiście w niej uczestniczą lub mają możliwość osobistego w niej uczestniczenia. Przedsiębiorca oferuje konsumentom towary lub usługi w ramach procedury składania ofert w publicznej sprzedaży towarów lub usług, na którą zezwala prawo w niektórych państwach członkowskich. Zwycięski oferent jest zobowiązany do zakupu towarów lub usług. Korzystanie w celach aukcyjnych z platform internetowych dostępnych dla konsumentów i przedsiębiorców nie powinno być uznawane za aukcję publiczną w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (25) Umowy dotyczące centralnego ogrzewania powinny być objęte niniejszą dyrektywą, podobnie jak umowy, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu lub energii elektrycznej. Centralne ogrzewanie odnosi się do dostarczania ciepła, między innymi w postaci pary lub gorącej wody, z centralnego źródła produkcji poprzez system przesyłu i dystrybucji, do większej liczby budynków na potrzeby ogrzewania.
- (26) Umowy dotyczące przeniesienia własności nieruchomości lub praw do nieruchomości lub ustanowienia lub nabycia własności nieruchomości lub praw do niej, umowy dotyczące budowy nowych budynków lub istotnej przebudowy istniejących budynków, a także umowy najmu pomieszczeń do celów mieszkalnych, podlegają już licznym wymogom szczególnym zawartym w ustawodawstwie krajowym. Umowy te obejmują na przykład sprzedaż nieruchomości, które mają być dopiero wybudowane oraz najem nieruchomości z prawem nabycia. Przepisy niniejszej dyrektywy nie są odpowiednie dla tych umów, dlatego też powinny one być wyłączone z zakresu jej stosowania. Istotna przebudowa to przebudowa porównywalna z budową nowego budynku, na przykład w przypadku gdy zachowuje się jedynie fasadę starego budynku. Umowy o świadczenie usług, w szczególności umowy dotyczące budowy dodatków do budynków (na przykład garażu lub werandy) oraz umowy dotyczące naprawy i renowacji budynków innej niż istotna przebudowa, powinny wchodzić w zakres niniejszej dyrektywy, podobnie jak umowy dotyczące usług pośredników nieruchomości oraz umowy dotyczące najmu pomieszczeń do celów innych niż mieszkalne.
- (27) Usługi transportowe obejmują przewóz pasażerski i przewóz towarów. Przewóz pasażerski powinien być wyłączony z zakresu niniejszej dyrektywy, ponieważ jest już przedmiotem innych przepisów ustawodawstwa Unii lub – jak w przypadku transportu publicznego i taksówek – przedmiotem regulacji na poziomie krajowym. Jednakże przepisy niniejszej dyrektywy chroniące konsumentów przed nadmiernymi opłatami za korzystanie ze sposobów płatności lub przed ukrytymi kosztami powinny mieć zastosowanie również do umów dotyczących przewozu pasażerskiego. W odniesieniu do usług przewozu towarów i najmu samochodów konsumenci powinni korzystać z ochrony udzielanej przez niniejszą dyrektywę, z wyjątkiem prawa do odstąpienia od umowy.
- (28) W celu uniknięcia obciążeń administracyjnych nakładanych na przedsiębiorców państwa członkowskie mogą postanowić o niestosowaniu niniejszej dyrektywy, w przypadku gdy poza lokalem przedsiębiorstwa sprzedawane są towary lub usługi o niewielkiej wartości. Próg wartości należy ustalić na wystarczająco niskim poziomie, tak aby wyłączone zostały jedynie zakupy o niewielkim znaczeniu. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość określania tej wartości w ustawodawstwie krajowym, pod warunkiem że nie przekracza ona 50 EUR. W przypadku gdy konsument zawarł w tym samym czasie dwie umowy lub większą liczbę umów, których przedmioty są ze sobą powiązane, dla celów stosowania tego progu powinien być uwzględniany całkowity ich koszt.

- (29) Usługi socjalne mają zasadniczo odrębny charakter, który odzwierciedla ustawodawstwo sektorowe, częściowo na poziomie Unii, a częściowo na poziomie krajowym. Usługi socjalne obejmują, z jednej strony, usługi skierowane do osób w szczególnie trudnej sytuacji lub osób o niskim dochodzie, jak również usługi skierowane do osób i rodzin potrzebujących pomocy w wykonywaniu rutynowych, codziennych zadań, a z drugiej strony – usługi skierowane do wszystkich ludzi, którzy szczególnie potrzebują pomocy, wsparcia, ochrony lub zachęty na konkretnym etapie życia. Usługi socjalne obejmują między innymi usługi skierowane do dzieci i młodzieży, pomoc dla rodzin, samotnych rodziców i osób starszych, oraz usługi dla migrantów. Usługi socjalne obejmują opiekę krótko- i długoterminową, przykład domowe usługi opiekuńcze lub usługi świadczone w mieszkaniach z opieką lub świadczone w domach opieki („placówki opiekuńczo-pielęgnacyjne”). Usługi socjalne obejmują nie tylko usługi, które zapewnia państwo na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym i które są świadczone przez usługodawców upoważnionych przez to państwo lub organizacje charytatywne uznane przez państwo, lecz także usługi świadczone przez przedsiębiorców prywatnych. Przepisy niniejszej dyrektywy nie są odpowiednie dla usług socjalnych, dlatego też usługi te powinny być wyłączone z zakresu jej stosowania.
- (30) Opieka zdrowotna wymaga szczególnych uregulowań ponieważ jest złożona technicznie, ważna jako usługa świadczona w interesie ogólnym, a także wymaga znacznego finansowania publicznego. W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej⁽¹⁾ opieka zdrowotna zdefiniowana jest jako „usługi zdrowotne świadczone przez pracowników służby zdrowia pacjentom w celu oceny, utrzymania lub poprawy ich stanu zdrowia, łącznie z przepisywaniem, wydawaniem i udostępnianiem produktów leczniczych oraz wyrobów medycznych”. Pracownik służby zdrowia został zdefiniowany w tej dyrektywie jako lekarz, pielęgniarka odpowiedzialna za opiekę ogólną, lekarz dentyista, położna lub farmaceuta w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych⁽²⁾, lub inny pracownik wykonujący czynności w sektorze opieki zdrowotnej, które są ograniczone do zawodów regulowanych w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE, lub osoba uznawana za pracownika służby zdrowia zgodnie z prawem państwa członkowskiego leczenia. Przepisy niniejszej dyrektywy nie są odpowiednie dla opieki zdrowotnej, dlatego też powinna być ona wyłączona z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (31) Hazard powinien być wyłączony z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Działalność hazardowa to działalność związana ze stawkami pieniężnymi w grach losowych, z uwzględnieniem loterii, gier hazardowych w kasynach i zakładów wzajemnych. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyjmowania innych, w tym również surowszych środków ochrony konsumentów odnoszących się do tego rodzaju działalności.
- (32) Istniejące ustawodawstwo Unii dotyczące między innymi usług finansowych świadczonych konsumentom, zorganizowanych podróży i umów *timeshare* zawierają szereg przepisów dotyczących ochrony konsumentów. Dlatego też niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do umów w tych dziedzinach. W odniesieniu do usług finansowych należy zachęcać państwa członkowskie, aby w trakcie tworzenia prawa w obszarach nieuregulowanych na poziomie Unii wzorowały się na istniejących przepisach ustawodawstwa Unii w taki sposób, aby zapewnić równe zasady wszystkim konsumentom i w odniesieniu do wszystkich umów dotyczących usług finansowych.
- (33) Przedsiębiorca powinien być zobowiązany do informowania konsumenta z wyprzedzeniem o każdym postanowieniu nakładającym na konsumenta obowiązek wnieścia kaucji na rzecz przedsiębiorcy, w tym poprzez zablokowanie określonej kwoty na karcie kredytowej lub debetowej konsumenta.
- (34) Przedsiębiorca powinien udzielić konsumentowi jasnych i wyczerpujących informacji, zanim konsument zostanie związany umową zawieraną na odległość lub umową zawieraną poza lokalem przedsiębiorstwa, umową inną niż umowa zawierana na odległość lub umowa zawierana poza lokalem przedsiębiorstwa lub jakąkolwiek ofertą w tym zakresie. Udzielając takich informacji, przedsiębiorca powinien uwzględniać szczególne potrzeby szczególnie wrażliwych konsumentów, z uwagi na ich niepełnosprawność umysłową, fizyczną lub psychiczną, wiek lub łatwowierność, w sposób, który powinien być, racjonalnie oczekując, przewidzieć. Uwzględnienie tego rodzaju szczególnych potrzeb nie powinno jednak prowadzić do zróżnicowania poziomów ochrony konsumentów.
- (35) Informacje, które mają zostać dostarczone konsumentom przez przedsiębiorcę, powinny być obowiązkowe i nie powinny być zmieniane. Niemniej jednak umawiając się strony powinny mieć możliwość wyraźnego postawienia o zmianie treści zawartej następnie umowy, na przykład warunków dostarczenia.
- (36) W przypadku umów zawieranych na odległość wymogi informacyjne powinny zostać dostosowane, aby uwzględnić ograniczenia techniczne niektórych nośników, takie jak ograniczenia związane z liczbą znaków na ekranie niektórych telefonów komórkowych lub ograniczenia czasowe dotyczące reklam telewizyjnych. W takich przypadkach przedsiębiorca powinien spełnić minimalne wymogi informacyjne i odesłać konsumenta do innego źródła informacji, na przykład podając bezpłatny numer telefonu lub hiperłącze do strony internetowej przedsiębiorcy, na której stosowne informacje są bezpośrednio udostępnione i łatwo dostępne. Jeżeli chodzi o wymóg informowania konsumenta o kosztach zwrotu towarów, które ze względu na swój charakter nie mogą zostać w zwykłym trybie odesłane pocztą, wymóg ten będzie uważany za spełniony jeżeli, na przykład, przedsiębiorca określa przewoźnika (na przykład przewoźnika, któremu powierzył dostarczenie towarów) oraz jedną cenę odnoszącą się do kosztu zwrotu towarów. W przypadku gdy przedsiębiorca nie może w sposób racjonalny wcześniej obliczyć kosztów zwrotu towarów, na przykład ponieważ sam przedsiębiorca nie

⁽¹⁾ Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 45.

⁽²⁾ Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22.

- oferuje organizacji zwrotu towarów, powinien on przedstawić oświadczenie, że koszty te będą musiały zostać pokryte przez konsumenta oraz że mogą one okazać się wysokie, a także dostarczyć rozsądne oszacowanie maksymalnych kosztów, które mogłoby opierać się na kosztach dostarczenia dla konsumenta.
- (37) Ponieważ w przypadku sprzedaży na odległość konsument nie jest w stanie zobaczyć towarów przed zawarciem umowy, powinno mu przysługiwać prawo do odstąpienia od umowy. Z tych samych powodów konsument powinien mieć możliwość przetestowania i sprawdzenia towarów, które nabył, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia charakteru, cech i funkcjonowania towarów. W odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, konsumentowi powinno przysługiwać prawo do odstąpienia od umowy z uwagi na potencjalny element zaskoczenia lub presję psychologiczną. Odstąpienie od umowy powinno powodować wygaśnięcie obowiązku wykonania umowy przez umawiające się strony.
- (38) Na stronach internetowych służących do prowadzenia handlu elektronicznego należy wskazać w jasny i czytelny sposób, najpóźniej na początku procesu składania zamówienia, czy mają zastosowanie jakiegokolwiek ograniczenia w dostarczeniu oraz jakie sposoby płatności są akceptowane.
- (39) Ważne jest zapewnienie, aby w przypadku umów zawieranych na odległość zawartych za pośrednictwem stron internetowych konsument miał możliwość przeczytania i zrozumienia w całości głównych elementów umowy przed złożeniem zamówienia. W tym celu w niniejszej dyrektywie należy zawrzeć przepis wprowadzający wymóg, aby elementy te były widoczne w bezpośrednim sąsiedztwie potwierdzenia wymaganego do złożenia zamówienia. Ważne jest również zapewnienie, aby w takich sytuacjach konsument był w stanie określić moment, w którym przyjmuje na siebie obowiązek zapłaty na rzecz przedsiębiorcy. Dlatego też należy wyraźnie zwracać uwagę konsumenta, w drodze jednoznacznego sformułowania, na fakt, że złożenie zamówienia pociąga za sobą obowiązek zapłaty na rzecz przedsiębiorcy.
- (40) Obecne różnice w długości okresów na odstąpienie od umowy zarówno między państwami członkowskimi, jak i między umowami zawieranymi na odległość i umowami zawieranymi poza lokalem przedsiębiorstwa, prowadzą do niepewności prawa i do powstawania kosztów związanych z przestrzeganiem przepisów. Do umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa powinien mieć zastosowanie taki sam okres na odstąpienie od umowy. W przypadku umów o świadczenie usług okres na odstąpienie od umowy powinien wygasnąć po upływie 14 dni od zawarcia umowy. W przypadku umów sprzedaży okres na odstąpienie od umowy powinien wygasnąć po upływie 14 dni od dnia, w którym konsument lub osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez konsumenta wejdzie w fizyczne posiadanie towarów. Ponadto konsument powinien mieć możliwość skorzystania z prawa do odstąpienia od umowy przed wejściem w fizyczne posiadanie towarów. W przypadku gdy ten sam konsument składa jedno zamówienie obejmujące
- wiele towarów, ale są one dostarczone osobno, okres na odstąpienie od umowy powinien wygasnąć po upływie 14 dni od dnia, w którym konsument wejdzie w fizyczne posiadanie ostatniego towaru. W przypadku gdy towary są dostarczone partiami lub w częściach, okres na odstąpienie od umowy powinien wygasnąć po upływie 14 dni od dnia, w którym konsument wejdzie w fizyczne posiadanie ostatniej partii lub części.
- (41) W celu zapewnienia pewności prawa, do obliczenia terminów przewidzianych w niniejszej dyrektywie powinno mieć zastosowanie rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów⁽¹⁾. Wszystkie terminy przewidziane w niniejszej dyrektywie należy zatem rozumieć jako wyrażone w dniach kalendarzowych. W przypadku gdy termin wyrażony w dniach ma być liczony od chwili zaistnienia zdarzenia lub wykonania czynności, do danego okresu nie powinno się wliczać dnia, w którym miało miejsce to zdarzenie lub czynność.
- (42) Przepisy dotyczące prawa do odstąpienia od umowy nie powinny naruszać przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich regulujących rozwiązywanie lub niewykonalność umowy lub kwestię możliwości wykonania przez konsumenta swoich zobowiązań umownych przed terminem określonym w umowie.
- (43) Jeżeli przed zawarciem umowy na odległość lub umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa przedsiębiorca nie poinformował konsumenta w sposób odpowiedni, okres na odstąpienie od umowy należy przedłużyć. Jednakże w celu zapewnienia pewności prawa w odniesieniu do długości okresu na odstąpienie od umowy, należy wprowadzić 12-miesięczny limit czasowy.
- (44) Różnice w sposobach wykonywania prawa do odstąpienia od umowy w poszczególnych państwach członkowskich prowadzą do powstawania kosztów dla przedsiębiorców prowadzących sprzedaż transgraniczną. Wprowadzenie zharmonizowanego wzoru formularza odstąpienia od umowy, który będzie mógł być używany przez konsumenta, powinno uprościć proces odstąpienia od umowy i prowadzić do pewności prawa. Z tego powodu państwa członkowskie powinny powstrzymać się od wprowadzania jakichkolwiek dodatkowych wymogów dotyczących sposobu przedstawienia w odniesieniu do ogólnounijnego wzoru formularza, dotyczących na przykład rozmiaru czcionki. Konsument powinien jednak nadal mieć możliwość odstąpienia od umowy, posługując się własnymi słowami, pod warunkiem że jego oświadczenie o odstąpieniu od umowy skierowane do przedsiębiorcy jest jednoznaczne. Pismo, telefon lub odesłanie towarów wraz z jasnym oświadczeniem mogłyby odpowiadać temu wymogowi, ale ciężar dowodu, że odstąpienie od umowy miało miejsce w terminie ustalonym w niniejszej dyrektywie, powinien spoczywać na konsumentach. Dlatego w interesie konsumenta leży, aby – informując przedsiębiorcę o swoim odstąpieniu od umowy – korzystał on z trwałego nośnika.

(1) Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1.

- (45) Ponieważ doświadczenie pokazuje, że wielu konsumentów i przedsiębiorców woli porozumiewać się za pośrednictwem strony internetowej przedsiębiorcy, przedsiębiorca powinien mieć możliwość udostępnienia konsumentowi opcji wypełnienia internetowego formularza odstąpienia od umowy. W takim przypadku przedsiębiorca powinien niezwłocznie potwierdzić jego odbiór, na przykład za pośrednictwem poczty elektronicznej.
- (46) W przypadku gdy konsument odstępuje od umowy, przedsiębiorca powinien zwrócić wszystkie płatności otrzymane od konsumenta, w tym również płatności pokrywające koszty poniesione przez przedsiębiorcę w celu dostarczenia towarów konsumentowi. Zwrot płatności nie powinien być dokonywany za pomocą bonu wartościowego, chyba że konsument używał bonów wartościowych przy początkowej transakcji lub wyraźnie zgodził się na nie. Jeżeli konsument wyraźnie dokonał wyboru określonego rodzaju dostarczenia (na przykład dostarczenia ekspresowego w ciągu 24 godzin), mimo że przedsiębiorca zaoferował zwyczajną i powszechnie akceptowaną formę dostarczenia, która wiązałaby się z niższymi kosztami, konsument powinien ponieść koszty różnicy w cenie między tymi dwoma rodzajami dostarczenia.
- (47) Niektórzy konsumenci korzystają z przysługującego im prawa do odstąpienia od umowy po użyciu towarów w stopniu większym, niż jest to konieczne do stwierdzenia charakteru, cech i funkcjonowania towarów. W takim przypadku konsument nie powinien tracić prawa do odstąpienia od umowy, ale powinien odpowiadać za każde zmniejszenie wartości towarów. W celu stwierdzenia charakteru, cech i funkcjonowania towarów konsument powinien obchodzić się z towarami i sprawdzać je tylko w taki sam sposób, w jaki mógłby to zrobić w sklepie. Na przykład: konsument powinien jedynie przymierzać odzież, lecz nie powinien móc jej nosić. W związku z tym w okresie na odstąpienie od umowy konsument powinien obchodzić się z towarami i sprawdzać je z należytą starannością. Obowiązki konsumenta w przypadku odstąpienia od umowy nie powinny zniechęcać go do korzystania z przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy.
- (48) Konsument powinien być zobowiązany do odesłania towarów nie później niż 14 dni po poinformowaniu przedsiębiorcy o swojej decyzji o odstąpieniu od umowy. W przypadkach gdy przedsiębiorca lub konsument nie spełniają warunków dotyczących wykonywania prawa do odstąpienia od umowy, zastosowanie powinny mieć sankcje przewidziane w ustawodawstwie krajowym zgodnie z niniejszą dyrektywą, a także przepisy prawa umów.
- (49) Powinny istnieć pewne wyjątki od prawa do odstąpienia od umowy, zarówno w przypadku umów zawieranych na odległość, jak i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa. Prawo do odstąpienia od umowy mogłoby być nieodpowiednie na przykład ze względu na charakter towarów lub usług. Tak jest na przykład w przypadku wina dostarczanego długo po zawarciu umowy o charakterze spekulacyjnym, w przypadku gdy jego wartość zależy od wahań rynku („*vin en primeur*”). Prawo do odstąpienia od umowy nie powinno mieć zastosowania ani do towarów wykonanych według specyfikacji konsumenta lub wyraźnie zindywidualizowanych, takich jak zasłony wykonane na zamówienie, ani na przykład do dostarczania paliwa będącego towarem, które po dostarczeniu są z natury nierozłącznie połączone z innymi przedmiotami. Przyznanie konsumentowi prawa do odstąpienia od umowy może być nieodpowiednie także w przypadku niektórych usług, gdy zawarcie umowy wiąże się z rezerwacją zasobów, które w przypadku wykonania prawa do odstąpienia od umowy mogą okazać się dla przedsiębiorcy trudne do zbycia. Tak byłoby na przykład w przypadku rezerwacji hotelowych lub rezerwacji domków letniskowych lub biletów na wydarzenia kulturalne lub sportowe.
- (50) Z jednej strony, konsument powinien korzystać z przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy, nawet w przypadku gdy przed zakończeniem okresu na odstąpienie od umowy zwrócił się o świadczenie usługi. Z drugiej strony, jeżeli konsument korzysta z prawa do odstąpienia od umowy, należy zapewnić przedsiębiorcy odpowiednią zapłatę za wykonaną usługę. Obliczenie proporcjonalnej kwoty powinno opierać się na cenie ustalonej w umowie, chyba że konsument wykaże, że sama łączna cena jest nieproporcjonalna, w którym to przypadku kwota do zapłaty powinna zostać obliczona na podstawie wartości rynkowej wykonanej usługi. Wartość rynkowa powinna być określana poprzez porównanie z ceną równoważnej usługi świadczonej przez innych przedsiębiorców w chwili zawarcia umowy. Dlatego przed zakończeniem okresu na odstąpienie od umowy konsument powinien zażądać świadczenia usługi, wyraźnie formułując swoje żądanie, a w przypadku umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa – na trwałym nośniku. Przedsiębiorca powinien także poinformować konsumenta na trwałym nośniku o każdym obowiązku pokrycia proporcjonalnych kosztów za wykonane już usługi. W przypadku umów, których przedmiotem są zarówno towary, jak i usługi, przewidziane w niniejszej dyrektywie zasady zwrotu towarów powinny mieć zastosowanie do aspektów związanych z towarami, a system rekompensaty odnoszący się do usług – do aspektów związanych z usługami.
- (51) Główne trudności, na jakie napotykają konsumenci, oraz jedna z głównych przyczyn sporów z przedsiębiorcami dotyczą dostarczenia towarów, w tym zagubienia lub uszkodzenia towarów w czasie transportu, oraz opóźnienia w dostarczeniu lub dostarczenia częściowego. Właściwe jest zatem sprecyzowanie i zharmonizowanie krajowych przepisów dotyczących terminów, w jakich powinno nastąpić dostarczenie. Miejsce i warunki dostarczenia oraz zasady dotyczące określania warunków i momentu przeniesienia własności towarów powinny nadal podlegać prawu krajowemu, a niniejsza dyrektywa nie powinna mieć na niego wpływu. Zasady dotyczące dostarczenia ustanowione w niniejszej dyrektywie powinny przewidywać możliwość upoważnienia osób trzecich przez konsumenta do wejścia w jego imieniu w fizyczne posiadanie towarów lub nabycia kontroli nad nimi. Należy uznać, że konsument ma kontrolę nad towarami, w przypadku gdy on lub osoba trzecia wskazana przez niego ma dostęp do towarów i może z nich korzystać jak właściciel lub ma możliwość ich odsprzedaży (na przykład gdy otrzymał klucze lub posiada dokumenty świadczące o prawie własności).

- (52) W przypadku umów sprzedaży dostarczenie towarów może odbywać się w różny sposób i może mieć miejsce natychmiast albo w późniejszym terminie. Jeżeli strony nie uzgodniły konkretnej daty dostarczenia, przedsiębiorca powinien dostarczyć towary najszybciej jak to możliwe, a w każdym przypadku nie później niż 30 dni od dnia zawarcia umowy. Przepisy dotyczące opóźnionego dostarczenia towarów powinny także uwzględniać towary, które mają być wytwarzane lub nabywane specjalnie dla konsumenta i których przedsiębiorca nie może ponownie wykorzystać bez ponoszenia przy tym znacznej straty. Dlatego w niniejszej dyrektywie należy przewidzieć przepis, który w pewnych okolicznościach przyznaje przedsiębiorcy rozsądny dodatkowy termin. Jeżeli przedsiębiorca nie dostarczył towarów w terminie uzgodnionym z konsumentem, konsument powinien przed rozwiązaniem umowy zwrócić się do przedsiębiorcy o dostarczenie w rozsądnym dodatkowym terminie i powinien mieć prawo rozwiązania umowy, jeśli przedsiębiorca nie dostarczy towarów również w tym dodatkowym terminie. Przepis ten nie powinien jednak mieć zastosowania, gdy przedsiębiorca w jednoznacznym oświadczeniu odmówił dostarczenia towarów. Nie powinien mieć on zastosowania również w pewnych okolicznościach, w których termin dostarczenia ma istotne znaczenie, na przykład w przypadku sukni ślubnej, która powinna zostać dostarczona przed ślubem. Nie powinien też mieć zastosowania w okolicznościach, w których konsument informuje przedsiębiorcę, że dostarczenie w określonym terminie ma istotne znaczenie. W tym celu konsument może korzystać z danych kontaktowych przedsiębiorcy podanych zgodnie z niniejszą dyrektywą. W tych szczególnych przypadkach, jeżeli przedsiębiorca nie dostarczy towarów na czas, konsument powinien mieć prawo do rozwiązania umowy natychmiast po upływie początkowo uzgodnionego terminu dostarczenia. Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać przepisów krajowych dotyczących sposobu, w jaki konsument powinien powiadomić przedsiębiorcę o swojej woli rozwiązania umowy.
- (53) Oprócz prawa konsumenta do rozwiązania umowy w przypadku gdy przedsiębiorca nie wywiązał się ze swojego obowiązku dostarczenia towarów zgodnie z niniejszą dyrektywą, konsument może – zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym – skorzystać z innych środków, takich jak wyznaczenie dodatkowego terminu na dostarczenie, dochodzenie wykonania umowy, wstrzymanie się z płatnością, a także dochodzenie odszkodowania.
- (54) Zgodnie z art. 52 ust. 3 dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego⁽¹⁾ państwa członkowskie powinny mieć możliwość wprowadzenia zakazu żądania przez przedsiębiorców opłat od konsumentów lub ograniczyć to prawo, z uwzględnieniem potrzeby pobudzenia konkurencji i propagowania korzystania ze skutecznych instrumentów płatniczych. W każdym przypadku należy zakazać przedsiębiorcy obciążania konsumentów opłatami, które przewyższają koszty poniesione przez przedsiębiorcę w związku z korzystaniem z pewnych sposobów płatności.
- (55) W przypadku gdy towary są wysyłane przez przedsiębiorcę do konsumenta, w sytuacji ich utraty lub uszkodzenia mogą pojawić się spory co do momentu przejścia ryzyka. Dlatego niniejsza dyrektywa powinna przewidywać ochronę konsumenta przed wszelkim ryzykiem utraty lub uszkodzenia towarów zanim wejdzie on w fizyczne posiadanie towarów. Ochrona ta powinna przysługiwać konsumentowi w czasie transportu zorganizowanego lub wykonywanego przez przedsiębiorcę, nawet w przypadku gdy konsument wybrał konkretną metodę dostarczenia spośród wielu opcji oferowanych przez przedsiębiorcę. Jednakże przepis ten nie powinien mieć zastosowania do umów, w przypadku których to konsument podejmuje się odbioru towarów we własnym zakresie lub zwraca się do przewoźnika o dostarczenie towarów. W odniesieniu do momentu przejścia ryzyka należy uznać, że konsument wszedł w fizyczne posiadanie towarów, gdy je otrzymał.
- (56) Osobom lub organizacjom uznawanym na mocy prawa krajowego za mające uzasadniony interes w ochronie praw konsumentów wynikających z umów należy zapewnić prawo do wszczęcia postępowania przed sądem albo przed organem administracyjnym, który jest właściwy w zakresie rozpatrywania skarg lub wszczęcia właściwego postępowania sądowego.
- (57) Konieczne jest, aby państwa członkowskie ustanowiły sankcje za naruszenie niniejszej dyrektywy i zapewniły ich egzekwowanie. Sankcje powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.
- (58) Konsument nie powinien być pozbawiony ochrony przyznanej na mocy niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy prawo właściwe dla umowy jest prawem kraju trzeciego, należy stosować rozporządzenie (WE) nr 593/2008 w celu ustalenia, czy konsument zachowuje ochronę przyznaną na mocy niniejszej dyrektywy.
- (59) Po konsultacji z państwami członkowskimi i zainteresowanymi podmiotami Komisja powinna dokonać analizy najbardziej odpowiednich sposobów zapewnienia, aby wszyscy konsumenci byli świadomi swoich praw w punkcie sprzedaży.
- (60) Ponieważ praktyka niezamówionych świadczeń, polegająca na dostarczaniu konsumentom niezamówionych towarów lub świadczeniu na ich rzecz niezamówionych usług, jest zakazana na mocy dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym („dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”)⁽²⁾, lecz nie przewidziano w niej umownych środków ochrony, konieczne jest wprowadzenie w niniejszej dyrektywie umownych środków ochrony zwalniających konsumenta z obowiązku jakiegokolwiek zapłaty z tytułu dostarczania takich niezamówionych towarów lub świadczenia takich niezamówionych usług.

⁽¹⁾ Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.

- (61) Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) ⁽¹⁾ reguluje już kwestię niezamówionej informacji i zapewnia wysoki poziom ochrony konsumentów. Odpowiadające im przepisy zawarte w dyrektywie 97/7/WE nie są już zatem potrzebne.
- (62) Komisja powinna dokonać przeglądu niniejszej dyrektywy w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek barier dla rynku wewnętrznego. W ramach tego przeglądu Komisja powinna zwracać szczególną uwagę na przyznane państwom członkowskim możliwości utrzymania lub wprowadzenia szczególnych przepisów krajowych, w tym w niektórych obszarach dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich ⁽²⁾ i dyrektywy 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji ⁽³⁾. W wyniku takiego przeglądu Komisja mogłaby przedstawić wniosek w sprawie zmiany niniejszej dyrektywy; wniosek taki może obejmować zmiany innych przepisów dotyczących ochrony konsumentów, w związku z zobowiązaniem Komisji w ramach strategii polityki ochrony konsumentów do przeglądu dorobku Unii w celu osiągnięcia wysokiego, wspólnego poziomu ochrony konsumentów.
- (63) Dyrektywy 93/13/EWG i 1999/44/WE powinny zostać zmienione, aby nałożyć na państwa członkowskie wymóg informowania Komisji o przyjęciu szczególnych przepisów krajowych w niektórych dziedzinach.
- (64) Należy uchylić dyrektywy 85/577/EWG i 97/7/WE.
- (65) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie przyczynianie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (66) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i zasad uznanych w szczególności przez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (67) Zgodnie z pkt 34 porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽⁴⁾ zachęca się państwa członkowskie do sporządzania na własne

potrzeby oraz w interesie Unii własnych tabel, które w jak najszerszym zakresie będą odzwierciedlać korelację między niniejszą dyrektywą a środkami transpozycji, oraz do podawania ich do wiadomości publicznej,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, DEFINICJE I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa, poprzez osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów, ma przyczyniać się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w drodze zbliżenia niektórych aspektów przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących umów zawieranych między konsumentami a przedsiębiorcami.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną, która w umowach objętych niniejszą dyrektywą działa w celach niezwiązanych z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą ani wykonywaniem wolnego zawodu;
- 2) „przedsiębiorca” oznacza każdą osobę fizyczną lub każdą osobę prawną, niezależnie od tego, czy jest to podmiot publiczny czy prywatny, która działa – w tym również za pośrednictwem każdej innej osoby działającej w jej imieniu lub na jej rzecz – w celach związanych z jej działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub wykonywaniem wolnego zawodu, w związku z umowami objętymi zakresem niniejszej dyrektywy;
- 3) „towary” oznaczają wszelkie materialne rzeczy ruchome, z wyjątkiem przedmiotów sprzedawanych w drodze egzekucji lub w inny sposób z mocy prawa; w rozumieniu niniejszej dyrektywy za „towary” uznaje się wodę, gaz i energię elektryczną, w przypadku gdy są wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w określonej ilości;
- 4) „towary wyprodukowane według specyfikacji konsumenta” oznaczają towary nieprefabrykowane, które wykonano na podstawie indywidualnego wyboru lub decyzji konsumenta;
- 5) „umowa sprzedaży” oznacza każdą umowę, na mocy której przedsiębiorca przenosi lub zobowiązuje się do przeniesienia własności towarów na konsumenta, a konsument płaci lub zobowiązuje się do zapłacenia ich ceny, w tym również każdą umowę, której przedmiotem są zarówno towary, jak i usługi;

⁽¹⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37.

⁽²⁾ Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ Dz.U. L 171 z 7.7.1999, s. 12.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 321 z 31.12.2003, s. 1.

- 6) „umowa o świadczenie usług” oznacza każdą umowę inną niż umowa sprzedaży, na mocy której przedsiębiorca świadczy lub zobowiązuje się do świadczenia usługi na rzecz konsumenta, a konsument płaci lub zobowiązuje się do zapłacenia jej ceny;
- 7) „umowa zawierana na odległość” oznacza każdą umowę zawartą między przedsiębiorcą i konsumentem w ramach zorganizowanego systemu sprzedaży lub świadczenia usług na odległość, bez jednoczesnej fizycznej obecności przedsiębiorcy i konsumenta, z wyłącznym wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość do chwili zawarcia umowy włącznie;
- 8) „umowa zawierana poza lokalem przedsiębiorstwa” oznacza każdą umowę między przedsiębiorcą i konsumentem:
- a) zawartą przy jednoczesnej fizycznej obecności przedsiębiorcy i konsumenta, w miejscu, które nie jest lokalem przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy;
  - b) w przypadku której konsument złożył ofertę w takich samych okolicznościach, jak te, o których mowa w lit. a);
  - c) zawartą w lokalu przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy lub przy pomocy jakichkolwiek środków porozumiewania się na odległość bezpośrednio po tym, jak osobiście i indywidualnie nawiązano kontakt z konsumentem w miejscu, które nie jest lokalem przedsiębiorstwa danego przedsiębiorcy, przy jednoczesnej fizycznej obecności przedsiębiorcy i konsumenta; lub
  - d) zawartą podczas wycieczki zorganizowanej przez przedsiębiorcę, której celem lub skutkiem jest promocja oraz sprzedaż towarów i usług konsumentowi;
- 9) „lokal przedsiębiorstwa” oznacza:
- a) jakiegokolwiek miejsca prowadzenia działalności detalicznej będące nieruchomościami, w których przedsiębiorca prowadzi swoją działalność na stałe; lub
  - b) jakiegokolwiek miejsca prowadzenia działalności detalicznej będące ruchomościami, w których przedsiębiorca prowadzi zwyczajowo swoją działalność;
- 10) „trwały nośnik” oznacza każde urządzenie umożliwiające konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych do niego osobiście, w sposób umożliwiający dostęp do tych informacji w przyszłości przez okres odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwala na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci;
- 11) „treści cyfrowe” oznaczają dane wytwarzane i dostarczane w formie cyfrowej;
- 12) „usługa finansowa” oznacza każdą usługę o charakterze bankowym, kredytowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym, inwestycyjnym lub płatniczym;
- 13) „aukcja publiczna” oznacza metodę sprzedaży, w której towary lub usługi są oferowane przez przedsiębiorcę konsumentom, którzy osobiście uczestniczą lub mają możliwość osobistego uczestnictwa w aukcji, w ramach przejrzystej procedury składania konkurencyjnych ofert prowadzonej przez organizatora aukcji, i w której zwycięski oferent jest zobowiązany do nabycia towarów lub usług;
- 14) „gwarancja handlowa” oznacza każde zobowiązanie przedsiębiorcy lub producenta („gwarant”) wobec konsumenta – niezależnie od jego prawnego obowiązku zapewnienia zgodności towaru z umową – do zwrotu zapłaconej ceny lub wymiany towarów, ich naprawy lub zapewnienia ich serwisu w jakikolwiek sposób, jeśli nie są one zgodne ze specyfikacją lub nie spełniają jakichkolwiek innych wymogów niezwiązanych ze zgodnością towaru z umową określonych w oświadczeniu gwarancyjnym lub w stosownej reklamie dostępnej w momencie zawarcia umowy lub przed jej zawarciem;
- 15) „umowa dodatkowa” oznacza umowę, na mocy której konsument nabywa towary lub usługi powiązane z umową zawieraną na odległość lub umową zawieraną poza lokalem przedsiębiorstwa, w przypadku gdy towary te są dostarczane lub usługi te są świadczone przez przedsiębiorcę lub osobę trzecią na podstawie porozumienia między tą osobą trzecią a przedsiębiorcą.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do każdej umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, na warunkach i w zakresie określonym w jej przepisach. Ma ona zastosowanie również do umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu, energii elektrycznej lub dostarczanie centralnego ogrzewania, w tym również przez dostawców publicznych, w zakresie, w jakim towary te dostarczane są na podstawie umowy.

2. Jeżeli jakiegokolwiek przepis niniejszej dyrektywy koliduje z przepisem innego aktu prawnego Unii regulującego poszczególne sektory, pierwszeństwo ma przepis tego innego aktu prawnego Unii; przepis tego innego aktu prawnego Unii ma zastosowanie do tych poszczególnych sektorów.

3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do umów:

- a) dotyczących usług socjalnych, w tym usług dotyczących mieszkań socjalnych, opieki nad dziećmi i wsparcia dla rodzin i osób znajdujących się stale lub tymczasowo w potrzebie, w tym opieki długoterminowej;
- b) dotyczących opieki zdrowotnej zdefiniowanej w art. 3 lit. a) dyrektywy 2011/24/UE, niezależnie od tego, czy są one oferowane za pośrednictwem placówek opieki zdrowotnej;
- c) hazardu, ze stawkami pieniężnymi w grach losowych, z uwzględnieniem loterii, gier hazardowych w kasynach i zakładów;

- d) dotyczących usług finansowych;
- e) dotyczących ustanawiania, nabywania i przenoszenia własności nieruchomości lub praw do nieruchomości;
- f) dotyczących budowy nowych budynków, istotnej przebudowy istniejących budynków oraz najmu pomieszczeń do celów mieszkalnych;
- g) które objęte są zakresem stosowania dyrektywy Rady 90/314/EWG z dnia 13 czerwca 1990 r. w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek ⁽¹⁾;
- h) które objęte są zakresem stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/122/WE z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do niektórych aspektów umów *timeshare*, umów o długoterminowe produkty wakacyjne, umów odsprzedaży oraz wymiany ⁽²⁾;
- i) sporządzanych, zgodnie z prawem państw członkowskich, przez urzędnika państwowego ustawowo zobowiązanego do niezależności i bezstronności, który musi zapewniać, poprzez udzielenie wyczerpującej informacji prawnej, aby konsument zawierał umowę jedynie po dokładnym rozważeniu aspektów prawnych i ze znajomością jej zakresu prawnego;
- j) dotyczących dostarczania środków spożywczych, napojów lub innych towarów, które są przeznaczone do bieżącego spożycia w gospodarstwach domowych i które są często i regularnie fizycznie dostarczane przez przedsiębiorcę do miejsca zamieszkania, pobytu lub pracy konsumenta;
- k) dotyczących pasażerskich usług przewozowych, z wyjątkiem art. 8 ust. 2 oraz art. 19 i 22;
- l) zawieranych przy wykorzystaniu automatów sprzedających lub zautomatyzowanych punktów sprzedaży;
- m) zawieranych z operatorami telekomunikacyjnymi przy wykorzystaniu publicznych automatów telefonicznych na korzystanie z nich lub zawieranych na wykorzystanie jednego połączenia telefonicznego, internetowego lub faksowego dokonywanego przez konsumenta.

4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu niniejszej dyrektywy lub nieutrzymywaniu lub niewprowadzaniu odpowiednich przepisów krajowych w odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, na podstawie których wysokość płatności, której ma dokonać konsument, nie przekracza 50 EUR. Państwa członkowskie mogą określić niższą wartość w przepisach krajowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 23.6.1990, s. 59.

⁽²⁾ Dz.U. L 33 z 3.2.2009, s. 10.

5. Niniejsza dyrektywa nie może wpływać na krajowe ogólne prawo umów, między innymi, na przepisy dotyczące ważności, zawierania lub skutków umowy, w zakresie, w jakim aspekty ogólnego prawa umów nie są regulowane w niniejszej dyrektywie.

6. Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia przedsiębiorcom oferowania konsumentom warunków umownych wykraczających ponad zakres ochrony przewidziany w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 4

Poziom harmonizacji

Państwa członkowskie nie mogą utrzymywać ani wprowadzać do swojego prawa krajowego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie, w tym również przepisów surowszych lub łagodniejszych w celu zapewnienia innego poziomu ochrony konsumentów, chyba że niniejsza dyrektywa stanowi inaczej.

ROZDZIAŁ II

INFORMACJE DLA KONSUMENTÓW DOTYCZĄCE UMÓW INNYCH NIŻ UMOWY ZAWIERANE NA ODLEGŁOŚĆ LUB UMOWY ZAWIERANE POZA LOKALEM PRZEDSIĘBIORSTWA

Artykuł 5

Wymogi informacyjne dotyczące umów innych niż umowy zawierane na odległość lub umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa

1. Zanim konsument zostanie związany umową inną niż umowa zawierana na odległość lub umowa zawierana poza lokalem przedsiębiorstwa, lub jakąkolwiek ofertą w tym zakresie, przedsiębiorca w jasny i zrozumiały sposób udziela konsumentowi następujących informacji, jeżeli nie wynikają one już z okoliczności:

- a) główne cechy towarów lub usług w zakresie, w jakim jest to właściwe dla danego środka przekazu oraz dla towarów lub usług;
- b) dane identyfikujące przedsiębiorcę, na przykład firma przedsiębiorcy, pełny adres pocztowy, pod którym przedsiębiorca prowadzi przedsiębiorstwo, oraz numer telefonu przedsiębiorcy;
- c) łączna cena towarów lub usług wraz z podatkami lub, w przypadku gdy charakter towarów lub usług nie pozwala w sposób racjonalny na wcześniejsze obliczenie ceny – sposób, w jaki ma być obliczana cena, jak również, w przypadku gdy ma to zastosowanie, wszystkie dodatkowe opłaty za transport, dostarczenie lub usługi pocztowe lub, w przypadku gdy nie można w sposób racjonalny wcześniej obliczyć tych opłat – informacja o możliwości powstania konieczności uiszczenia takich dodatkowych opłat;
- d) w przypadku gdy ma to zastosowanie – warunki płatności, dostarczenia, wykonania, termin, w jakim przedsiębiorca zobowiązuje się do dostarczenia towarów lub świadczenia usług, oraz stosowane przez przedsiębiorcę procedury rozpatrywania reklamacji;

- e) oprócz przypomnienia o istnieniu prawnego obowiązku zapewnienia zgodności towaru z umową istnienie i warunki usług posprzedażnych oraz gwarancje handlowe, w przypadku gdy ma to zastosowanie;
- f) w przypadku gdy ma to zastosowanie – czas trwania umowy lub, jeżeli umowa zawarta jest na czas nieoznaczony lub jeśli ma ulegać automatycznemu przedłużeniu, warunki jej rozwiązania;
- g) w przypadku gdy ma to zastosowanie – funkcjonalność treści cyfrowych, w tym również mające zastosowanie techniczne środki ich ochrony;
- h) w przypadku gdy ma to zastosowanie – każda mająca znaczenie interoperacyjność treści cyfrowych ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem, o której przedsiębiorca wie lub, racjonalnie oczekując, powinien być wiedzieć;

2. Ust. 1 ma również zastosowanie do umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu, energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, dostarczanie centralnego ogrzewania lub dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku.

3. Od państw członkowskich nie wymaga się stosowania ust. 1 do umów, które dotyczą transakcji w bieżących sprawach życia codziennego i które są wykonywane natychmiast po zawarciu umowy.

4. Państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać w mocy dodatkowe wymogi w zakresie informacji przed zawarciem umowy w przypadku umów, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł.

ROZDZIAŁ III

INFORMACJE DLA KONSUMENTÓW ORAZ PRAWO DO ODSTĄPIENIA OD UMÓW ZAWIERANYCH NA ODLEGŁOŚĆ I UMÓW ZAWIERANYCH POZA LOKALEM PRZEDSIĘBIORSTWA

Artykuł 6

Wymogi informacyjne dotyczące umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa

1. Zanim konsument zostanie związany umową zawieraną na odległość lub umową zawieraną poza lokalem przedsiębiorstwa, lub jakąkolwiek ofertą w tym zakresie, przedsiębiorca w jasny i zrozumiały sposób udziela konsumentowi następujących informacji:

- a) główne cechy towarów lub usług w zakresie, w jakim jest to właściwe dla danego środka przekazu oraz dla towarów lub usług;
- b) dane identyfikujące przedsiębiorcę, na przykład firma przedsiębiorcy;
- c) pełny adres pocztowy, pod którym przedsiębiorca prowadzi przedsiębiorstwo, numer telefonu i faksu przedsiębiorcy oraz jego adres e-mail, o ile jest dostępny, aby umożliwić konsumentowi szybkie skontaktowanie się z przedsiębiorcą i skuteczne porozumiewanie się z nim oraz, w przypadku

gdy ma to zastosowanie, pełny adres pocztowy i dane identyfikujące przedsiębiorcę, w imieniu którego działa;

- d) pełny adres pocztowy miejsca prowadzenia działalności przedsiębiorcy, jeżeli różni się od adresu podanego zgodnie z lit. c), a w przypadku gdy ma to zastosowanie – pełny adres pocztowy przedsiębiorcy, w imieniu którego działa, pod który to adres konsument może kierować wszelkie reklamacje;

- e) łączna cena towarów lub usług wraz z podatkami lub, w przypadku gdy charakter towarów lub usług nie pozwala w sposób racjonalny na wcześniejsze obliczenie ceny – sposób, w jaki ma być obliczana cena, jak również, w przypadku gdy ma to zastosowanie, wszystkie dodatkowe opłaty za transport, dostarczenie lub usługi pocztowe lub jakiegokolwiek inne koszty lub, w przypadku gdy nie można wcześniej w sposób racjonalny obliczyć tych opłat – informacja o możliwości powstania konieczności uiszczenia takich dodatkowych opłat. W przypadku umowy zawartej na czas nieoznaczony lub umowy obejmującej prenumeratę łączna cena zawiera łączne koszty na dany okres objęty rozliczeniem. W przypadku gdy takie umowy przewidują stałą stawkę, łączna cena oznacza również łączne miesięczne koszty. W przypadku gdy nie można wcześniej w sposób racjonalny obliczyć łącznych kosztów, przedstawia się sposób, w jaki cena ma być obliczana;

- f) koszt korzystania ze środka porozumiewania się na odległość w celu zawarcia umowy, w przypadku gdy koszt ten obliczany jest w sposób inny niż na podstawie taryfy podstawowej;

- g) warunki płatności, dostarczenia, wykonania, termin, w jakim przedsiębiorca zobowiązuje się do dostarczenia towarów lub świadczenia usług oraz, w przypadku gdy ma to zastosowanie, stosowane przez przedsiębiorcę procedury rozpatrywania reklamacji;

- h) w przypadku gdy istnieje prawo do odstąpienia od umowy – warunki, terminy oraz procedury korzystania z tego prawa zgodnie z art. 11 ust. 1, a także wzór formularza odstąpienia od umowy zawarty w załączniku I część B;

- i) w przypadku gdy ma to zastosowanie – informacja, że konsument będzie musiał ponieść koszty zwrotu towarów w przypadku odstąpienia od umowy oraz, w odniesieniu do umów zawieranych na odległość, koszty zwrotu towarów, jeżeli towary ze względu na swój charakter nie mogą zostać w zwykłym trybie odesłane pocztą;

- j) informacja, że – jeśli konsument wykona prawo do odstąpienia od umowy po zgłoszeniu żądania zgodnie z art. 7 ust. 3 lub art. 8 ust. 8, zobowiązany jest do zapłacenia przedsiębiorcy uzasadnionych kosztów zgodnie z art. 14 ust. 3;

- k) w przypadku gdy prawo do odstąpienia od umowy nie jest przewidziane zgodnie z art. 16 – informacja, że konsument nie będzie miał prawa do odstąpienia od umowy lub, w przypadku gdy ma to zastosowanie, okoliczności, w których konsument traci swoje prawo do odstąpienia od umowy;

- l) przypomnienie o istnieniu prawnego obowiązku zapewnienia zgodności towarów z umową;
- m) w przypadku gdy ma to zastosowanie – istnienie i warunki obsługi posprzedażnej konsumenta i usług posprzedażnych oraz gwarancji handlowej;
- n) istnienie stosownych kodeksów postępowania zdefiniowanych w art. 2 lit. f) dyrektywy 2005/29/WE oraz, w przypadku gdy ma to zastosowanie – informacja, w jaki sposób można uzyskać egzemplarze tych kodeksów;
- o) w przypadku gdy ma to zastosowanie – czas trwania umowy lub, jeżeli umowa zawarta jest na czas nieoznaczony lub jeśli ma ulegać automatycznemu przedłużeniu, warunki rozwiązania umowy;
- p) w przypadku gdy ma to zastosowanie – minimalny czas trwania zobowiązań konsumenta wynikających z umowy;
- q) w przypadku gdy ma to zastosowanie – istnienie oraz warunki kaucji lub innych gwarancji finansowych, które mają być wpłacone lub dostarczone przez konsumenta na żądanie przedsiębiorcy;
- r) w przypadku gdy ma to zastosowanie – funkcjonalność treści cyfrowych, w tym również mające zastosowanie techniczne środki ich ochrony;
- s) w przypadku gdy ma to zastosowanie – każda mająca znaczenie interoperacyjność treści cyfrowych ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem, o którym przedsiębiorca wie lub, racjonalnie oczekując, powinien być wiesz;
- t) w przypadku gdy ma to zastosowanie – możliwość skorzystania z pozasądowych mechanizmów rozpatrywania reklamacji i dochodzenia roszczeń, którym podlega przedsiębiorca, oraz możliwości dostępu do tych procedur.

2. Ust. 1 ma również zastosowanie do umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu, energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, dostarczanie centralnego ogrzewania lub dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku.

3. W przypadku aukcji publicznej informacje, o których mowa w ust. 1 lit. b), c) i d), mogą być zastąpione równoważnymi danymi organizatora aukcji.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1 lit. h), i) oraz j), można dostarczyć przy użyciu wzoru pouczenia o odstąpieniu od umowy znajdującego się w załączniku I część A. Przedsiębiorca spełnił wymogi informacyjne określone w ust. 1 lit. h), i) oraz j), jeśli dostarczył konsumentowi to pouczenie, odpowiednio wypełnione.

5. Informacje, o których mowa ust. 1, tworzą integralną część umowy zawieranej na odległość lub umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa i nie mogą być zmieniane, chyba że umawiające się strony wyraźnie postanowią inaczej.

6. Jeżeli przedsiębiorca nie spełnił wymogów informacyjnych dotyczących opłat dodatkowych lub innych kosztów, o których mowa w ust. 1 lit. e), lub kosztów zwrotu towarów, o których mowa w ust. 1 lit. i), konsument nie ponosi tych opłat lub kosztów.

7. Państwa członkowskie mogą utrzymać w mocy lub wprowadzić do swojego prawa krajowego wymogi językowe odnoszące się do informacji umownych, tak, aby zapewnić, by informacje te były łatwo zrozumiałe dla konsumenta.

8. Wymogi informacyjne określone w niniejszej dyrektywie stanowią uzupełnienie wymogów informacyjnych zawartych w dyrektywie 2006/123/WE oraz dyrektywie 2000/31/WE i nie uniemożliwiają państwom członkowskim nakładania dodatkowych wymogów informacyjnych zgodnie z tymi dyrektywami.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego, jeżeli przepis dyrektywy 2006/123/WE lub dyrektywy 2000/31/WE dotyczący treści informacji i sposobu ich przekazywania koliduje z przepisem niniejszej dyrektywy, pierwszeństwo ma przepis niniejszej dyrektywy.

9. Ciężar dowodu w zakresie spełnienia wymogów informacyjnych określonych w niniejszym rozdziale spoczywa na przedsiębiorcy.

Artykuł 7

Wymogi formalne dotyczące umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa

1. W odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa przedsiębiorca udziela konsumentowi informacji przewidzianych w art. 6 ust. 1 na papierze lub, jeżeli konsument wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku. Informacje te muszą być czytelne oraz sformułowane w prostym, zrozumiałym języku.

2. Przedsiębiorca dostarcza konsumentowi egzemplarz podpisanej umowy lub potwierdzenie zawarcia umowy na papierze lub, jeżeli konsument wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, w tym również, w przypadku gdy ma to zastosowanie, potwierdzenie uprzedniej wyraźnej zgody konsumenta oraz przyjęcia do wiadomości przez konsumenta zgodnie z art. 16 lit. m).

3. W przypadku gdy konsument chce, aby świadczenie usług lub dostarczanie wody, gazu, energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, lub dostarczanie centralnego ogrzewania, rozpoczęły się w okresie na odstąpienie od umowy przewidzianym w art. 9 ust. 2, przedsiębiorca wymaga od konsumenta zgłoszenia takiego wyraźnego żądania na trwałym nośniku.

4. W odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, w przypadku gdy konsument wyraźnie zażądał świadczenia usług przez przedsiębiorcę w celu naprawy lub konserwacji, w przypadku których przedsiębiorca i konsument natychmiast wykonują swoje zobowiązania umowne, oraz w przypadku gdy płatność, której ma dokonać konsument, nie przekracza 200 EUR:

- a) przedsiębiorca udziela konsumentowi informacji, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b) i c), oraz informacji dotyczących ceny i sposobu, w jaki cena ma być obliczana, a także dostarcza łączny kosztorys na papierze lub, jeżeli konsument wyrazi na to zgodę – na innym trwałym nośniku. Przedsiębiorca udziela informacji, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a), h) i k), ale może nie przekazywać ich na papierze lub na innym trwałym nośniku, jeżeli konsument wyraźnie się na to zgadza;
- b) potwierdzenie zawarcia umowy przekazane zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu zawiera informacje przewidziane w art. 6 ust. 1.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu niniejszego ustępu.

5. Państwa członkowskie nie mogą nakładać jakichkolwiek dalszych wymogów w zakresie informacji przed zawarciem umowy niezbędnych do spełnienia obowiązków informacyjnych określonych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 8

Wymogi formalne dotyczące umów zawieranych na odległość

1. W odniesieniu do umów zawieranych na odległość przedsiębiorca udziela informacji przewidzianych w art. 6 ust. 1 lub udostępnia te informacje konsumentowi w sposób odpowiadający wykorzystywanym środkom porozumiewania się na odległość, w prostym i zrozumiałym języku. Jeżeli informacje te dostarczane są na trwałym nośniku, muszą być czytelne.

2. Jeżeli umowa zawierana na odległość, która ma zostać zawarta przy użyciu środków elektronicznych, nakłada na konsumenta obowiązek zapłaty, przedsiębiorca przekazuje konsumentowi w jasny i widoczny sposób oraz bezpośrednio przed złożeniem przez niego zamówienia, informacje przewidziane w art. 6 ust. 1 lit. a), e), o) i p).

Przedsiębiorca zapewnia, aby konsument w momencie składania zamówienia wyraźnie przyjął do wiadomości, że zamówienie pociąga za sobą obowiązek zapłaty. Jeżeli w celu złożenia zamówienia wymagane jest aktywowanie przycisku lub podobnej funkcji, przycisk lub podobna funkcja muszą być oznaczone w łatwo czytelny sposób jedynie z użyciem słów „zamówienie z obowiązkiem zapłaty” lub równoważnego jednoznacznego sformułowania informującego, że złożenie zamówienia pociąga za sobą obowiązek zapłaty na rzecz przedsiębiorcy. Jeżeli przedsiębiorca nie przestrzega przepisów niniejszego akapitu, konsument nie jest związany umową lub zamówieniem.

3. Na stronach internetowych służących do prowadzenia handlu elektronicznego wskazuje się w jasny i czytelny sposób, najpóźniej na początku procesu składania zamówienia, czy mają zastosowanie jakiegokolwiek ograniczenia w dostarczeniu i jakie sposoby płatności są akceptowane.

4. Jeżeli umowa jest zawarta przy użyciu środka porozumiewania się na odległość, przewidującego ograniczoną przestrzeń lub czas na przedstawienie informacji, przed zawarciem takiej umowy przedsiębiorca dostarcza, z wykorzystaniem tego konkretnego środka, przynajmniej informacje przed zawarciem umowy dotyczące głównych cech towarów lub usług, oznaczenia przedsiębiorcy, łącznej ceny, prawa do odstąpienia od umowy, czasu trwania umowy, a jeśli umowa została zawarta na czas nieoznaczony – warunków rozwiązania umowy, o których to informacjach mowa w art. 6 ust. 1 lit. a), b), e), h) i o). Pozostałe informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1, udzielane są przez przedsiębiorcę konsumentowi w odpowiedni sposób zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

5. Bez uszczerbku dla ust. 4, jeżeli przedsiębiorca kontaktuje się z konsumentem przez telefon w celu zawarcia umowy na odległość, na początku rozmowy z konsumentem podaje dane go identyfikujące oraz, w przypadku gdy ma to zastosowanie, dane identyfikujące osobę, w imieniu której telefonuje, a także handlowy cel rozmowy.

6. W przypadku gdy umowa na odległość ma być zawarta przez telefon, państwa członkowskie mogą postanowić, że przedsiębiorca musi potwierdzić ofertę złożoną konsumentowi, który staje się związany dopiero po podpisaniu oferty lub przesłaniu swojej pisemnej zgody. Państwa członkowskie mogą również postanowić, że takie potwierdzenia muszą być przekazywane na trwałym nośniku.

7. Przedsiębiorca dostarcza konsumentowi potwierdzenie zawarcia umowy na trwałym nośniku w rozsądnym terminie po zawarciu umowy na odległość, a najpóźniej w chwili dostarczenia towarów lub przed rozpoczęciem świadczenia usługi. Potwierdzenie to obejmuje:

- a) wszystkie informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1, chyba że przedsiębiorca już dostarczył te informacje konsumentowi na trwałym nośniku przed zawarciem umowy na odległość; oraz
- b) w przypadku gdy ma to zastosowanie – potwierdzenie uprzedniej wyraźnej zgody konsumenta i przyjęcia do wiadomości przez konsumenta zgodnie z art. 16 lit. m).

8. W przypadku gdy konsument chce, aby świadczenie usług lub dostarczanie wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, lub dostarczanie centralnego ogrzewania rozpoczęły się w okresie na odstąpienie od umowy przewidzianym w art. 9 ust. 2, przedsiębiorca wymaga od konsumenta zgłoszenia wyraźnego żądania.

9. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla przepisów dotyczących zawierania umów elektronicznych oraz składania zamówień drogą elektroniczną zawartych w art. 9 i 11 dyrektywy 2000/31/WE.

10. Państwa członkowskie nie mogą nakładać jakichkolwiek dalszych wymogów dotyczących informacji przed zawarciem umowy niezbędnych do spełnienia obowiązków informacyjnych określonych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 9

Prawo do odstąpienia od umowy

1. Z zastrzeżeniem przypadków, gdy zastosowanie mają wyjątki przewidziane w art. 16, konsumentowi przysługuje prawo do odstąpienia od umowy w przypadku umowy zawieranej na odległość lub umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa przez okres 14 dni, bez podawania jakichkolwiek powodów i bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów innych niż koszty przewidziane w art. 13 ust. 2 i art. 14.

2. Bez uszczerbku dla art. 10 okres na odstąpienie od umowy, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, wygasa po upływie 14 dni od:

- a) w przypadku umów o świadczenie usług – dnia zawarcia umowy;
- b) w przypadku umów sprzedaży – dnia, w którym konsument lub osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez konsumenta wejdzie w fizyczne posiadanie towarów lub:
  - (i) w przypadku złożonego przez konsumenta jednego zamówienia obejmującego wiele towarów, które dostarczane są osobno – dnia, w którym konsument lub osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez konsumenta wejdzie w fizyczne posiadanie ostatniego z towarów;
  - (ii) w przypadku dostarczenia towarów partiami lub w częściach – dnia, w którym konsument lub osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez konsumenta wejdzie w fizyczne posiadanie ostatniej partii lub części;
  - (iii) w przypadku umów o regularne dostarczanie towarów przez określony czas – dnia, w którym konsument lub osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez konsumenta wejdzie w fizyczne posiadanie pierwszego z towarów;
- c) w przypadku umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, dostarczanie centralnego ogrzewania lub dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku – dnia zawarcia umowy.

3. Państwa członkowskie nie mogą zakazywać umawiającym się stronom wykonywania ich zobowiązań umownych

w okresie na odstąpienie od umowy. Jednakże w przypadku umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa państwa członkowskie mogą utrzymać istniejące przepisy ustawodawstwa krajowego zakazujące przedsiębiorcy pobierania zapłaty od konsumenta przez określony okres po zawarciu umowy.

Artykuł 10

Nieudzielenie informacji o prawie do odstąpienia od umowy

1. Jeżeli przedsiębiorca nie udzielił konsumentowi informacji o prawie do odstąpienia od umowy, wymaganej zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. h), okres na odstąpienie od umowy upływa po 12 miesiącach od zakończenia początkowego okresu na odstąpienie od umowy, określonego zgodnie z art. 9 ust. 2.

2. Jeżeli przedsiębiorca udzielił konsumentowi informacji przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu w ciągu 12 miesięcy od dnia, o którym mowa w art. 9 ust. 2, okres na odstąpienie od umowy wygasa po upływie 14 dni po dniu, w którym konsument otrzymał te informacje.

Artykuł 11

Wykonanie prawa do odstąpienia od umowy

1. Konsument informuje przedsiębiorcę przed wygaśnięciem okresu na odstąpienie od umowy o swojej decyzji o odstąpieniu od umowy. W tym celu konsument może:

- a) skorzystać ze wzoru formularza odstąpienia od umowy zawartego w załączniku I część B; albo
- b) złożyć jakiegokolwiek inne jednoznaczne oświadczenie, w którym informuje o swojej decyzji o odstąpieniu od umowy.

Państwa członkowskie nie mogą wprowadzać żadnych wymogów formalnych mających zastosowanie do wzoru formularza odstąpienia od umowy, innych niż te zawarte w załączniku I część B.

2. Konsument wykonał prawo do odstąpienia od umowy w okresie na odstąpienie od umowy, o którym mowa w art. 9 ust. 2 i art. 10, jeżeli przekazał informację o wykonaniu prawa do odstąpienia od umowy przed wygaśnięciem tego okresu.

3. Przedsiębiorca może, oprócz możliwości, o których mowa w ust. 1, udostępnić konsumentowi opcję elektronicznego wypełnienia i wysłania wzoru formularza odstąpienia od umowy zawartego w załączniku I część B lub jakiegokolwiek innego jednoznacznego oświadczenia na stronie internetowej przedsiębiorcy. W takich przypadkach przedsiębiorca niezwłocznie przesyła konsumentowi na trwałym nośniku potwierdzenie odbioru takiego odstąpienia od umowy.

4. Ciężar dowodu wykonania prawa do odstąpienia od umowy zgodnie z przepisami niniejszego artykułu spoczywa na konsumentach.

Artykuł 12**Skutki odstąpienia od umowy**

Wykonanie prawa do odstąpienia od umowy powoduje wygaśnięcie obowiązków stron, dotyczących:

- a) wykonania umowy zawieranej na odległość lub umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa; lub
- b) zawarcia umowy zawieranej na odległość lub umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa, w przypadkach złożenia oferty przez konsumenta.

Artykuł 13**Obowiązki przedsiębiorcy w przypadku odstąpienia od umowy**

1. Przedsiębiorca zwraca wszystkie płatności otrzymane od konsumenta, w tym – w przypadku gdy ma to zastosowanie – koszty dostarczenia, bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie nie później niż w terminie 14 dni od dnia, w którym został poinformowany o decyzji konsumenta o odstąpieniu od umowy zgodnie z art. 11.

Przedsiębiorca dokonuje zwrotu, o którym mowa w akapicie pierwszym, przy użyciu takich samych środków płatniczych, jakie zostały użyte przez konsumenta w początkowej transakcji, chyba że konsument w sposób wyraźny zgodził się na inne rozwiązanie i pod warunkiem że konsument nie poniesie żadnych kosztów w związku z takim zwrotem.

2. Niezależnie od ust. 1, w przypadku gdy konsument wyraźnie wybrał sposób dostarczenia inny niż najtańszy standardowy sposób dostarczenia oferowany przez przedsiębiorcę, przedsiębiorca nie jest zobowiązany do zwrotu dodatkowych kosztów.

3. W odniesieniu do umów sprzedaży, o ile przedsiębiorca nie zaproponował, że sam odbierze towary, może on wstrzymać się ze zwrotem kwot otrzymanych od konsumenta do czasu otrzymania towarów z powrotem lub dostarczenia przez konsumenta dowodu ich odesłania, w zależności od tego, które zdarzenie nastąpi najwcześniej.

Artykuł 14**Obowiązki konsumenta w przypadku odstąpienia od umowy**

1. O ile przedsiębiorca nie zaproponował, że sam odbierze towary, konsument odsyła towary lub przekazuje je przedsiębiorcy lub osobie upoważnionej przez przedsiębiorcę do odbioru towarów, bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie nie później niż 14 dni od dnia, w którym poinformował przedsiębiorcę o swojej decyzji o odstąpieniu od umowy zgodnie z art. 11. Termin zostaje zachowany, jeżeli konsument odesła towary przed wygaśnięciem okresu 14 dni.

Konsument ponosi tylko bezpośrednie koszty zwrotu towarów, chyba że przedsiębiorca zgodził się je ponieść lub nie poinformował konsumenta, że musi on ponieść te koszty.

W przypadku umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, gdy towary zostały dostarczone do miejsca zamieszkania konsumenta w momencie zawarcia umowy, przedsiębiorca odbiera towary na swój koszt jeżeli, ze względu na ich charakter, nie można tych towarów w zwykłym trybie odesłać pocztą.

2. Konsument odpowiada tylko za wszelkie zmniejszenie wartości towarów wynikające z obchodzenia się z towarami w sposób inny niż konieczny do stwierdzenia charakteru, cech i funkcjonowania towarów. Konsument w żadnym przypadku nie odpowiada za zmniejszenie wartości towarów w przypadku gdy przedsiębiorca nie poinformował go o prawie do odstąpienia od umowy zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. h).

3. W przypadku gdy konsument wykonuje prawo do odstąpienia od umowy po zgłoszeniu żądania zgodnie z art. 7 ust. 3 lub art. 8 ust. 8, konsument płaci przedsiębiorcy kwotę, która jest proporcjonalna do zakresu świadczeń spełnionych do chwili, w której konsument poinformował przedsiębiorcę o skorzystaniu z prawa do odstąpienia od umowy, w porównaniu z całym zakresem umowy. Proporcjonalna kwota, którą konsument ma zapłacić przedsiębiorcy, jest obliczana na podstawie łącznej ceny uzgodnionej w umowie. Jeżeli łączna cena jest nadmierna, proporcjonalna kwota obliczana jest na podstawie wartości rynkowej spełnionych świadczeń.

4. Konsument nie ponosi kosztów:

a) świadczenia usług lub dostarczania wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, lub dostarczania centralnego ogrzewania, w całości lub w części, w okresie na odstąpienie od umowy, w przypadku gdy:

(i) przedsiębiorca nie dostarczył informacji zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. h) lub j); lub

(ii) konsument nie zażądał w sposób wyraźny rozpoczęcia spełniania świadczenia w okresie na odstąpienie od umowy zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 8; lub

b) dostarczania, w całości lub w części, treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, w przypadku gdy:

(i) konsument nie udzielił uprzednio swojej wyraźnej zgody na rozpoczęcie spełniania świadczenia przed zakończeniem 14-dniowego okresu, o którym mowa w art. 9;

(ii) konsument nie przyjął do wiadomości utraty przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy w chwili udzielania zgody; lub

(iii) przedsiębiorca nie dostarczył potwierdzenia zgodnie z art. 7 ust. 2 lub art. 8 ust. 7.

5. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 13 ust. 2 oraz w niniejszym artykule, konsument nie ponosi jakiejkolwiek odpowiedzialności z tytułu wykonania prawa do odstąpienia od umowy.

Artykuł 15

Skutki wykonania prawa do odstąpienia od umowy w odniesieniu do umów dodatkowych

1. Bez uszczerbku dla art. 15 dyrektywy 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki ⁽¹⁾, jeżeli konsument wykonuje przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy w przypadku umowy zawieranej na odległość lub umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorstwa zgodnie z art. 9–14 niniejszej dyrektywy, wszelkie umowy dodatkowe ulegają automatycznemu rozwiązaniu, bez żadnych kosztów dla konsumenta, z wyjątkiem tych przewidzianych w art. 13 ust. 2 i art. 14 niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie ustanawiają szczegółowe warunki rozwiązywania takich umów.

Artykuł 16

Wyjątki od prawa do odstąpienia od umowy

Państwa członkowskie nie mogą przewidzieć prawa do odstąpienia od umowy określonego w art. 9–15 w odniesieniu do umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa w następujących przypadkach:

- a) umów o świadczenie usług, w ramach których usługa została w pełni wykonana, jeśli rozpoczęto spełnianie świadczenia za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta oraz po przyjęciu przez niego do wiadomości, że utraci przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy z chwilą pełnego wykonania umowy przez przedsiębiorcę;
- b) dostarczania towarów lub świadczenia usług, których cena jest zależna od wahań na rynku finansowym, nad którymi przedsiębiorca nie może mieć kontroli i które mogą wystąpić w okresie na odstąpienie od umowy;
- c) dostarczania towarów wyprodukowanych według specyfikacji konsumenta lub wyraźnie zindywidualizowanych;
- d) dostarczania towarów, które ulegają szybkiemu zepsuciu lub mają krótki termin przydatności do użycia;
- e) dostarczania zapieczętowanych towarów, które nie nadają się do zwrotu ze względu na ochronę zdrowia lub ze względów higienicznych i których opakowanie zostało otwarte po dostarczeniu;
- f) dostarczania towarów, które, po dostarczeniu, ze względu na swój charakter są w sposób nierozłączny połączone z innymi przedmiotami;

- g) dostarczania napojów alkoholowych, których cena została uzgodniona przy zawarciu umowy sprzedaży, a których dostarczenie może nastąpić dopiero po upływie 30 dni i których rzeczywista wartość zależy od wahań na rynku, nad którymi przedsiębiorca nie może mieć kontroli;
- h) umów, w przypadku których konsument wyraźnie zażądał od przedsiębiorcy, aby przyjechał do niego w celu dokonania pilnej naprawy lub konserwacji. Jeżeli przy okazji takiej wizyty przedsiębiorca świadczy dodatkowo inne usługi niż te, których konsument wyraźnie zażądał, lub dostarcza towary inne niż części zamienne, które muszą być wykorzystywane do konserwacji lub naprawy, prawo do odstąpienia od umowy ma zastosowanie do tych dodatkowych usług lub towarów;
- i) dostarczania zapieczętowanych nagrań dźwiękowych lub zapieczętowanych nagrań wizualnych, lub zapieczętowanego oprogramowania komputerowego, których opakowanie zostało otwarte po dostarczeniu;
- j) dostarczania gazet, periodyków lub czasopism z wyjątkiem umów o prenumeratę takich wydawnictw;
- k) umów zawartych na aukcji publicznej;
- l) świadczenia usług w zakresie zakwaterowania, innych niż do celów mieszkalnych, przewozu towarów, najmu samochodów, gastronomii lub usług związanych z wypoczynkiem, jeżeli umowa przewiduje konkretny dzień lub okres świadczenia usługi;
- m) dostarczania treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, jeżeli spełnienie świadczenia rozpoczęło się za uprzednią wyraźną zgodą konsumenta i po przyjęciu przez niego do wiadomości utraty w ten sposób przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy.

ROZDZIAŁ IV

INNE PRAWA KONSUMENTÓW

Artykuł 17

Zakres stosowania

1. Art. 18 i 20 stosuje się do umów sprzedaży. Artykuły te nie mają zastosowania do umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, dostarczanie centralnego ogrzewania lub dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku.

2. Art. 19, 21 i 22 stosuje się do umów sprzedaży i umów o świadczenie usług oraz do umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu, energii elektrycznej, dostarczanie centralnego ogrzewania lub dostarczanie treści cyfrowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66.

Artykuł 18**Dostarczenie**

1. O ile strony nie uzgodniły innego terminu dostarczenia, przedsiębiorca dostarcza towary poprzez przeniesienie fizycznego posiadania towarów lub kontroli nad nimi na konsumenta, bez zbędnej zwłoki, ale nie później niż 30 dni od zawarcia umowy.

2. W przypadku gdy przedsiębiorca nie spełnił swojego obowiązku dostarczenia towarów w terminie uzgodnionym z konsumentem lub w terminie określonym w ust. 1, konsument wzywa go do dostarczenia w dodatkowym terminie stosownym do okoliczności. Jeżeli przedsiębiorca nie dostarczył towarów w tym dodatkowym terminie, konsument ma prawo rozwiązać umowę.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do umów sprzedaży, w przypadku gdy przedsiębiorca odmówił dostarczenia towarów lub w przypadku gdy uzgodniony termin dostarczenia ma istotne znaczenie z uwagi na wszystkie okoliczności związane z zawarciem umowy, lub w przypadku gdy konsument informuje przedsiębiorcę przed zawarciem umowy, że dostarczenie przed określonym dniem lub w określonym dniu ma istotne znaczenie. W takich przypadkach, jeżeli przedsiębiorca nie dostarczył towarów w terminie uzgodnionym z konsumentem lub w terminie określonym w ust. 1, konsument ma prawo do natychmiastowego rozwiązania umowy.

3. Po rozwiązaniu umowy przedsiębiorca bez zbędnej zwłoki dokonuje zwrotu całej kwoty zapłaconej w ramach umowy.

4. Oprócz rozwiązania umowy zgodnie z ust. 2 konsument może skorzystać z innych środków przewidzianych w prawie krajowym.

Artykuł 19**Oplaty za korzystanie ze sposobów płatności**

Państwa członkowskie zakazują przedsiębiorcom pobierania od konsumentów, w związku ze stosowaniem określonych sposobów płatności, opłat, które są wyższe od kosztów poniesionych przez przedsiębiorców w związku z korzystaniem z tych sposobów.

Artykuł 20**Przejście ryzyka**

W przypadku umów, zgodnie z którymi przedsiębiorca wysłała towary konsumentowi, ryzyko utraty lub uszkodzenia towarów przechodzi na konsumenta w chwili wejścia przez konsumenta lub osobę trzecią wskazaną przez konsumenta, inną niż przewoźnik, w fizyczne posiadanie towarów. Jednakże ryzyko przechodzi na konsumenta z chwilą dostarczenia towarów przewoźnikowi, jeżeli konsument zlecił temu przewoźnikowi ich transport, a przedsiębiorca nie oferował takiej możliwości, bez uszczerbku dla praw konsumenta wobec przewoźnika.

Artykuł 21**Porozumiewanie się z wykorzystaniem telefonu**

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy przedsiębiorca posiada linię telefoniczną przeznaczoną do telefonicznego kontaktowania się z nim w sprawie zawartej umowy, konsument – kontaktując się z przedsiębiorcą – nie był zobowiązany do płacenia taryfy wyższej niż taryfa podstawowa.

Akapit pierwszy pozostaje bez uszczerbku dla prawa dostawców usług telekomunikacyjnych do pobierania opłat za te połączenia.

Artykuł 22**Płatności dodatkowe**

Zanim konsument zostanie związany umową lub ofertą, przedsiębiorca powinien uzyskać wyraźną zgodę konsumenta na każdą dodatkową płatność należną oprócz uzgodnionego wynagrodzenia za główne obowiązki umowne przedsiębiorcy. Jeżeli przedsiębiorca nie otrzymał wyraźnej zgody konsumenta, lecz założył jej istnienie poprzez stosowanie domyślnych opcji, które konsument musi odrzucić w celu uniknięcia dodatkowej płatności, konsument ma prawo do zwrotu tej płatności.

ROZDZIAŁ V**PRZEPISY OGÓLNE****Artykuł 23****Egzekwowanie**

1. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie i skuteczne środki zapewniające przestrzeganie niniejszej dyrektywy.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują przepisy, na mocy których jeden lub większa liczba następujących podmiotów może, zgodnie z prawem krajowym, wszcząć postępowanie na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi, aby zapewnić stosowanie przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę:

- a) organy publiczne lub ich przedstawiciele;
- b) organizacje konsumenckie mające uzasadniony interes w ochronie konsumentów;
- c) organizacje zawodowe mające uzasadniony interes w podejmowaniu działań.

Artykuł 24**Sankcje**

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz przyjmują wszystkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wdrożenia. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. Do dnia 13 grudnia 2013 r. państwa członkowskie przekazują Komisji ustanowione przepisy oraz niezwłocznie przekazują jej wszelkie późniejsze zmiany, które mają na nie wpływ.

Artykuł 25

Bezwzględnie wiążący charakter dyrektywy

Jeżeli prawem właściwym dla umowy jest prawo państwa członkowskiego, konsumenci nie mogą zrzec się praw przyznanych na mocy krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę.

Wszelkie postanowienia umowne pośrednio lub bezpośrednio znoszące lub ograniczające prawa wynikające z niniejszej dyrektywy nie są wiążące dla konsumenta.

Artykuł 26

Informacja

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu poinformowania konsumentów i przedsiębiorców o przepisach krajowych transponujących niniejszą dyrektywę oraz, w stosownych przypadkach, zachęcają przedsiębiorców i twórców kodeksów, określonych w art. 2 lit. g) dyrektywy 2005/29/WE, do informowania konsumentów o swoich kodeksach postępowania.

Artykuł 27

Niezamówione świadczenia

Konsument jest zwolniony z obowiązku jakiegokolwiek zapłaty w przypadkach niezamówionego dostarczenia towarów, wody, gazu, energii elektrycznej, dostarczenia centralnego ogrzewania lub dostarczenia treści cyfrowych, lub niezamówionego świadczenia usług, zakazanych na mocy art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29/WE. W takich przypadkach brak odpowiedzi konsumenta na takie niezamówione dostarczenie towarów lub takie niezamówione świadczenie usług, nie stanowi zgody.

Artykuł 28

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmą i opublikują, do dnia 13 grudnia 2013 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych środków w formie dokumentów. Komisja korzysta z tych dokumentów do celu sporządzenia sprawozdania, o którym mowa w art. 30.

Państwa członkowskie stosują te środki od dnia 13 czerwca 2014 r.

Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Przepisy niniejszej dyrektywy mają zastosowanie do umów zawartych po dniu 13 czerwca 2014 r.

Artykuł 29

Wymogi w zakresie sprawozdawczości

1. W przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z którejkolwiek z opcji regulacyjnych, o których mowa w art. 3 ust. 4, art. 6 ust. 7, art. 6 ust. 8, art. 7 ust. 4, art. 8 ust. 6 i art. 9 ust. 3, informuje o tym, a także o wszelkich późniejszych zmianach, Komisję do dnia 13 grudnia 2013 r.

2. Komisja zapewnia, aby informacje, o których mowa w ust. 1, były łatwo dostępne dla konsumentów i przedsiębiorców, między innymi na specjalnie do tego przeznaczonej stronie internetowej.

3. Komisja przekazuje innym państwom członkowskim i Parlamentowi Europejskiemu informacje, o których mowa w ust. 1. Komisja przeprowadza konsultacje z zainteresowanymi stronami w sprawie tych informacji.

Artykuł 30

Sprawozdanie Komisji i przegląd

Do dnia 13 grudnia 2016 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy. Sprawozdanie to obejmuje w szczególności ocenę przepisów niniejszej dyrektywy odnoszących się do treści cyfrowych, w tym również prawa do odstąpienia od umowy. W razie potrzeby sprawozdaniu towarzyszą wnioski ustawodawcze w sprawie dostosowania niniejszej dyrektywy do zmian zachodzących w zakresie praw konsumenta.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 31

Przepisy uchylające

Z dniem 13 czerwca 2014 r. traci moc dyrektywa 85/577/EWG oraz dyrektywa 97/7/WE, zmienione dyrektywą 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotyczącą sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość⁽¹⁾ oraz dyrektywami 2005/29/WE i 2007/64/WE.

Odesłania do uchylonych dyrektyw odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II.

⁽¹⁾ Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16.

Artykuł 32**Zmiana w dyrektywie 93/13/EWG**

W dyrektywie 93/13/EWG dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 8a

1. W przypadku gdy państwo członkowskie przyjmuje przepisy zgodnie z art. 8, informuje ono Komisję o tych przepisach, jak również o wszelkich późniejszych zmianach, w szczególności w przypadku gdy przepisy te:

- rozszerzają zakres oceny nieuczciwego charakteru na postanowienia umowne wynegocjowane indywidualnie lub na relację ceny lub wynagrodzenia,
- zawierają wykaz postanowień umownych, które są uznawane za nieuczciwe.

2. Komisja zapewnia, aby informacje, o których mowa w ust. 1, były łatwo dostępne dla konsumentów i przedsiębiorców, między innymi na specjalnie do tego przeznaczonej stronie internetowej.

3. Komisja przekazuje innym państwom członkowskim i Parlamentowi Europejskiemu informacje, o których mowa w ust. 1. Komisja przeprowadza konsultacje z zainteresowanymi stronami w sprawie tych informacji.”.

Artykuł 33**Zmiana w dyrektywie 1999/44/WE**

W dyrektywie 1999/44/WE dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 8a**Wymogi dotyczące sprawozdawczości**

1. W przypadku gdy, zgodnie z art. 8 ust. 2, państwo członkowskie przyjmuje surowsze przepisy w zakresie

ochrony konsumentów niż te, które są przewidziane w art. 5 ust. 1–3 i w art. 7 ust. 1, informuje o tym, a także o wszelkich późniejszych zmianach, Komisję.

2. Komisja zapewnia, aby informacje, o których mowa w ust. 1, były łatwo dostępne dla konsumentów i przedsiębiorców, między innymi na specjalnie do tego przeznaczonej stronie internetowej.

3. Komisja przekazuje innym państwom członkowskim i Parlamentowi Europejskiemu informacje, o których mowa w ust. 1. Komisja przeprowadza konsultacje z zainteresowanymi stronami w sprawie tych informacji.”.

Artykuł 34**Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 35**Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu 25 października 2011 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego
J. BUZEK
Przewodniczący

W imieniu Rady
M. DOWGIELEWICZ
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Informacje dotyczące korzystania z prawa do odstąpienia od umowy

A. Wzór pouczenia o odstąpieniu od umowy

Prawo do odstąpienia od umowy

Mają Państwo prawo odstąpić od niniejszej umowy w terminie 14 dni bez podania jakiegokolwiek przyczyny.

Okres na odstąpienie od umowy wygasa po upływie 14 dni od dnia [1]

Aby skorzystać z prawa do odstąpienia od umowy, muszą Państwo poinformować nas [2] o swojej decyzji o odstąpieniu od niniejszej umowy w drodze jednoznacznego oświadczenia (na przykład pismo wysłane pocztą, faksem lub pocztą elektroniczną). Mogą Państwo skorzystać z wzoru formularza odstąpienia od umowy, jednak nie jest to obowiązkowe. [3]

Aby zachować termin odstąpienia od umowy, wystarczy, aby wysłali Państwo informację dotyczącą wykonania przysługującego Państwu prawa do odstąpienia od umowy przed upływem terminu do odstąpienia od umowy.

Skutki odstąpienia od umowy

W przypadku odstąpienia od niniejszej umowy zwracamy Państwu wszystkie otrzymane od Państwa płatności, w tym koszty dostarczenia (z wyjątkiem dodatkowych kosztów wynikających z wybranego przez Państwa sposobu dostarczenia innego niż najtańszy standardowy sposób dostarczenia oferowany przez nas), bez zbędnej zwłoki, a w każdym przypadku nie później niż 14 dni od dnia, w którym zostaliśmy poinformowani o Państwa decyzji o wykonaniu prawa do odstąpienia od niniejszej umowy. Zwrotu płatności dokonamy przy użyciu takich samych sposobów płatności, jakie zostały przez Państwa użyte w początkowej transakcji, chyba że wyraźnie zgodziliście się Państwo na inne rozwiązanie; w każdym przypadku nie poniosą Państwo żadnych opłat w związku z tym zwrotem. [4]

[5]

[6]

Instrukcje wypełniania:

- [1]. Proszę wpisać jeden z następujących fragmentów tekstu w cudzysłowie:
  - a) w przypadku umów o świadczenie usług lub umów, których przedmiotem jest dostarczanie wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, dostarczanie centralnego ogrzewania lub dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku: „zawarcia umowy”;
  - b) w przypadku umowy sprzedaży: „w którym weszli Państwo w fizyczne posiadanie towarów lub w którym osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez Państwa weszła w fizyczne posiadanie towarów.”;
  - c) w przypadku umowy dotyczącej złożonego przez konsumenta jednego zamówienia obejmującego wiele towarów, które dostarczane są osobno: „w którym weszli Państwo w fizyczne posiadanie ostatniego z towarów lub w którym osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez Państwa weszła w fizyczne posiadanie ostatniego z towarów.”;
  - d) w przypadku umowy dotyczącej dostarczenia towaru towarów partiami lub w częściach: „w którym weszli Państwo w fizyczne posiadanie ostatniej partii lub części lub w którym osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez Państwa weszła w fizyczne posiadanie ostatniej partii lub części.”;
  - e) w przypadku umów o regularne dostarczanie towarów przez określony czas: „w którym weszli Państwo w fizyczne posiadanie pierwszego z towarów lub w którym osoba trzecia inna niż przewoźnik i wskazana przez Państwa weszła w fizyczne posiadanie pierwszego z towarów.”.
- [2]. Proszę wpisać Państwa nazwę/nazwisko, pełny adres pocztowy oraz, o ile są dostępne, Państwa numer telefonu, numer faksu i adres e-mail.
- [3]. Jeżeli umożliwiają Państwo konsumentowi wypełnienie i przesłanie informacji o odstąpieniu od umowy drogą elektroniczną na Państwa stronie internetowej, proszę wpisać, co następuje: „Mogą Państwo również wypełnić i przesłać formularz odstąpienia od umowy lub jakiegokolwiek inne jednoznaczne oświadczenie drogą elektroniczną na naszej stronie internetowej [proszę wstawić adres strony internetowej]. Jeżeli skorzystają Państwo z tej możliwości, prześlemy Państwu niezwłocznie potwierdzenie odbioru informacji o odstąpieniu od umowy na trwałym nośniku (na przykład pocztą elektroniczną).”.
- [4]. W przypadku umów sprzedaży, w których nie zaproponowali Państwo odbioru towarów w przypadku odstąpienia od umowy, proszę wpisać, co następuje: „Możemy wstrzymać się ze zwrotem płatności do czasu otrzymania towarów lub do czasu dostarczenia nam dowodu ich odesłania, w zależności od tego, które zdarzenie nastąpi najwcześniej.”.

5. Jeżeli konsument otrzymał towary w związku z umową:

a) proszę wpisać:

— „Odbierzemy towary.”; lub

— „Proszę odesłać lub przekazać nam towary lub ... [proszę tutaj wpisać nazwę i pełny adres pocztowy, w przypadku gdy ma to zastosowanie, osoby upoważnionej przez Państwa do odbioru towarów], bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie nie później niż 14 dni od dnia, w którym poinformowali nas Państwo o swoim odstąpieniu od niniejszej umowy. Termin jest zachowany, jeżeli odesłają Państwo towary przed upływem terminu 14 dni.”;

b) proszę wpisać:

— „Ponosimy koszty zwrotu towarów.”;

— „Będą Państwo musieli ponieść bezpośrednie koszty zwrotu towarów.”;

— Jeżeli w przypadku umowy zawieranej na odległość nie oferują Państwo ponoszenia kosztów zwrotu towarów, a towary ze względu na swój charakter nie mogą zostać w zwykłym trybie odesłane pocztą: „Będą Państwo musieli ponieść bezpośrednie koszty zwrotu towarów: ... EUR [proszę wpisać kwotę]”; lub jeżeli nie można w sposób racjonalny wcześniej obliczyć kosztów zwrotu towarów: „Będą Państwo musieli ponieść bezpośrednie koszty zwrotu towarów. Wysokość tych kosztów szacowana jest maksymalnie na kwotę około ... EUR [proszę wpisać kwotę].”; lub

— Jeżeli, w przypadku umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, towary ze względu na swój charakter nie mogą zostać w zwykłym trybie odesłane pocztą, a dostarczono je do miejsca zamieszkania konsumenta w chwili zawarcia umowy: „Odbioru towarów dokonamy na nasz koszt.”; oraz

c) proszę wpisać: „Odpowiadają Państwo tylko za jakiegokolwiek zmniejszenie wartości towarów wynikające z obchodzenia się z nimi w sposób inny niż było to konieczne do stwierdzenia charakteru, cech i sposobu działania towarów.”.

6. W przypadku umów dotyczących świadczenia usług lub dostarczania wody, gazu lub energii elektrycznej, w przypadku gdy nie są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w ustalonej ilości, lub dostarczania centralnego ogrzewania, proszę wpisać, co następuje: „Jeżeli zażądali Państwo rozpoczęcia świadczenia usług lub dostarczania wody/gazu/energii elektrycznej/centralnego ogrzewania [niepotrzebne skreślić] w okresie na odstąpienie od umowy, zapłacą nam Państwo kwotę proporcjonalną do zakresu świadczeń spełnionych do chwili, w której poinformowali nas Państwo o swoim odstąpieniu od niniejszej umowy, w porównaniu z całym zakresem umowy.”.

B. Wzór formularza odstąpienia od umowy

(formularz ten należy wypełnić i odesłać tylko w przypadku chęci odstąpienia od umowy)

— Adresat [w tym miejscu przedsiębiorca powinien wpisać nazwę przedsiębiorcy, pełny adres pocztowy oraz, o ile są dostępne, numer faksu i adres e-mail:]”:

— Ja/My (*) niniejszym informuję/informujemy (*) o moim/naszym (*) odstąpieniu od umowy sprzedaży następujących towarów (*)/o świadczenie następującej usługi (*)

— Data zamówienia (*)/odbioru (*)

— Imię i nazwisko/Nazwa/nazwisko konsumenta(-ów)

— Adres konsumenta(-ów)

— Podpis konsumenta(-ów) (tylko jeżeli formularz jest przesyłany w wersji papierowej)

— Data

(*) Niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIK II

Tabela korelacji

Dyrektywa 85/577/EWG	Dyrektywa 97/7/WE	Niniejsza dyrektywa
Artykuł 1		Artykuł 3 w związku z art. 2 pkt 8 i 9 oraz art. 16 lit. h)
	Artykuł 1	Artykuł 1 w związku z art. 2 pkt 7
Artykuł 2		Artykuł 2 pkt 1 i 2
	Artykuł 2 pkt 1	Artykuł 2 pkt 7
	Artykuł 2 pkt 2	Artykuł 2 pkt 1
	Artykuł 2 pkt 3	Artykuł 2 pkt 2
	Artykuł 2 pkt 4 zdanie pierwsze	Artykuł 2 pkt 7
	Artykuł 2 pkt 4 zdanie drugie	—
	Artykuł 2 pkt 5	—
Artykuł 3 ust. 1		Artykuł 3 ust. 4
Artykuł 3 ust. 2 lit. a)		Artykuł 3 ust. 3 lit. e) i f)
Artykuł 3 ust. 2 lit. b)		Artykuł 3 ust. 3 lit. j)
Artykuł 3 ust. 2 lit. c)		—
Artykuł 3 ust. 2 lit. d)		Artykuł 3 ust. 3 lit. d)
Artykuł 3 ust. 2 lit. e)		Artykuł 3 ust. 3 lit. d)
Artykuł 3 ust. 3		—
	Artykuł 3 ust. 1 tiret pierwsze	Artykuł 3 ust. 3 lit. d)
	Artykuł 3 ust. 1 tiret drugie	Artykuł 3 ust. 3 lit. l)
	Artykuł 3 ust. 1 tiret trzecie	Artykuł 3 ust. 3 lit. m)
	Artykuł 3 ust. 1 tiret czwarte	Artykuł 3 ust. 3 lit. e) i f)
	Artykuł 3 ust. 1 tiret piąte	Artykuł 6 ust. 3 i art. 16 lit. k) w związku z art. 2 pkt 13
	Artykuł 3 ust. 2 tiret pierwsze	Artykuł 3 ust. 3 lit. j)
	Artykuł 3 ust. 2 tiret drugie	Artykuł 3 ust. 3 lit. f) (w odniesieniu do najmu do celów mieszkalnych), lit. g) (w odniesieniu do zorganizowanych podróży), lit. h) (w odniesieniu do umów <i>timeshare</i>), lit. k) (w odniesieniu do przewozu pasażerskiego z pewnymi wyjątkami) i art. 16 ust. 1 (wyjątki od prawa do odstąpienia od umowy)
Artykuł 4 zdanie pierwsze		Artykuł 6 ust. 1 lit. b), c) i h) oraz art. 7 ust. 1 i 2
Artykuł 4 zdanie drugie		Artykuł 6 ust. 1 lit. a) i art. 7 ust. 1
Artykuł 4 zdanie trzecie		Artykuł 6 ust. 1
Artykuł 4 zdanie czwarte		Artykuł 10
	Artykuł 4 ust. 1 lit. a)	Artykuł 6 ust. 1 lit. b) i c)
	Artykuł 4 ust. 1 lit. b)	Artykuł 6 ust. 1 lit. a)

Dyrektywa 85/577/EWG	Dyrektywa 97/7/WE	Niniejsza dyrektywa
	Artykuł 4 ust. 1 lit. c)	Artykuł 6 ust. 1 lit. e)
	Artykuł 4 ust. 1 lit. d)	Artykuł 6 ust. 1 lit. e)
	Artykuł 4 ust. 1 lit. e)	Artykuł 6 ust. 1 lit. g)
	Artykuł 4 ust. 1 lit. f)	Artykuł 6 ust. 1 lit. h)
	Artykuł 4 ust. 1 lit. g)	Artykuł 6 ust. 1 lit. f)
	Artykuł 4 ust. 1 lit. h)	—
	Artykuł 4 ust. 1 lit. i)	Artykuł 6 ust. 1 lit. o) i p)
	Artykuł 4 ust. 2	Artykuł 6 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1, 2 i 4
	Artykuł 4 ust. 3	Artykuł 8 ust. 5
	Artykuł 5 ust. 1	Artykuł 8 ust. 7
	Artykuł 5 ust. 2	Artykuł 3 ust. 3 lit. m)
	Artykuł 6 ust. 1	Artykuł 9 ust. 1 i 2, art. 10, art. 13 ust. 2, art. 14
	Artykuł 6 ust. 2	Artykuł 13 i art. 14 ust. 1 akapit pierwszy, drugi i trzeci
	Artykuł 6 ust. 3 tiret pierwsze	Artykuł 16 lit. a)
	Artykuł 6 ust. 3 tiret drugie	Artykuł 16 lit. b)
	Artykuł 6 ust. 3 tiret trzecie	Artykuł 16 lit. c) i d)
	Artykuł 6 ust. 3 tiret czwarte	Artykuł 16 lit. i)
	Artykuł 6 ust. 3 tiret piąte	Artykuł 16 lit. j)
	Artykuł 6 ust. 3 tiret szóste	Artykuł 3 ust. 3 lit. c)
	Artykuł 6 ust. 4	Artykuł 15
	Artykuł 7 ust. 1	Artykuł 18 ust. 1 (w odniesieniu do umów sprzedaży)
	Artykuł 7 ust. 2	Artykuł 18 ust. 2, 3 i 4
	Artykuł 7 ust. 3	—
	Artykuł 8	—
	Artykuł 9	Artykuł 27
	Artykuł 10	— (ale por. art. 13 dyrektywy 2002/58/WE)
	Artykuł 11 ust. 1	Artykuł 23 ust. 1
	Artykuł 11 ust. 2	Artykuł 23 ust. 2
	Artykuł 11 ust. 3 lit. a)	Artykuł 6 ust. 9 w odniesieniu do ciężaru dowodu dotyczącego informacji przed zawarciem umowy; w odniesieniu do pozostałych spraw: —
	Artykuł 11 ust. 3 lit. b)	Artykuł 24 ust. 1
	Artykuł 11 ust. 4	—
	Artykuł 12 ust. 1	Artykuł 25
	Artykuł 12 ust. 2	—
	Artykuł 13	Artykuł 3 ust. 2
	Artykuł 14	Artykuł 4

Dyrektywa 85/577/EWG	Dyrektywa 97/7/WE	Niniejsza dyrektywa
	Artykuł 15 ust. 1	Artykuł 28 ust. 1
	Artykuł 15 ust. 2	Artykuł 28 ust. 1
	Artykuł 15 ust. 3	Artykuł 28 ust. 1
	Artykuł 15 ust. 4	Artykuł 30
	Artykuł 16	Artykuł 26
	Artykuł 17	—
	Artykuł 18	Artykuł 34
	Artykuł 19	Artykuł 35
Artykuł 5 ust. 1		Artykuł 9 i 11
Artykuł 5 ust. 2		Artykuł 12
Artykuł 6		Artykuł 25
Artykuł 7		Artykuł 13, 14 i 15
Artykuł 8		Artykuł 4

Załącznik do rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów ⁽¹⁾	Należy odczytywać jako odesłania
Punkt 2 i 11	do niniejszej dyrektywy

(¹) Dz.U. L 364 z 9.12.2004, s. 1.

CENY PRENUMERATY w 2011 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 100 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	770 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	400 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	300 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

